

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Zhodnocení ekonomické situace podniku

Evaluation of the company's economic situation

Zdeňka Pivoňková

Plzeň 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Zhodnocení ekonomické situace podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 2. května 2012

.....

Podpis autora

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Lence Zahradníčkové za odborné vedení, cenné rady, připomínky a podněty, které mi poskytovala během zpracovávání této bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala společnosti ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB za umožnění zpracovat toto téma a za poskytnuté materiály a informace potřebné k vypracování této práce.

Rovněž bych ráda poděkovala celé své rodině a všem, kteří mě po celou dobu mého bakalářského studia podporovali.

Obsah

Úvod.....	- 6 -
1 Charakteristika podniku.....	- 8 -
1.1 Základní údaje.....	- 8 -
1.2 Předmět podnikání.....	- 9 -
1.3 Historie společnosti.....	- 11 -
1.4 Organizační struktura.....	- 12 -
1.4.1 Zaměstnanci.....	- 13 -
1.5 Prodejní místa a marketing ČSOB Pojišťovny.....	- 13 -
1.6 Postavení na trhu.....	- 14 -
1.6.1 Postavení ČSOB Pojišťovny na pojistném trhu.....	- 15 -
2 Definice finanční analýzy.....	- 19 -
2.1 Definice, účel a cíle finanční analýzy.....	- 19 -
2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu.....	- 20 -
2.2.1 Specifika účetních výkazů komerční pojišťovny.....	- 21 -
2.3 Uživatelé finanční analýzy.....	- 24 -
2.4 Postup a metody finanční analýzy.....	- 26 -
2.5 Specifika finanční analýzy komerční pojišťovny.....	- 27 -
3 Finanční analýza ČSOB Pojišťovny.....	- 29 -
3.1 Horizontální a vertikální analýza.....	- 30 -
3.1.1 Horizontální analýza rozvahy.....	- 31 -
3.1.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty.....	- 34 -
3.1.3 Vertikální analýza rozvahy.....	- 36 -
3.2 Analýza ekonomického vývoje ČSOB Pojišťovny pomocí výkonových ukazatelů.....	- 38 -
3.2.1 Předepsané pojistné.....	- 39 -
3.2.2 Tržní podíl.....	- 43 -
3.2.3 Počet uzavřených pojistných smluv.....	- 46 -
3.3 Analýza poměrových ukazatelů.....	- 47 -
3.3.1 Ukazatele rentability.....	- 48 -
3.3.2 Ukazatele likvidity.....	- 53 -
3.3.3 Ukazatele zadluženosti.....	- 57 -
3.3.4 Specifické poměrové ukazatele pro oblast pojišťovnictví.....	- 61 -
4 Zhodnocení výsledků finanční analýzy a návrh doporučení pro budoucí vývoj.....	- 71 -
Závěr.....	- 75 -
Seznam tabulek.....	- 77 -
Seznam obrázků.....	- 78 -
Seznam použitých zkratk.....	- 79 -
Seznam použité literatury.....	- 80 -
Seznam příloh.....	- 86 -

Úvod

Tématem této bakalářské práce je „Zhodnocení ekonomické situace podniku“, které spočívá v provedení finanční analýzy ve zvoleném podniku a jejím následném vyhodnocení, díky němuž bude posouzena celková ekonomická a finanční situace vybraného podniku. Práce obsahuje teoretickou a praktickou část, které se v celé bakalářské práci vzájemně prolínají. Teoretická část se zabývá především definováním finanční analýzy, jejích metod a nástrojů. Praktická část aplikuje tyto získané poznatky v praxi na příkladu konkrétní společnosti.

Pro praktickou aplikaci metod finanční analýzy byla zvolena ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Jak již z názvu společnosti vyplývá, nejedná se o klasický komerční podnik, ale o podnik poskytující pojišťovací služby. Neboť pojišťovnictví se řadí mezi specifické odvětví tržní ekonomiky, bude i prováděná finanční analýza vykazovat určité odlišnosti než její klasické pojetí.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnocení ekonomické situace ČSOB Pojišťovny, a. s., člena holdingu ČSOB a posouzení jejího finančního zdraví. Dalším cílem je definování nejvýznamnějších odlišností finanční analýzy komerční pojišťovny a dalších specifík pojišťovnictví, kterými se značně odlišuje od jiných odvětví tržní ekonomiky.

Bakalářská práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá charakteristikou zvoleného podniku. Bude podrobněji představena společnost ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, budou popsány její základní údaje, předmět podnikání, historie, organizační struktura, údaje o zaměstnancích, prodejní místa a její marketing. Nedílnou součástí této kapitoly tvoří podkapitola věnující se zmapování postavení vybrané pojišťovny na pojistném trhu.

Druhá kapitola se zabývá především teoretickým pojetím finanční analýzy. Budou vyzdvihnuty základní cíle a účel finanční analýzy, její postup a metody. Dále budou zmíněni uživatelé finanční analýzy a zdroje informací, ze kterých se čerpají údaje potřebné pro finanční analýzu, včetně uvedení odlišností a podoby účetních výkazů komerčních pojišťoven. Specifika finanční analýzy komerční pojišťovny budou rozebrána v závěru této kapitoly.

Třetí kapitola bude zaměřena především na aplikaci metod a nástrojů finanční analýzy v praxi. Bude provedena horizontální a vertikální analýza vybraných účetních výkazů. Následovat bude analýza ekonomického vývoje ČSOB Pojišťovny, a. s., člena holdingu ČSOB pomocí výkonových ukazatelů. Největší pozornost bude věnována analýze poměrových ukazatelů. Ta bude zahrnovat jednak klasické poměrové ukazatele, jako jsou ukazatele rentability, likvidity a zadluženosti, ovšem s přihlédnutím k určitým specifikům v pojišťovnictví a patřičnou modifikací těchto ukazatelů. Jednak bude zahrnovat i specifické poměrové ukazatele speciálně upravené přímo pro oblast pojišťovnictví. Součástí této kapitoly bude vyhodnocení vývoje jednotlivých ukazatelů v čase a srovnání dosažených výsledků s odvětvím.

Poslední, čtvrtá, kapitola shrne výsledky provedené finanční analýzy a celkově zhodnotí ekonomickou a finanční situaci pojišťovny. Zároveň budou navržena doporučení pro budoucí vývoj.

1 Charakteristika podniku

Pro zpracování praktické části této bakalářské práce byla vybrána společnost ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Jak již z názvu společnosti vyplývá, nejedná se o typický výrobní podnik, ale o podnik poskytující pojišťovací služby. „Pojišťovna je specifická finanční instituce přebírající rizika a provozující pojistné produkty. Je to právní subjekt, který má oprávnění vykonávat pojišťovací činnost (obdržel od státu, orgánu státního dozoru nad pojištěním, povolení k provozování pojišťovací činnosti).“ (Ducháčková, 2009, s. 170) Komerční pojišťovny fungují na principu shromažďování a přerozdělování peněžních prostředků v technických rezervách. Tyto rezervy jsou čerpány v případě vzniku pojistných událostí. (Vávrová aj., 2009, s. 102)

V následujících podkapitolách bude blíže představena zvolená společnost. Informace o této společnosti jsou čerpány z jejích webových stránek, výročních zpráv a interních materiálů ČSOB Pojišťovny.

1.1 Základní údaje

Obchodní firma:	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
Právní forma:	Akciová společnost
Datum založení:	17. 04. 1992
Identifikační číslo:	45534306
Sídlo společnosti:	Pardubice, Zelené předměstí, Masarykovo náměstí 1458, PSČ 532 18
Předmět podnikání:	Pojišťovací činnost dle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
Základní kapitál:	2.796.248.000,- Kč (stav k 11. 07. 2011) (MSP ČR, 2012)
Založení společnosti:	Společnost byla zapsána dne 17. dubna 1992 do Obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem Hradec Králové, oddíl B, vložka 567.
Vlastnická struktura:	Majoritním akcionářem je se 75% podílem belgická pojišťovna KBC Verzekeringen NV z nadnárodní skupiny KBC. Dalších 25 % akcií společnosti vlastní Československá obchodní banka, a. s. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010)

Obrázek č. 1 Logo společnosti

Zdroj: webové stránky ČSOB Pojišťovny (ČSOBPOJ, 2012a)

1.2 Předmět podnikání

Z hlediska zaměření činnosti se pojišťovny člení na (Ducháčková, 2009, s. 170–71):

- **univerzální** pojišťovny, které nabízí pojistné produkty, jak v oblasti životního, tak i neživotního pojištění,
- **životní** pojišťovny, které se zaměřují pouze na provozování životních druhů pojištění,
- **neživotní** pojišťovny, které provozují pouze neživotní druhy pojištění,
- **specializované** pojišťovny, jenž se specializují na určitý druh nebo odvětví pojištění, na pojišťování jen určitých rizik, či na některé skupiny pojištěných (například úvěrové pojištění, pojištění právní ochrany). Do této skupiny se řadí také zajišťovny, což jsou instituce zabývající se výlučně provozováním zajištění.

ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB (dále jen ČSOB Pojišťovna) je univerzální pojišťovna, která nabízí bohaté spektrum životních i neživotních pojištění občanům, malým a středním podnikatelům i velkým korporacím. Předmětem jejího podnikání je podle obchodním rejstříku:

- „Pojišťovací činnost dle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví v rozsahu:
 - pojistných odvětví životního pojištění č. I, II, III, VI, VII, IX uvedených v části A přílohy č. 1 k zákonu o pojišťovnictví,
 - pojistných odvětví neživotního pojištění č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 uvedených v části B přílohy č. 1 k zákonu o pojišťovnictví
- Zajišťovací činnost dle § 49 odst. 1 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví pouze v rozsahu zajišťovací činnosti pro neživotní zajištění
- Činnosti související s pojišťovací činností dle § 3 odst. 4 zákona o pojišťovnictví
 - zprostředkovatelská činnosti podle zákona o pojišťovnictví,

- poradenská činnost související s pojištěním fyzických a právnických osob podle zákona o pojišťovnictví,
- šetření pojistných událostí prováděné na základě smlouvy s pojišťovnou podle zákona o pojišťovnictví,
- provozování zprostředkovatelské činnosti v oblasti stavebního spoření,
- provozování zprostředkovatelské činnosti v oblasti penzijního připojištění,
- vzdělávací činnost pro pojišťovací zprostředkovatele a samostatné likvidátory pojistných událostí,
- provozování zprostředkovatelské činnosti v oblasti spotřebitelských úvěrů, hypotečních úvěrů a dalších bankovních a leasingových služeb.“
(ČSOBPOJ, 2012b, s. 11)

Společnost začínala nejprve jako životní pojišťovna, kdy od roku založení provozovala pouze životní pojištění. Jako univerzální pojišťovna působí již 2 roky po svém vzniku, když dne 13. dubna 1994 získala povolení k provozování pojišťovací činnosti v neživotním pojištění.

Nabídku pojištění poskytovaných ČSOB pojišťovnou tvoří následující pojistná odvětví/skupiny:

Životní pojištění

- Pojištění pro případ smrti, pro případ dožití a pro případ smrti nebo dožití
- Důchodové pojištění
- Kapitálové životní pojištění
- Investiční životní pojištění
- Pojištění pro případ úrazu a nemoci, které je doplňkem výše uvedených pojištění

Neživotní pojištění

- Pojištění úrazu a nemoci
- Cestovní pojištění
- Pojištění motorových vozidel
- Pojištění požáru a jiných majetkových škod

- Letecké pojištění, pojištění vnitrozemské plavby a námořní pojištění a pojištění přepravovaných věcí
- Pojištění odpovědnosti za škodu (včetně pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla)
- Pojištění úvěru a záruky
- Pojištění jiných ztrát

Z uvedených položek vyplývá, že ČSOB Pojišťovna nabízí široké portfolio životních i neživotních pojištění pro fyzické i právnické osoby. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010)

1.3 Historie společnosti

Historický vývoj pojišťovny je poměrně složitý, neboť pojišťovna prošla v několika letech řadou změn týkajících se několikanásobné změny názvu obchodní firmy, akcionářů a také fúzí dvou podniků.

ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB vznikla 17. dubna 1992 a pod svým současným názvem působí teprve od 6. ledna 2003, kdy změnila po odkupu podniku univerzální pojišťovny ČSOB Pojišťovna, a. s. svou obchodní firmu z IPB Pojišťovna, a. s. do současné podoby.

V roce 1992 byla tehdejší Investiční bankou, a. s. založena Pojišťovna IB, a. s., která se stala jednou z prvních tuzemských pojišťoven, které po demonopolizaci českého pojišťovnictví vstoupily na trh. Později se přejmenovala na IPB Pojišťovnu, a. s. Zpočátku se zaměřovala především na životní pojištění, ve kterém si vybuodovala postavení jednoho z nejsilnějších hráčů na trhu, v dalších letech posílila svou pozici i v neživotním pojištění, především pak v pojištění průmyslových rizik.

Někdejší ČSOB Pojišťovna a. s., byla založena 29. srpna 1994 pod názvem Chmelařská vzájemná pojišťovna a. s., na trh vstoupila k 1. lednu 1996. V roce 1998 se strategickým partnerem společnosti stala skupina KBC, která se po navýšení kapitálu v roce 2001 stala prostřednictvím belgické pojišťovny KBC Verzekeringen NV 100% akcionářem společnosti a začala ji orientovat především na poskytování bankopojišťovacích služeb. Následkem vstupu skupiny KBC v roce 2000 bylo i přejmenování společnosti na ČSOB Pojišťovnu a. s.

6. ledna 2003 došlo k završení procesu spojení podniků dvou univerzálních pojišťoven: IPB Pojišťovny, a. s. a ČSOB Pojišťovny, a. s. Výsledkem byla změna názvu společnosti, kdy bývalá IPB Pojišťovna se přejmenovala na ČSOB Pojišťovnu, a. s., člen holdingu ČSOB. V dubnu 2003 se změnila také akcionářská struktura nově vzniklé společnosti, kdy majoritním akcionářem se stal se 75 % akcií KBC Verzekeringen NV a zbylých 25 % akcií drží Československá obchodní banka, a. s. (Výroční zprávy ČSOB Pojišťovny, 2007–2010; ČSOBPOJ, 2012c)

1.4 Organizační struktura

Organizační struktura ČSOB Pojišťovny je celkem složitá. Je to způsobeno zejména velikostí podniku a širokou rozmanitostí funkcí potřebných k zajištění chodu pojišťovny. Schéma organizační struktury je uvedeno v příloze (viz příloha A). Jak je ze schématu patrné, podnik tvoří objektově orientované organizační jednotky (Synek, 2002, s. 141), které se specializují na určitý objekt – výrobek, trh, region či projekt. Každá objektově orientovaná jednotka tvoří divizi, která má svou vnitřní organizační strukturu tvořenou vlastními funkčně specializovanými organizačními jednotkami. Jednotlivé divize mají svůj cíl, svou strategii pro jeho dosažení a proces, který přispívá k dosažení tohoto cíle. V případě ČSOB Pojišťovny tvoří organizační strukturu ústředí 4 divize – finance a řízení rizik, životní pojištění, neživotní pojištění a obchodní divize, které se dále dělí na 23 odborů, např. Odbor účetnictví a controllingu, Odbor služeb klientům životního pojištění, ty se ještě člení na 13 oddělení. Divize obchodní v sobě zahrnuje také 8 regionů, jimiž jsou Praha, Brno, Ústí nad Labem, Plzeň, Ostrava, České Budějovice, Pardubice a Olomouc. (ČSOBPOJ, 2012b)

Vztahy jednotlivých organizačních jednotek jsou uspořádány podle liniově štábního systému (Synek, 2002, s. 142). Liniově štábní systém se vyznačuje jednou linií řízení, která má příkazovací pravomoc, jejímiž nositeli jsou liniovní pracovníci. Současně je zde zachována vysoká specializace, která je zajištěna pomocí delegování části pravomocí liniiových pracovníků na jednotky, které odpovídají za výkon činností v rámci procesů. Mezi tyto jednotky se řadí: štábní organizační jednotky, které plní podpůrnou funkci, a funkčně specializované organizační jednotky, které vystupují jako společné servisní jednotky, které disponují rozsáhlými kompetencemi spojenými s výkonem jejich funkce. Za funkčně specializované organizační jednotky můžeme v struktuře ČSOB Pojišťovny považovat jednotlivé odbory spadající pod generálního ředitele, jako jsou

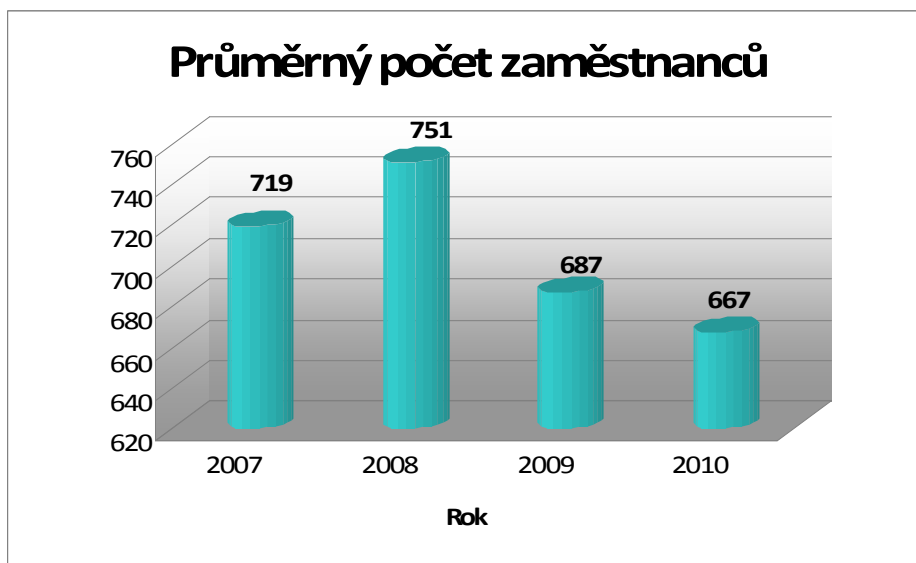
Odbor centrálních služeb, auditu, právní, zajištění, lidských zdrojů a Odbor organizace, strategie a podpory vedení společnosti a především jím je odpovědný pojistný matematik. Vrcholový orgán tvoří představenstvo společnosti. (ČSOBPOJ, 2012b)

1.4.1 Zaměstnanci

Podle posledních nejnovějších údajů zaměstnávala společnost k 30. září 2011 celkem 703 zaměstnanců (jedná se o přepočtený stav), čímž se řadí mezi velké podniky v České republice. (ČSOBPOJ, 2012b) Počet zaměstnanců je jedním z nejužívanějších kritériem v Evropské unii pro hodnocení velikosti podniku. O velké podniky se jedná, pokud zaměstnávají více jak 500 zaměstnanců (Synek, 2002, s. 81), což ČSOB Pojišťovna jednoznačně splňuje.

Vývoj průměrného počtu zaměstnanců ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2010 graficky znázorňuje následující obrázek č. 2.

Obrázek č. 2 Vývoj počtu zaměstnanců ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2010

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

1.5 Prodejní místa a marketing ČSOB Pojišťovny

ČSOB Pojišťovna disponuje velice širokou škálou možností, jak oslovit své budoucí klienty. Prodej pojištění ČSOB Pojišťovny je zajišťován díky téměř 870 výhradních pojišťovacích zprostředkovatelů v osmi regionálních pobočkách a 226 obchodních kanceláří po celé České republice. Konkrétně v Plzni sídlí celkem 5 obchodních poboček pojišťovny rozmístěných v různých částech města. Vybrané produkty

životního i neživotního pojištění nabízí ČSOB Pojišťovna rovněž prostřednictvím obchodní sítě sesterské Československé obchodní banky, a. s. a její Poštovní spořitelny. Zároveň svým zákazníkům umožňuje sjednat si jednoduše pojištění online přes internet v pohodlí domova, čímž klienti ušetří čas a navíc i peníze, neboť některé pojištění je nabízeno se slevou, např. u cestovního pojištění se poskytuje sleva 10 % při sjednání online. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010; ČSOBPOJ, 2012d)

Pro současné i budoucí klienty bylo jistě příjemné zjištění, že ČSOB pojišťovna získala v roce 2010 prestižní ocenění Hospodářských novin za kvalitu poskytovaného servisu a za dlouhodobě silnou a stabilní pozici na trhu. Dále se může pyšnit titulem nejúspěšnější a nejlepší web roku 2011 za výhru v soutěži WebTop100. (ČSOBPOJ, 2012c, 2012e)

Co se týče reklamy a marketingu, ČSOB Pojišťovna se zaměřuje především na reklamní spoty v televizi a sponzorování. Velmi často jsme mohli vidět ČSOB Pojišťovnu u různých pořadů a reality show jako jejich hlavního partnera. Ve všech těchto reklamách se objevoval maskot společnosti, kterým je bobr. V současné době je pro sezónu 2011/2012 generálním partnerem pardubického hokejového klubu, který nese název HC ČSOB Pojišťovna Pardubice. (ČSOBPOJ, 2012f)

1.6 Postavení na trhu

Trh, na kterém všechny pojišťovny podnikají, se nazývá pojistný. Na tomto trhu se střetává nabídka a poptávka po pojistných produktech. Pro posuzování postavení na pojistném trhu se používá přehled o předepsaném pojistném. „Předepsané pojistné je to pojistné, které je stanoveno na určité dohodnuté období. Je důležitým ukazatelem výkonnosti každé komerční pojišťovny za příslušné období. Podle jeho výše se sestavuje pořadí pojišťoven na příslušném pojistném trhu.“ (Řezáč, 2009, s. 102) Celkový objem předepsaného pojistného se dle legislativy Evropské unie člení na předepsané pojistné životního pojištění a na předepsané pojistné neživotního pojištění. (Řezáč, 2009, s. 102) V pojistné praxi se komerční pojišťovny poměřují pomocí statistických přehledů, které zpracovává Česká asociace pojišťoven, jak za kalendářní rok, tak za kalendářní čtvrtletí. (Řezáč, 2009, s. 100) V následujícím odstavci bude nejprve představena Česká asociace pojišťoven, aby bylo zcela evidentní, o jakou instituci se jedná, jaké je její poslání a historie.

Česká asociace pojišťoven

Česká asociace pojišťoven (ČAP) je zájmové sdružení komerčních pojišťoven. Byla založena a zahájila činnost k 1. lednu 1994. „Česká asociace pojišťoven sdružuje v současné době 30 řádných členů a 3 členy se zvláštním statutem. Jejich podíl na celkovém pojistném v ČR je 98 %. Všichni členové se řídí Stanovami asociace a jsou povinni dodržovat Kodex etiky v pojišťovnictví. Řádnými členy mohou být pojišťovny podnikající na území České republiky v souladu se zákonem o pojišťovnictví. Členové se zvláštním statutem mohou být specializovaná sdružení pojišťovacích odborníků a dále právnické osoby, jiné než pojišťovny, působící v komerčním pojišťovnictví a zřízené podle zvláštních zákonů.“ (ČAP, 2012c)

Jejím posláním je zastupovat, hájit a prosazovat zájmy členských pojišťoven a jejich klientů ve vztahu k orgánům státní správy, legislativě a dalším subjektům. Dále podporuje zájmy českého pojistného trhu vůči EU, spolupracuje se zahraničními asociacemi a institucemi a podporuje rozvoj pojišťovnictví a pojistného trhu v České republice.

Mezi její hlavní úkoly patří například zpracovávání připomínek k právním předpisům týkající se pojišťovnictví, pojištění a jiných zájmů pojišťoven, vytváření nástrojů zábrany škod a pojistných podvodů, vytváření informačních nástrojů pro veřejnost a objektivní a srozumitelné informování o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách. (ČAP, 2012a)

ČSOB Pojišťovna je právě členem této asociace komerčních pojišťoven. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010)

1.6.1 Postavení ČSOB Pojišťovny na pojistném trhu

Na českém pojistném trhu podniká celá řada společností zabývajících se pojistnou činností, ať už se jedná o pojišťovny s rozhodující českou účastí, s rozhodující zahraniční účastí či pouze o pobočky zahraničních pojišťoven. Podle statistických údajů České národní banky (dále jen ČNB), která vykonává dohled nad pojišťovnami, působí na pojistném trhu k 30. 9. 2011 celkem 52 pojišťoven. Z toho rozhodující českou účast má 11 pojišťoven, 24 pojišťoven disponuje rozhodující zahraniční účastí a poboček zahraničních pojišťoven je 17. (ČNB, 2012a)

ČSOB Pojišťovna tedy čelí poměrně velké konkurenci na trhu. Podívejme se proto dle statistik zpracovaných Českou asociací pojišťoven, ve kterých se porovnávají výsledky jejich členů, jak v této konkurenci obstála a jak si vede.

Poslední zveřejněné údaje na internetových stránkách České asociace pojišťoven o vývoji na pojistném trhu jsou za rok 2011 (viz následující tabulka č. 1). (ČAP, 2012b) Pro zjednodušení obsahuje tabulka pouze výčet pořadí prvních osmi pojišťoven podle objemu předepsaného pojistného.

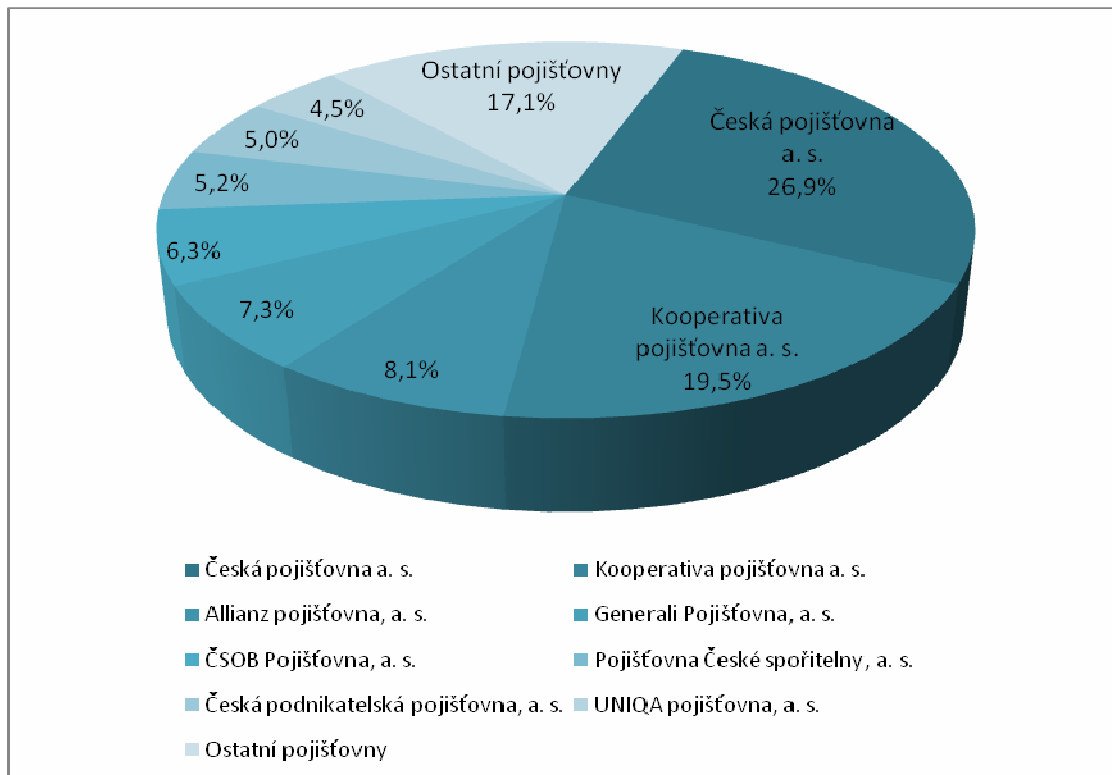
Tabulka č. 1 Předepsané smluvní pojistné podle pojišťoven za rok 2011

Pořadí	Pojišťovna	Celkem (v tis. Kč)	Podíl (v %)
1	Česká pojišťovna a. s.	31 331 984	26,9
2	Kooperativa pojišťovna a. s.	22 754 328	19,5
3	Allianz pojišťovna, a. s.	9 444 750	8,1
4	Generali Pojišťovna, a. s.	8 438 854	7,3
5	ČSOB Pojišťovna, a. s.	7 382 075	6,3
6	Pojišťovna České spořitelny, a. s.	6 097 942	5,2
7	Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.	5 841 514	5,0
8	UNIQA pojišťovna, a. s.	5 180 134	4,5

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle statistických údajů ČAP za rok 2011 (ČAP, 2012b)

Z výše uvedených údajů v tabulce č. 1 vyplývá, že největšího podílu na trhu dosáhla Česká pojišťovna a. s. Na druhém místě se umístila Kooperativa pojišťovna a. s. Tyto první dvě si vedou nejlépe, dohromady v součtu podílů na trhu získaly téměř celou polovinu trhu, jak je názorně vidět na obrázku č. 3. O druhou polovinu tržní pozice se dělí ostatní pojišťovny, z nichž však ani jedna již nepřesáhla hranici 10% podílu na trhu.

Obrázek č. 3 Grafické znázornění tržního podílu pojišťoven podle objemu předepsaného pojištění za rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle statistických údajů ČAP (ČAP, 2012b)

Dle tabulky č. 1 ČSOB Pojišťovna za loňský rok 2011 předepsala pojistné ve výši 7.382.075.000 Kč, čímž dosáhla podílu na pojistném trhu 6,3 %. Tím obsadila 5. místo v pořadí pojišťoven dle objemu předepsaného pojistného. Na první pohled se může zdát, že pojišťovna si na trhu nevede moc dobře, když uvažujeme pouze 6% podíl. Je však důležité zmínit, že díky působení několika desítek pojišťoven na trhu, je celkový objem pojistného rozdělen do spousty malých podílů, kdy pojišťovny ke konci pořadí dosahují jednocentních až nulových procentních hodnot. Navíc podle jednotlivých čtvrtletních statistik ČAP si v 1., 2. i v 3. čtvrtletí držela pozici třetí největší pojišťovny, kterou si však celkově za rok 2011 bohužel neupevnila. Závěrem můžeme tedy shrnout, že ČSOB Pojišťovna na trhu v roce 2011 obstála v konkurenci 31 pojišťoven, které jsou členy ČAP, velmi dobře a v průběhu roku dosahovala vynikajících výsledků.

Výše zmiňované předepsané pojistné je však počítáno podle nové metodiky ČAP, která do celkového výsledku započítává pouze desetinu reálně dosaženého předpisu v oblasti jednorázově placeného životního pojištění. Reálné vyjádření předepsaného pojištění ČSOB Pojišťovny však překročilo hranici 12 miliard korun, činilo 12, 212 mld. Kč. Podle tohoto reálného vyjádření předepsaného pojistného je ČSOB Pojišťovna jasně

3. největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. Výpočet předeepsaného pojistného podle nové metodiky ČAP ovlivnil výsledek ČSOB Pojišťovny natolik, že touto statistikou je až pátá na pojistném trhu. Jednorázově placené životní pojištění totiž činilo 5,367 mld. Kč za rok 2011 a při započítání pouze jedné desetiny výrazně pokleslo, což mělo negativní vliv na celkové pořadí na trhu. (ČSOBPOJ, 2012g)

Ve srovnání s předloňským rokem si však mírně pohoršila, neboť v roce 2010 obsadila 4. místo mezi pojišťovnami v České republice s podílem na trhu 6,8 % a předepsaným pojistným 10.235.126.000 Kč. (Výroční zpráva ČAP, 2010) Přičemž dle statistických údajů ČAP za první pololetí se jí historicky poprvé podařilo dosáhnout třetí pozice a stala se tak za první polovinu roku 2010 třetí největší pojišťovnou, bohužel se jí toto skvělé umístění do konce roku nepodařilo udržet a v souhrnu objemu předeepsaného pojistného za celý rok získala až čtvrté místo. (ČAP, 2012b) Nicméně si ČSOB Pojišťovna drží stále zhruba stejnou pozici na pojistném trhu a nijak dramaticky si nepohoršila, což je pro její budoucí vývoj velice příznivé.

2 Definice finanční analýzy

2.1 Definice, účel a cíle finanční analýzy

Finanční analýza je „soubor činností, jejichž cílem je zjistit a vyhodnotit komplexně finanční situaci podniku.“ (Kislingerová, 2004, s. 21) Podle Grünwalda (2004, s. 4) představuje finanční analýza „ohodnocení minulosti, současnosti a doporučení vhodných řešení do předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku.“

Využívají ji především finanční manažeři k tomu, aby získali detailnější pohled na hospodaření podniku, našli jeho silné a slabé stránky, nebezpečí, příležitosti a zjistili finanční zdraví podniku a jeho celkovou kvalitu hospodaření, neboť účetnictví a účetní výkazy zobrazují pouze minulost a neobsahují výhledy do budoucnosti. Poskytují údaje momentálního typu většinou v podobě stavových absolutních veličin, které se vztahují k určitému datu, nebo v podobě tokových veličin za určité období, které jednotlivě mají malou vypovídací schopnost. Souhrnné výstupy z účetnictví tudíž neposkytnou úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku. Finanční analýza se používá jako formalizovaná metoda, která poměří získané údaje z finančního účetnictví mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost. Umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, podle nichž management může přijímat rozhodnutí různého typu. Proto tvoří finanční analýza významnou součást finančního řízení podniku. (Kislingerová, 2004, s. 22; Valach, 1999, s. 91)

Účel finanční analýzy spočívá především v komplexním vyjádření majetkové a finanční situace podniku, tzn. podchycení všech jejích složek, případně i zhodnocení některé z jejích složek a v přípravě podkladů pro vnitřní rozhodování managementu podniku. (Grünwald, 2004, s. 5)

Její hlavním cílem je poznat finanční zdraví podniku, najít možné slabiny, které by v budoucnu mohly vést k problémům, a vyzdvihnout silné stránky podniku. Pojem **finanční zdraví** podniku označuje uspokojivou finanční situaci podniku. Za finančně zdravý podnik se považuje takový podnik, který je v danou chvíli i perspektivně schopen naplňovat smysl své existence. V podnikové praxi to znamená, že podnik je schopen dosahovat trvale takové míry zhodnocení vloženého kapitálu (míry zisku, ziskovosti), která je požadována investory (akcionáři) vzhledem k výši rizika, s jakým je příslušný druh podnikání spojen. Čím je rentabilita vloženého kapitálu větší, tím více

přispívá k finančnímu zdraví podniku a láká budoucí investory. Zároveň musí být podnik schopen včas uhrazovat splatné závazky, nesmí mít problémy s likviditou. Finanční zdraví tedy závisí především na výnosnosti (rentabilitě), ale i na likviditě. Opačný stav, kdy podnik má velmi vážné problémy s likviditou a tato situace nelze řešit bez zásadních změn v činnosti podniku a v jeho způsobu financování, se nazývá **finanční tíseň**. (Grünwald, 2004, s. 4–5)

Rozlišují se dva typy finanční analýzy podle toho, kdo finanční analýzu zpracovává, pro koho je určena a především z jakých zdrojů se vychází. Dělí se na externí a interní. Externí finanční analýza vychází z veřejně dostupných informací, tedy ze zveřejňovaných účetních výkazů, podle kterých externí uživatelé posuzují finanční důvěryhodnost podniku. Je tedy prováděna zvnějšku podniku. Interní finanční analýza je prováděna podnikovými útvary, kterým jsou dostupné všechny požadované interní informace. Vychází tedy jednak z veřejně dostupných informací, jednak z interních zdrojů, které nejsou běžně dostupné (údaje z finančního a manažerského účetnictví, vnitropodnikové evidence, kalkulací). (Grünwald, 2007, s. 13, Synek a kol., 2003, s. 352–353) Tato práce se bude zabývat především externí finanční analýzou, neboť nejsou k dispozici veškeré údaje z interních zdrojů potřebné pro analýzu.

2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Informace potřebné pro finanční analýzu lze získat z různých zdrojů. Podle Grünwalda (2004, s. 7) je možné tyto zdroje rozdělit do třech hlavních skupin:

- zdroje finančních informací – patří sem zejména účetní výkazy finančního a vnitropodnikového účetnictví, které jsou základním zdrojem pro finanční analýzu, dále informace finančních analytiků a manažerů podniku, výroční zprávy, finanční informace z burzovních zpravodajství apod.

V případě finanční analýzy ČSOB Pojišťovny sem lze zahrnout její výroční zprávy, které obsahují povinně sestavované účetní výkazy, dále výroční zprávy ČAP, které podávají cenné informace o pojistném trhu, statistiky a výroční zprávy ČNB, která vykonává dohled nad celým pojistným trhem, a interní podklady pojišťovny.

- kvantifikované nefinanční informace – jako jsou například oficiální ekonomické a podnikové statistiky, podnikové plány, cenové a nákladové kalkulace, další

podnikové evidence (např. produkce, zaměstnanost), rozborů budoucího vývoje techniky a technologie.

- nekvantifikované informace – zahrnující různé zprávy vedoucích pracovníků, auditorů, odborný tisk a nezávislá hodnocení či prognózy.

Jak již bylo naznačeno, převážnou většinu údajů potřebných k finanční analýze poskytuje finanční účetnictví, konkrétně jeho účetní výkazy, které zachycují pohyb podnikových financí a majetku ve všech formách a fázích podnikové činnosti. Mezi základní účetní výkazy sestavované jako součást účetní závěrky patří podle Grünwalda (2004, s. 7):

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztráty
- Příloha.

2.2.1 Specifika účetních výkazů komerční pojišťovny

Mezi základní odlišnosti podnikání pojišťoven se považuje dlouhodobý charakter podnikání, existující bariéry vstupu do podnikání a formy podnikání, časový nesoulad mezi příjmem pojistného a pojistným plněním, informační asymetrie, převaha cizích zdrojů v rozvaze pojišťoven, regulace a dohled nad pojistným trhem. Jelikož pojišťovnictví patří k specifickým odvětvím ekonomiky, i jeho výkaznictví se vyznačuje řadou odlišností. Účetní závěrku v pojišťovně tvoří jako v běžném podniku také rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha, jejíž součástí bývá výkaz změn vlastního kapitálu, ale jejich struktura a položky se celkem významně liší. (Bokšová, 2010, s. 91)

• Rozvaha pojišťovny

Rozvaha se zabývá uspořádáním položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Základní struktura rozvahy pojišťovny je uvedena v tabulce č. 2. Hlavní odlišností rozvahy od ostatních podnikatelských subjektů je uspořádání majetku podle účelu, ke kterému slouží, nikoliv dle likvidnosti.

Aktiva komerčních pojišťoven se na rozdíl od podnikatelských subjektů člení na:

- finanční umístění – tj. prostředky, kterými pojišťovna ručí za své závazky vyplývající z pojišťovací a zajišťovací činnosti,
- nehmotný a hmotný majetek, který je zcela ve vlastnictví pojišťovny,

- pohledávky z pojišťovací a zajišťovací činnosti jako hlavní složky aktiv pojišťovny a ostatní pohledávky,
- pokladní hodnoty, ostatní finanční majetek a přechodné účty.

Pasiva komerčních pojišťoven představují zdroje financování aktiv pojišťovny a člení se na:

- vlastní kapitál - obsahově shodný s podnikatelskými subjekty,
 - podřízená pasiva – sem patří všechny závazky pojišťovny, které by byly v případě likvidace či konkurzu vypořádávány jako poslední,
 - technické rezervy, které se tvoří z předepsaného pojistného za účelem eliminace rizik z uzavřených pojistných smluv,
 - rezervy na ostatní rizika a ztráty,
 - depozita při pasivním zajištění – jedná se o závazky ze záručních depozit složených u prvopojistitele zajišťovatelem,
 - věřitelé – položka shrnuje veškeré závazky pojišťovny z přímého pojištění a zajištění vznikající při uznání pojistného plnění,
 - přechodné účty pasiv - obsahující časové rozlišení a dohadné účty.
- (Bokšová, 2010, s. 92–99)

Tabulka č. 2 Rozvaha pojišťovny v základním členění

Rozvaha pojišťovny	
AKTIVA	PASIVA
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Dlouhodobý nehmotný majetek	B. Podřízená pasiva
C. Finanční umístění	C. Technické rezervy
D. Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	D. Technické rezervy životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník
E. Dlužníci	E. Rezervy na ostatní rizika a ztráty
F. Ostatní aktiva	F. Depozita při pasivním zajištění
G. Přechodné účty aktiv	G. Věřitelé
	H. Přechodné účty pasiv
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Bokšové, 2010, s. 93

Konkrétní rozvahu pojišťovny v detailnějším členění najdete v příloze, kde je přiložena rozvaha ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 (viz příloha B).

- **Výkaz zisku a ztráty pojišťovny**

Výkaz zisku a ztráty má pro potřeby pojišťoven zvláštní strukturu zcela odlišnou od klasických podniků, jak ukazuje tabulka č. 3, která je na následující straně. Sestavuje se v členění, které informuje o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření vázanému k neživotnímu pojištění, životnímu pojištění a k ostatním činnostem pojišťovny. Skládá se z:

- **technického účtu k neživotnímu pojištění** – sleduje operace týkající se neživotního pojištění, především předepsané hrubé pojistné, náklady na pojistná plnění, pořizovací náklady na pojistné smlouvy, správní režii a ostatní náklady a výnosy spojené s neživotním pojištěním,
- **technického účtu k životnímu pojištění** – zachycuje operace týkající se životního pojištění a jeho struktura je obdobná jako u předchozího technického účtu k neživotnímu pojištění,
- **netechnického účtu** – obsahuje například souhrnný výsledek technických účtů k neživotnímu a životnímu pojištění, náklady a výnosy finančního umístění nesouvisející s životním pojištěním, ostatní náklady a výnosy z jiných činností pojišťovny než pojišťovací a zajišťovací. (Bokšová, 2010, s. 104)

Tabulka č. 3 Výkaz zisku a ztráty pojišťovny

Technický účet k neživotnímu pojištění	Technický účet k životnímu pojištění	Netechnický účet
Zasloužené pojistné očištěné od zajištění	Zasloužené pojistné očištěné od zajištění	Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění
Převedené výnosy z fin. umístění z netechnického účtu	Výnosy z finančního umístění	Výsledek technického účtu k životnímu pojištění
Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	Přírůstky hodnoty finančního umístění	Výnosy z finančního umístění
Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	Ostatní technické výnosy, očištěné od zajištění	Převedené výnosy finančního umístění z technického účtu k životnímu pojištění
Změna stavu ostatních technických rezerv, očištěná od zajištění	Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	Náklady na finanční umístění

Prémie a slevy očištěné od zajištění	Změna stavu ostatních technických rezerv, očištěné od zajištění	Převedené výnosy z finančního na technický účet k neživotnímu pojištění
Čistá výše provozních nákladů	Prémie a slevy, očištěné od zajištění	Ostatní výnosy
Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	Čistá výše provozních nákladů	Ostatní náklady
Změna stavu vyrovnávací rezervy	Náklady na finanční umístění	Daň z příjmů z běžné činnosti
Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění	Úbytek hodnoty na finanční umístění	Výsledek hospodaření z běžné činnosti
	Ostatní technické náklady, očištěné od zajištění	Mimořádné náklady
	Převod výnosů z finančního umístění na netechnický účet	Mimořádné výnosy
	Výsledek technického účtu k životnímu pojištění	Mimořádný výsledek hospodaření
		Daň z příjmů z mimořádné činnosti
		Ostatní daně a poplatky
		VH za účetní období

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Bokšové, 2010, s. 106

Jak vypadá konkrétní výkaz zisku a ztráty pojišťovny, je možné vidět v příloze této práce, neboť součástí přílohy je výkaz zisku a ztráty ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 (viz příloha C).

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Informace získané z finanční analýzy, které se týkají finanční situace podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících do kontaktu s daným subjektem. Finanční analýza je důležitá pro akcionáře, věřitele, vedení podniku, ale i pro další externí uživatele. Výčet všech uživatelů je velmi rozsáhlý, proto bude zaměřena pozornost pouze na ty, pro které jsou informace z finanční analýzy nejvýznamnější.

Uživateli finanční analýzy jsou především (Grünwald, 2007, s. 27-31):

- **manažeři** – získané informace využívají pro dlouhodobé i operativní finanční řízení podniku, zároveň jim poskytují určitou zpětnou vazbu mezi řídicím rozhodnutím a praktickým důsledkem. Dále napomáhají manažerům ke správným rozhodováním v různých oblastech řízení na základě znalosti finanční situace podniku.

V případě ČSOB Pojišťovny zajímají informace získané z finanční analýzy především její představenstvo, dozorčí radu a vyšší management, který zahrnuje ředitele jednotlivých divizí pojišťovny.

- **investoři** – především akcionáři či vlastníci mají zájem o tyto informace, neboť do podniku vložili svůj kapitál a požadují jeho zhodnocení.

Akcionáři ČSOB Pojišťovny, kteří budou chtít znát informace o hospodaření pojišťovny, jsou belgická pojišťovna KBC Verzekeringen NV z nadnárodní skupiny KBC a Československá obchodní banka, a. s. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010)

- **banky a jiní věřitelé** – žádají co nejvíce informací o finančním stavu z důvodu zjištění bonity dlužníka, tedy jeho schopností splácet jeho závazky v případě poskytnutí úvěru.
- **obchodní partneři** – zahrnuje jak dodavatele, tak odběratele podniku. Oběma zmíněným skupinám jde zajištění dobrého obchodního vztahu, kdy bude podnik schopen hradit své splatné závazky.
- **konkurenti** – získané informace používají za účelem srovnávání a posouzení tak své konkurenceschopnosti.
- **zaměstnanci** – jejich zájem na prosperitě podniku je způsoben snahou o zachování pracovních míst a mzdových podmínek. Preferují jistotu zaměstnání, která v případě hospodářské a finanční stability podniku nebude ohrožena.
- **stát a jeho orgány** – o informace se zajímají z různých důvodů, např. pro statistiku, pro kontrolu plnění daňových povinností, které dále využívají pro formulování hospodářské politiky státu. V případě pojišťoven je dohled státu nad pojistným trhem prostřednictvím České národní banky upraven právními předpisy. Cílem tohoto dohledu je především ochrana klienta. (Vávrová aj., 2009, s. 8)

2.4 Postup a metody finanční analýzy

Postup finanční analýzy zahrnuje zejména následující etapy (Macek a kol., 2006, s. 25):

- **etapa přípravná** – spočívá v nashromáždění, zjištění a úpravě dat potřebných k vlastní analýze,
- **analýza primárních ukazatelů**, která představuje zpravidla horizontální a vertikální analýzu,
- **výpočet poměrových ukazatelů**, které vyjadřují podíl mezi dvěma položkami účetních výkazů,
- **měření vývoje těchto ukazatelů**, například pomocí indexů, případně srovnávání hodnot těchto ukazatelů s hodnotami srovnatelnými podniky,
- **interpretace** výsledků a hodnocení finanční situace firmy,
- **návrhy na opatření** vedoucí ke zlepšení finanční situace firmy.

Rozlišují se 2 metody finanční analýzy podle toho, zda používáme a analyzujeme přímo položky z účetních výkazů či používáme pouze vztah dvou různých položek a jejich číselných hodnot, a to metoda absolutní či relativní. **Metoda absolutní** spočívá v používání údajů přímo zjištěných v účetních výkazech, takovéto údaje jsou označovány jako tzv. absolutní ukazatelé. Absolutní ukazatelé vyjadřují určitý jev bez vztahu k jinému. Tyto ukazatele se ještě dělí na stavové a tokové. Stavové ukazatele uvádí údaje o stavu k určitému časovému okamžiku. Tokové ukazatele vypovídají o vývoji ekonomické skutečnosti za určité období. **Metoda relativní** využívá poměrování údajů zjištěných v účetnictví. Používá tzv. relativní ukazatele, které popisují vztah dvou různých jevů a jejich číselná hodnota vyjadřuje velikost jednoho jevu připadající na měrnou jednotku druhého jevu. Nejvýznamnějšími jsou poměrové ukazatele, které jsou vyjádřeny podílem dvou absolutních ukazatelů. (Grünwald, 2007, s. 54–55)

Metoda relativní v sobě zahrnuje i procentní rozbor absolutních ukazatelů, který umožňuje celkem jednoduše analyzovat účetní výkazy a slouží k prvotní orientaci v hospodaření podniku. Provádí se dvěma způsoby:

- **horizontální analýza**, což je analýza vývojových trendů vyjadřující změnu v určité položce v procentech nebo indexem.

- **vertikální analýza**, která analyzuje komponenty a vyjadřuje strukturu účetních výkazů v procentech, kdy jednotlivé položky jsou poměřovány k celkovému ukazateli (celková aktiva nebo objem výnosů, případně tržeb). (Grünwald, 2004, s. 19–20)

Podle výše zmiňovaného postupu bude prováděna praktická finanční analýza ČSOB Pojišťovny.

2.5 Specifika finanční analýzy komerční pojišťovny

Nutnost určitých specifických přístupů k finanční analýze komerční pojišťovny narozdíl od typických podniků je způsobena zvláštnostmi podnikání v pojišťovnictví. Rozdílné jsou priority při plnění úkolů a dosahování cílů. Hlavním úkolem každé komerční pojišťovny by mělo být zmírnit či odstranit nepříznivé důsledky, které mohou způsobit nahodilé události. Komerční pojišťovny proto vytvářejí z příspěvků pojistníků technické rezervy, které slouží k úhradě potřeb nebo náhradě škod vznikajících pojištěným z nahodilých událostí. Určitou část volných finančních prostředků může pojišťovna investovat v rámci finančního umístění. Naopak úkolem ostatních podnikatelských subjektů je dosahování zisku, který se využívá pro další působení firmy. Již z těchto odlišností je patrné, že při provádění finanční analýzy komerční pojišťovny bude zapotřebí použít v zásadě upravené ukazatele pro podmínky této analýzy.

Unikátní charakter pojišťovacích operací však vyžaduje určité modifikace. Je to způsobeno tím, že většina firem kromě pojišťovnictví je schopná obvykle odhadovat své náklady poměrně přesně před stanovením cen produktů. Komerční pojišťovny ale musejí stanovit ceny pojištění, aniž znají přesně náklady spojené s jimi poskytnutými službami. Druhý rozdíl oproti jiným firmám spočívá v tom, že pojišťovna musí zvládnout management jak portfolia pojistek (řízení pojistného kmene), tak i management investičního portfolia. Jen tak může dosáhnout svých cílů (např. zisku) a splnit požadavky regulátora, čímž je myšlen dozor v pojišťovnictví. Obě portfolia jsou vystavena riziku. Portfolio pojistek ovlivňuje riziko vzniku nepředvídatelných škod a investiční riziko je závislé na vývoji situaci na kapitálovém trhu a výběru vhodného trhu pro investování. Třetí rozdíl, který je nutno brát na zřetel, jsou značné rozdíly v účetnictví pojišťoven a jiných finančních institucí. Zásadním rozdílem je tvorba a používání technických rezerv v pojišťovnictví, ale i některé detailní specifika v účtování jako například členění nákladových a výnosových účtů či speciální položky.

Mezi základní nástroje finanční analýzy řadíme poměrové finanční ukazatele, které mohou odpovědět na otázky týkající se finančního zdraví, například:

- Je pojišťovna likvidní?
- Vytváří management dostatečný zisk z aktiv?
- Jaká je kvalita investic a jejich zhodnocení?
- Dostávají akcionáři a klienti odpovídající výnos z jimi vložených investic? (Čejková a kol., 2003, s. 104–106)

Finanční analýzu v pojišťovnictví provádí především dozorčí orgán v rámci plnění svých funkcí a ochrany zájmu klientů, přičemž vychází především z externí analýzy – tedy z roční účetní závěrky, zprávy auditora a různých hlášení či statistik pojišťoven. Jejím hlavním cílem je posouzení schopnosti pojišťoven trvale plnit své závazky. Je však určena i pro akcionáře, zákazníky a potenciální investory.

Velice důležitá je pro pojišťovny interní analýza, kterou si provádí sami a slouží jako nástroj pro plánování, kontrolu a řízení. Získají tak díky ní dokonalou znalost o její finanční situaci, která je nezbytným předpokladem pro volbu správné finanční strategie pojišťovny. Na jejím základě se může management vyvarovat případných chyb při nakládání se svěřenými prostředky, při tvorbě a finančním umístění technických rezerv a podniknout tak kroky, které povedou k upevnění finančního zdraví.

Obecně lze říci, že pro finanční analýzu pojišťovny je možné použít v zásadě stejné ukazatele jako pro finanční analýzu jakéhokoliv jiného podnikatelského subjektu, tzn. ukazatele zadluženosti, rentability, likvidity i aktivity, ale některé pouze v omezené míře či modifikované pro potřeby pojišťovnictví. (Vávrová aj., 2009, s. 107)

Cíl finanční analýzy v pojišťovnictví je shodný s cílem finanční analýzy kteréhokoliv jiného podniku. Měla by tedy identifikovat jakoukoli slabost ve finančním zdraví, která by mohla v budoucnu vést k finančním potížím, a určit naopak silnou stránku, kterou lze v dané komerční pojišťovně zužitkovat v budoucnu. (Vávrová aj., 2009, s. 102)

3 Finanční analýza ČSOB Pojišťovny

Tato kapitola bude zaměřena na praktickou aplikaci metod finanční analýzy na konkrétním podniku, a to ČSOB Pojišťovně. Nejprve bude provedena horizontální a vertikální analýza účetních výkazů. Dále bude věnována pozornost analýze výkonových ukazatelů a finanční analýzu ČSOB Pojišťovny zakončí analýza jejich poměrových ukazatelů.

Finanční analýza bude prováděna za roky 2007 až 2010, loňský rok 2011 do analýzy nebude zcela zahrnut, neboť v době zpracovávání této práce ještě nebyly k dispozici všechny potřebné údaje a výkazy za tento rok. Bude pouze nastíněn a odhadován možný vývoj dle nejnovějších podkladů zjištěných k 30. září 2011. Díky neúplnosti těchto informací však nebude možné porovnávat stav roku 2011 vůči předchozím rokům. Rok 2011 bude do analýzy zahrnut jen částečně, a to konkrétně v oblasti výkonových ukazatelů. Údaje nezbytné pro provedení finanční analýzy byly čerpány z účetních výkazů společnosti – rozvahy a výkazu zisku a ztráty, které jsou v agregované podobě, zahrnující pouze nejvýznamnější položky za jednotlivé vybrané roky součástí příloh této práce (viz příloha B a C).

Dále bude analyzován vývoj jednotlivých výkonových a poměrových ukazatelů v čase a v případě poměrových ukazatelů bude provedeno srovnání s odvětvím. Do odvětví jsem zahrнула 4 největší konkurenční pojišťovny:

- Allianz pojišťovna, a. s. (dále Allianz),
- Česká pojišťovna a. s. (dále ČP),
- Generali Pojišťovna, a. s. (dále Generali),
- Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group (dále KOOP).

Do odvětví by měly být zařazeny porovnatelné podniky, tedy ty, které vykazují obdobné činnosti a jsou přibližně stejně velké. (Kislingerová, 2005, s. 44) Byly zvoleny právě výše zmíněné 4 pojišťovny, protože se ve sledovaném období řadily dle ČNB spolu s ČSOB Pojišťovnou mezi velké pojišťovny. „Kritériem pro zařazení do skupiny velkých pojišťoven je podíl 5 % a více na celkovém předepsaném pojistném v ČR.“ (ČNB, 2012b) V letech 2007–2008 splňovalo tuto podmínku právě těchto 5 zmiňovaných tuzemských pojišťoven. Rovněž se jedná o univerzální pojišťovny.

Dalším shodným znakem všech subjektů zařazených do velkých pojišťoven je, že jsou součástí významných mezinárodních finančních skupin. (ČNB, 2012b-e)

Výpočty poměrových ukazatelů za odvětví byly prováděny z podkladů obsažených v příloze F, které byly získány prostřednictvím sumace jednotlivých položek z výkazů jednotlivých pojišťoven zahrnutých do odvětví. Výsledky těchto ukazatelů budou následně porovnávány s ukazateli ČSOB Pojišťovny.

U výkonových ukazatelů budou jejich dosažené hodnoty srovnávány s ostatními členy ČAP, a to prostřednictvím pořadí ČSOB Pojišťovny ve statistikách ČAP, které zahrnují výsledky všech svých členů.

3.1 Horizontální a vertikální analýza

Horizontální analýza zkoumá změny absolutních ukazatelů a jejich procentní změny v čase. Porovnávání jednotlivých položek výkazů v čase se provádí po řádcích, tedy horizontálně. Technika rozboru spočívá ve výpočtu rozdílu hodnot z obou po sobě jdoucích let, který se následně vyjádří procentem k hodnotě výchozího roku.

Výpočet absolutní výše změny:

$$\text{absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1}$$

Výpočet procentní změny:

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota}_{t-1}} \times 100 (\%)$$

Vertikální analýza, jinak označovaná jako strukturální analýza, zjišťuje podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy se vyjadřují jednotlivé položky výkazu jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv. Ve výkazu zisku a ztrát se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů nebo tržeb. Cílem této techniky je zkoumat relativní strukturu aktiv a pasiv a roli jednotlivých činitelů na tvorbě zisku. (Grünwald, 2004, s. 19–20)

Výpočet jednotlivé položky (Kislingerová, 2005, s. 15):

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i}$$

kde: P_ihledaný procentní vztah,

B_i velikost rozvahové položky,

$\sum B_i$..suma hodnot položek v rámci určitého celku.

Horizontální a vertikální analýza ČSOB Pojišťovny byla prováděna z účetních výkazů – z rozvahy a výkazu zisku a ztráty za roky 2007 až 2010. Z obou těchto výkazů v plném rozsahu byly vybrány pouze ty části, které jsou pro horizontální a vertikální analýzu významné.

Konkrétně bude věnována pozornost horizontální analýze rozvahy a výkazu zisku a ztráty, kdy budou porovnávány jednotlivé položky těchto výkazů a jejich vývoj v čase. Bude zkoumána, jak absolutní změna položek v jednotlivých obdobích, tak i její relativní změna vyjádřená v procentech. Absolutní změna zde vyjadřuje, o kolik tisíc Kč se daná položka změnila oproti předchozímu roku. Procentní změna zase udává, o kolik procent se položka změnila oproti předchozímu roku.

Vertikální analýza bude provedena pouze u rozvahy, neboť vzhledem k rozsáhlému členění výkazu zisku a ztráty, na dva technické účty a jeden netechnický, by bylo velmi složité vybrat, k jaké položce ve výkazu vztáhnout ostatní položky jako k základu, aby vypovídací schopnost byla zachována. Proto bude od vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty upuštěno.

3.1.1 Horizontální analýza rozvahy

Nejprve byla provedena horizontální analýza rozvahy, která pomáhá sledovat vývoj majetku určitého podniku a zdrojů jeho financování v čase. Rozvaha ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 je součástí přílohy (viz příloha B). Vývoj vybraných položek rozvahy je uveden v následující tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 Horizontální analýza vybraných položek rozvahy za roky 2007–2010

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY						
	Procentní změna			Absolutní změna (v tis. Kč)		
	08/07	09/08	10/09	08-07	09-08	10-09
AKTIVA CELKEM	9,9%	11,7%	8,0%	2 786 855	3 621 615	2 754 459
A. Dl. nehmotný majetek	114,4%	52,5%	81,3%	42 268	41 549	98 168
B. Finanční umístění	4,6%	1,9%	-0,2%	996 255	426 900	-45 348
I. Pozemky a stavby	1,2%	-8,4%	0,6%	7 758	-56 783	3 918
II. Finanční umístění v podnik. seskup.	23,1%	33,3%	4,5%	87	154	28
III. Jiná finanční umístění	4,7%	2,2%	-0,2%	988 410	483 529	-49 294
1. Akcie a ost. CP s proměn.výnosem, ostatní podíly	40,6%	-62,2%	-34,7%	374 750	-806 771	-170 033
2. Dluhové cenné papíry	-1,6%	11,7%	-1,8%	-298 562	2 204 222	-375 094
3. Depozita u fin. in.	109,8%	-52,2%	60,4%	927 176	-924 822	511 782
C. Finanční umístění ŽP, je-li nositelem invest. rizika pojistník	32,6%	38,2%	26,7%	1 646 447	2 557 874	2 468 676
D. Dlužníci	5,5%	18,7%	-19,7%	49 873	178 383	-223 273
I. Pohledávky z operací př. poj.	3,3%	16,2%	-19,6%	17 242	86 745	-121 801
E. Ostatní aktiva	-15,2%	436,5%	-12,0%	-20 618	500 426	-73 863
I. DHM, jiný než pozemky a stavby	-21,0%	-31,9%	-38,8%	-23 848	-28 690	-23 746
II. Hotovost na účtech u fin. inst. a hotovost v pokladně	15,0%	2141,5%	-9,0%	3 230	529 116	-50 117
F. Přejícné účty aktiv	21,9%	-20,7%	165,5%	72 630	-83 517	530 099
PASIVA CELKEM	9,9%	11,7%	8,0%	2 786 855	3 621 615	2 754 459
A. Vlastní kapitál	21,7%	34,6%	1,4%	570 599	1 107 980	59 938
I. Základní kapitál	0,0%	0,0%	0,0%	0	0	0
II. Rezervní fond a ost. fondy ze zisku	40,6%	15,4%	35,6%	49 857	26 644	71 095

	Procentní změna			Absolutní změna (v tis. Kč)		
	08/07	09/08	10/09	08-07	09-08	10-09
III. Zisk nebo ztráta běžn. úč. období	-42,3%	160,8%	-2,6%	-400 488	879 367	-37 092
B. Technické rezervy	2,5%	-1,7%	2,1%	473 511	-328 780	409 882
C. Technická rezerva ŽP, je-li nositelem invest. rizika pojistník	32,6%	38,2%	26,7%	1 646 447	2 557 874	2 468 676
D. Rezervy na ost. rizika a ztráty	-36,4%	93,0%	-25,8%	-108 573	176 059	-94 394
E. Věřitelé	26,2%	5,6%	-10,7%	220 051	58 882	-120 179
I. Závazky z operací př. pojištění	11,7%	10,1%	-0,7%	84 003	81 011	-6 027
II. Závazky z operací zajištění	50,5%	-3,0%	-16,2%	25 391	-2 250	-11 887
III. Ostatní závazky	156,4%	-11,0%	-63,3%	110 657	-19 879	-102 265
F. Přechnodné účty pasiv	-8,6%	30,7%	14,5%	-15 180	49 600	30 536

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Jak je možné vidět z horizontální analýzy rozvahy, v posledních 4 letech celková bilanční suma rostla. Celkem vzrostla o 9 162,9 mil. Kč (tj. o 32,7 %) v porovnání roku 2010 oproti roku 2007, meziročně stoupala za sledované období v rozmezí 8 až 11,7 %. Co se týče aktiv pojišťovny, na tento vývoj měl největší vliv výrazný meziroční nárůst (pohybující se okolo 30 %) finančního umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika, dále i růst finančního umístění do roku 2009 a značné zvýšení ostatních aktiv v roce 2009, zejména hotovosti na účtech a v pokladně. U hotovosti můžeme sledovat obrovský nárůst o 2 141,5 %, ke kterému došlo v roce 2009 oproti předchozímu roku nejspíše z důvodu vysokého nárůstu jednorázově placeného životního pojištění, které bylo hrazeno v hotovosti na pobočkách ČSOB Pojišťovny.

Na straně pasiv dokládá každoroční kladnou změnu celkové bilanční sumy výrazný nárůst technických rezerv životního pojištění, která koresponduje s vývojem finančního umístění na straně aktiv. Dále se meziročně zvyšoval i vlastní kapitál – v letech 2007 až 2009 vzrůstal zhruba 30% tempem, nicméně v roce 2010 oproti roku 2009 jeho nárůst byl již jen nepatrný (tj. 1%). Za čímž stojí nerozdělený zisk minulých účetních období v roce 2008, kdy byl v podniku ponechán v plné výši kladný výsledek hospodaření z roku 2007, následně došlo v roce 2009 k vytvoření značného zisku 1 426,2 mil. Kč, který opět nebyl z velké části rozdělen a zůstal v podniku ve formě nerozděleného zisku

ve výši 1 105,2 mil. Kč. V roce 2010 dosáhla pojišťovna velmi podobného zisku za účetní období jako v roce 2009, tj. 1 389,2 mil. Kč. Můžeme proto roky 2009 a 2010 označit za velmi příznivé z hlediska hospodaření pojišťovny. Jedinou rozvahovou položkou, která se ve sledovaných 4 letech vůbec nezměnila, byl základní kapitál. Jeho hodnota činila 1 536,4 mil. Kč. Podle posledních zjištěných údajů došlo 11. července 2011 ke zvýšení základního kapitálu o 1 259.848.000,- Kč na částku 2 796.248.000,- Kč (MSP ČR, 2012), což mohl být důvod narůstání položky nerozděleného zisku z minulých let. Položka aktiv - pohledávky za upsaný základní kapitál do horizontální analýzy nebyla zahrnuta z důvodu její nulové hodnoty, neboť je již splaceno 100 % základního kapitálu, což platí i pro nově navýšený základní kapitál. Jak ukazuje neúplná a neupravená rozvaha zpracovaná pojišťovnou (ČSOB Pojišťovna, 2012b), tento trend zvyšující celkové bilanční sumy bude nejspíš pokračovat, protože její stav k 30. září 2011 činil 40 246.998 tis. Kč.

3.1.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Dále byla provedena rovněž horizontální analýza výkazu zisku a ztráty ČSOB pojišťovny, která poukazuje na vývojové tendence jednotlivých položek v letech 2007 až 2010. Výkazy zisku a ztráty ČSOB pojišťovny za roky 2007–2010, ze kterých byly údaje čerpány, najdete v příloze (viz příloha C). Výsledky horizontální analýzy jsou zachyceny v následující tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 Horizontální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty za roky 2007–2010

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA VÝKAZU ZISKU A ZTRÁTY						
	Procentní změna			Absolutní změna (v tis. Kč)		
	08/07	09/08	10/09	08-07	09-08	10-09
I. TECHNICKÝ ÚČET K NEŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ						
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění	14,6%	1,9%	-3,7%	473 312	71 136	-140 474
2. Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	5,2%	-2,5%	2,8%	110 021	-55 383	60 050
3. Čistá výše provoz. nákladů	14,2%	4,7%	-2,0%	146 357	55 859	-24 304
4. Zůstatek Tech. účtu k NP	293,3%	0,2%	33,1%	362 134	988	160 848
II. TECHNICKÝ ÚČET K ŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ						
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění	0,1%	2,7%	13,0%	5 188	146 789	721 754
2. Výnosy z fin. umístění	46,7%	-36,9%	-0,8%	514 168	-596021	-7 892
3. Náklady na poj. plnění, očištěné od zajištění	23,3%	4,8%	23,4%	499 368	127 517	648 500
4. Čistá výše provoz. nákladů	9,2%	-10,1%	10,3%	63 719	-75 967	70 089
5. Náklady na fin. umíst.	54,0%	-44,4%	-51,7%	107 615	-136205	-88 139
6. Zůstatek Tech. účtu k ŽP	-74,2%	320,7%	-14,9%	-832 323	927 766	-181 865
III. NETECHNICKÝ ÚČET						
1. Výsledek Tech. účtu k NP	293,3%	0,2%	33,1%	362 134	988	160 848
2. Výsledek Tech. účtu k ŽP	-74,2%	320,7%	-14,9%	-832 323	927 766	-181 865
3. Výnosy z fin. umíst.	-	-54,6%	-100,0%	22 000	-12 010	-9 990
4. Náklady na fin. umíst.	-	13,0%	-100,0%	31 092	4 045	-35 137
5. Daň z příjmů z b. č.	-26,6%	16,8%	26,1%	-81 913	38 091	68 982
6. Zisk nebo ztráta z běž. činnosti po zdanění	-42,3%	161,5%	-2,3%	-398 091	878 763	-33 186
7. Zisk nebo ztráta za účetní období	-42,3%	160,8%	-2,6%	-400 488	879 367	-37 092

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Jak je patrné z tabulky č. 5, celkový výsledek hospodaření pojišťovny za sledovaná účetní období – konkrétně zisk měl ve sledovaných letech velice kolísavou tendenci. V roce 2008 poklesl o 42,3 % oproti předchozímu roku 2007, naopak v roce 2009

zaznamenal 160,8% nárůst a v roce 2010 dosáhl téměř stejné hodnoty jako v roce 2009, tj. pouze hodnoty o 2,6 % nižší. Nicméně je velice pozitivní, že ČSOB Pojišťovna dosáhla ve všech letech zisku. Nyní se podíváme na vývoj jednotlivých složek, které se na celkovém zisku podílí, tedy na výsledek technického účtu k neživotnímu a životnímu pojištění. Výsledek technického účtu k NP vykazoval ve všech analyzovaných letech nárůst - v roce 2008 téměř 300%, další rok už byl nárůst zanedbatelný (tj. 0,2%), v roce 2010 činil 33,1 %. Výsledek technického účtu k ŽP se vyznačoval velmi proměnlivým charakterem. V roce 2008 poklesl o 74,2 % oproti roku 2007, naopak v roce 2009 dosáhl 320,7% růstu, ale v roce 2010 opět poklesl sice jen nepatrně (tj. o 14,9 %). I přes kolísavé a značné změny ve vývoji těchto výsledků hospodaření, se stále ve sledovaném období tvořil u obou technických účtů zisk, jen jeho výše byla proměnlivá. Podle nejnovějších podkladů pro výkaz zisku a ztráty zjištěných k 30. září 2011 (ČSOB Pojišťovna, 2012b), je zisk očekáván i za loňský rok 2011. Výsledkem hospodaření za toto skončené 3. čtvrtletí byl zisk 440 938 tis. Kč.

3.1.3 Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýze, která se zabývá zkoumáním struktury účetních výkazů, bude věnována pozornost v této části. Byla provedena vertikální analýza rozvahy a sledovalo se, z kolika procent se podílely jednotlivé položky rozvahy na celkové bilanční sumě. Výsledky této analýzy je možné vidět v následující tabulce č. 6.

Tabulka č. 6 Vertikální analýza vybraných položek rozvahy za roky 2007–2010

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA ROZVAHY				
	2007	2008	2009	2010
AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
A. Dl. nehmotný majetek	0,1%	0,3%	0,4%	0,6%
B. Finanční umístění	77,0%	73,2%	66,8%	61,7%
I. Pozemky a stavby	2,4%	2,2%	1,8%	1,7%
II. Finanční umístění v podnik. skupeních	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
III. Jiná finanční umístění	74,6%	71,0%	65,0%	60,0%
1. Akcie a ost. CP s proměn. výnosem, ostatní podíly	3,3%	4,2%	1,4%	0,9%
2. Dluhové cenné papíry	68,2%	61,0%	61,0%	55,5%
3. Depozita u finan. inst.	3,0%	5,7%	2,5%	3,7%
C. Finanční umístění ŽP, je-li nositelem invest. rizika pojistník	18,0%	21,7%	26,9%	31,5%
D. Dlužníci	3,2%	3,1%	3,3%	2,4%

	2007	2008	2009	2010
I. Pohledávky z operací př. poj.	1,8%	1,8%	2,3%	1,3%
E. Ostatní aktiva	0,5%	0,4%	1,8%	1,5%
I. Dlouhodobý hmotný majetek, jiný než pozemky a stavby	0,4%	0,3%	0,2%	0,1%
II. Hotovost na účtech u fin. inst. a hotovost v pokladně	0,1%	0,1%	1,6%	1,4%
F. Přechodné účty aktiv	1,2%	1,3%	0,9%	2,3%
PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
A. Vlastní kapitál	9,4%	10,4%	12,5%	11,8%
I. Základní kapitál	5,5%	5,0%	4,5%	4,1%
II. Rezervní fond a ost. fondy ze zisku	0,4%	0,6%	0,6%	0,7%
III. Zisk nebo ztráta b. ú. o.	3,4%	1,8%	4,1%	3,8%
B. Technické rezervy	67,9%	63,3%	55,7%	52,7%
C. Technická rezerva ŽP, je-li nositelem invest. rizika pojistník	18,0%	21,7%	26,9%	31,5%
D. Rezervy na ost. rizika a ztráty	1,1%	0,6%	1,1%	0,7%
E. Věřitelé	3,0%	3,4%	3,2%	2,7%
I. Závazky z operací př. pojištění	2,6%	2,6%	2,5%	2,4%
II. Závazky z operací zajištění	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
III. Ostatní závazky	0,3%	0,6%	0,5%	0,2%
F. Přechodné účty pasiv	0,6%	0,5%	0,6%	0,6%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Největší podíl na celkových aktivech má ve všech sledovaných letech finanční umístění. Tento stav je naprosto typický pro pojišťovny, neboť finančním umístěním ručí za své závazky, které vyplývají z jejich činnosti. (Bokšová, 2010, s. 92) Jeho podíl však během let postupně mírně klesal, z 77 % na 61,7 %. Druhý největší podíl na celkových aktivech má finanční umístění ŽP, je-li nositelem investičního rizika pojistník. Zde byla tendence vývoje opačná než u finančního umístění, docházelo k značnému nárůstu z 18 % až na 31,5 %, který způsobil značný každoroční meziroční nárůst objemu předepsaného pojistného v oblasti ŽP. Z vývoje obou položek je více než pravděpodobné, že se finanční umístění pouze přesouvalo ve prospěch finančního umístění ŽP, kde nese investiční riziko pojistník, a to z důvodu většího zájmu ze strany klientů o ŽP. ČSOB Pojišťovna nejvíce investovala do jiných finančních umístění, konkrétně největší část připadla na dluhové cenné papíry, a to 68,2 % v roce 2007, 61 % v letech 2008 a 2009, v roce 2010 se podíl snížil na 55,5 %.

Struktura pasiv je rovněž ovlivněna specifiky pojišťoven. Největší podíl zde zaujímají ve sledovaných letech technické rezervy, které se tvoří z přijatého pojistného a používají se tehdy, když pojišťovna nemůže využít běžné příjmy na výplatu pojistných plnění v běžném období. Jsou jedním ze základních nástrojů v rámci hospodaření pojišťovny a bez nich by nemohla efektivně fungovat. (Vávrová aj., 2009, s. 71) Jejich vývoj v letech 2007 až 2010 opět koresponduje s vývojem finančního umístění, neboť zdrojem finančního umístění jsou právě především technické rezervy. (Bokšová, 2010, s. 94). Vzhledem k tomu, že finanční umístění klesalo, došlo i k mírnému poklesu podílu technických rezerv na celkových pasivech, z 67,9 % v roce 2007 až na 52,7 % v roce 2010. Naopak technické rezervy na ŽP, je-li nositelem investičního rizika pojistník, poměrně značně rostly, z 18 % v roce 2007 až na 31,5 % v roce 2010, což opět kopíruje vývoj finančního umístění v této oblasti ŽP, který byl již vysvětlen v předchozím odstavci. Tyto technické rezervy na ŽP jsou druhou nejvýznamnější položkou pasiv. Třetí největší podíl na celkových pasivech tvoří vlastní kapitál, kde tvoří nejvíce podílu základní kapitál a zisk nebo ztráta běžného účetního období. Z vertikální analýzy pasiv je patrné, že jejich největší část tvoří především cizí kapitál v podobě technických rezerv, což je pro pojišťovny typické.

3.2 Analýza ekonomického vývoje ČSOB Pojišťovny pomocí výkonových ukazatelů

ČSOB Pojišťovna působí na pojistném trhu letos již dvacátým rokem. Prošla už poměrně dlouhým vývojem na pojistném trhu. Během těchto let absolvovala mnoho změn, které přispěly k růstu její velikosti a postavení na trhu. Nejvýznamnější změnou, která nejvýrazněji ovlivnila ekonomický vývoj ČSOB Pojišťovny, bylo vstoupení strategického partnera KBC Insurance N.V. v roce 1998, který se stal v roce 2001 i jejím 100% akcionářem. V současné době je jejím akcionářem belgická pojišťovna KBC Verzekeringen NV z nadnárodní skupiny KBC s podílem 75 % a Československá obchodní banka, a. s. s podílem 25 %, která však také spadá pod zmiňovanou skupinu KBC. Finanční skupina KBC patří k jedné z největších finančních skupin v Evropě. ČSOB Pojišťovna se může opřít o stabilní zázemí a osvědčené know-how svého hlavního akcionáře. Díky tomu také patří mezi kapitálově nejlépe vybavené pojišťovny na českém trhu a může svým klientům nabízet kvalitu, stabilitu a komplexní služby. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2010, ČSOBPOJ, 2012b)

Nyní bude provedena analýza ekonomického vývoje pomocí výkonových ukazatelů za posledních 5 let, tedy za roky 2007–2011. Za rok 2011 budou použity údaje, které ještě nebyly ověřeny auditorem, neboť v době psaní této práce nebyly k dispozici auditované a kompletní údaje. Výkonové ukazatele charakterizují postavení pojišťovny na trhu a hodnotí její výkonnost. Mezi ně je možné zahrnout velkou řadu ukazatelů. Pozornost bude zaměřena na nejvýznamnější výkonové ukazatele, mezi něž lze zařadit:

- předepsané pojistné,
- tržní podíl,
- výsledek hospodaření za účetní období,
- počet uzavřených pojistných smluv.

Dalším významným výkonovým ukazatelem je jistě také počet zaměstnancům. Tomuto ukazateli ale nebude v této části bakalářské práce věnována pozornost, neboť jeho hodnoty a vývoj byly již vysvětleny v první kapitole zabývající se charakteristikou pojišťovny, a to konkrétně v podkapitole 1.4.1 Zaměstnanci.

3.2.1 Předepsané pojistné

Jedním ze základních ukazatelů, které popisují vývoj pojistného trhu, je hrubé předepsané pojistné. (ČNB, 2012b) Podle něj také sestavuje ČAP pořadí pojišťoven na pojistném trhu, což umožňuje srovnání pojišťoven v jejich postavení na trhu. Pojistné je cena za poskytování pojistné ochrany, přičemž předepsané hrubé pojistné obsahuje veškeré částky splatné během účetního období podle pojistných smluv, nezávisle na skutečnosti, že se tyto mohou vztahovat zcela nebo zčásti k pozdějšímu účetnímu období. (Bokšová, 2010, s. 64, 108)

Vzhledem k tomu, že ČSOB Pojišťovna je univerzální pojišťovnou, bude sledován, jak celkový objem předepsaného pojistného, tak i v členění na předepsané pojistné na životní a neživotní pojištění. Jejich přehled za roky 2007–2011 zobrazuje následující tabulka č. 7. Údaje v tabulce za rok 2011 představují reálně předepsané pojistné, které nebylo upraveno dle nové metodiky ČAP pro výpočet předepsaného pojistného, ale vychází z vlastních údajů ČSOB Pojišťovny. Princip této nové metodiky ČAP byl již vysvětlen v kapitole 1.6.1 Postavení ČSOB Pojišťovny na pojistném trhu.

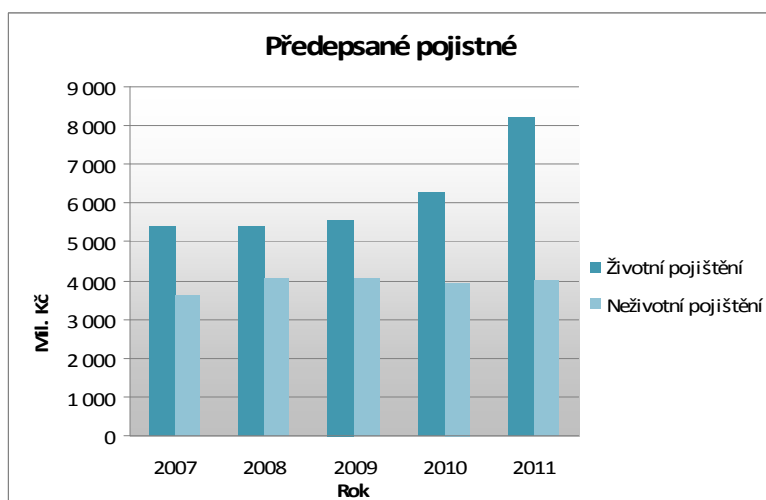
Tabulka č. 7 Předepsané pojistné ČSOB Pojišťovny (v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Předepsané pojistné celkem	9 056	9 485	9 638	10 235	12 212
- z toho životní pojištění	5 421	5 422	5 564	6 291	8 188
- z toho neživotní pojištění	3 635	4 063	4 074	3 944	4 026

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a podle ČSOBPOJ, 2012g

Z tabulky č. 7 je také patrné, že u ČSOB Pojišťovny převažuje ve všech sledovaných letech předepsané pojistné na životní pojištění nad neživotním pojištěním, což názorně naznačuje i následující obrázek č. 4. Podíl předepsaného pojistného ŽP a NP na celkovém předepsaném pojistném ve sledovaných letech je uveden v příloze E (v tabulce č. 5). V letech 2007 až 2009 bylo zastoupení obou typů pojištění celkem rovnoměrné, jen mírně převažovalo životní pojištění (tvořilo zhruba okolo 58 % celkového předepsaného pojištění). Od roku 2010 však podíl životního pojištění na celkovém předepsaném pojištění postupně stále více narůstal. V roce 2010 tvořil 61% podíl a v loňském roce dosáhl téměř 70% podílu na celkovém předepsaném pojistném. Naopak v neživotním pojištění došlo k mírnému poklesu na úkor životního pojištění. Na tento trend měla nejspíše vliv hospodářská krize, která změnila preference klientů, kteří měli zájem především o životní pojištění, a to hlavně jednorázově placené. Nárůst životního pojištění zaznamenal celý pojistný trh a předepsané pojistné ŽP potvrdilo pozici hlavního tahouna růstu trhu směrem k úrovni obvyklé v západní Evropě, kde toto pojištění tvoří 60 % z celkového předepsaného pojistného (Výroční zpráva ČAP, 2009).

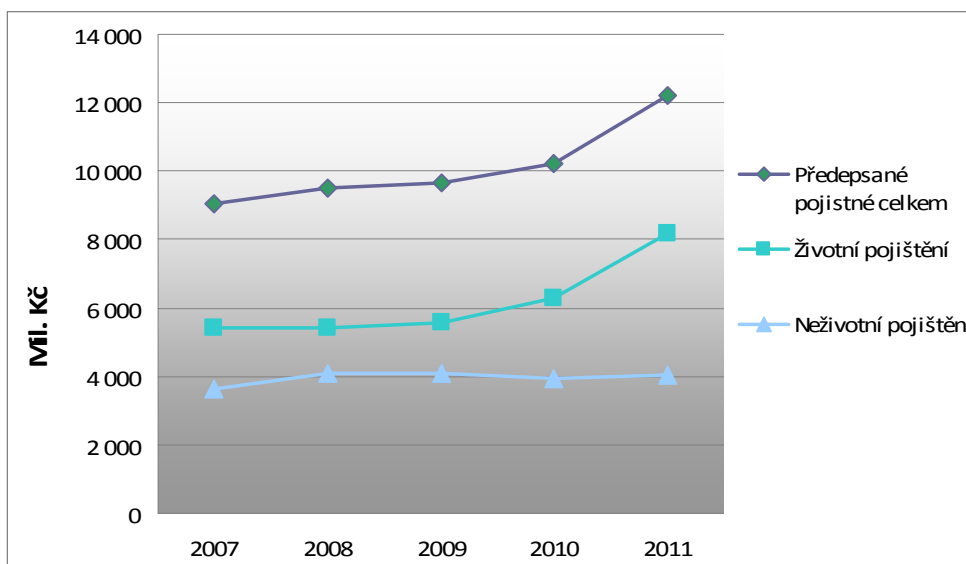
Obrázek č. 4 Předepsané pojistné na ŽP a NP ČSOB Pojišťovny (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a statistik ČAP (ČAP, 2012b)

Vývoj celkového objemu předepsaného pojištění, dále předepsaného pojištění na ŽP a NP v jednotlivých letech je znázorněn graficky na následujícím obrázku.

Obrázek č. 5 Grafické znázornění vývoje předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a statistik ČAP za rok 2011 (ČAP, 2012b)

Celkové pojistné předepsané ČSOB Pojišťovnou za posledních 5 let neustále rostlo. V letech 2007–2009 vykazovalo mírné tempo růstu, od roku 2010 docházelo k citelnějšímu meziročnímu nárůstu (o 6,2 %). V roce 2011 vzrostlo oproti předchozímu roku o 19,3 %, dokonce překročilo hranici 12 mld. Kč.

Jak již bylo řečeno, na nárůstu celkového předepsaného pojistného mělo největší vliv životní pojištění, které ve sledovaných letech mělo rostoucí tendenci. Jeho velikost se v roce 2007, 2008 a 2009 pohybovala okolo 5,5 mld. Kč. Nárůst v roce 2008 byl nepatrný pouze o 1 milion Kč, ale v dalších letech se zvyšoval daleko výrazněji. V roce 2010 stoupl meziročně o 13,1 %, v roce 2011 byl zaznamenán dokonce 30% nárůst.

O neživotním pojištění se dá obecně říci, že během celého období stagnovalo, neboť dosahovalo přibližně 4 mld. Kč. Ve sledovaných letech u něj docházelo jen k nepatrnému nárůstu kromě roku 2010, ale stále se pohyboval na úrovni zmíněných 4 miliard Kč. V roce 2010 naopak pokleslo o 3,2 % oproti roku 2009. Na výsledcích neživotního pojištění se tak zřetelně projevil výrazný pokles prodeje nových automobilů, v jehož důsledku se snížila i poptávka po havarijním pojištění a povinném ručení. (Výroční zpráva ČSOB Pojišťovny, 2009, 2010)

Pro výpočet meziroční změny objemu předepsaného pojistného se používá ukazatel roční nárůst předepsaného pojistného. (Majtánová a kol., 2006, s. 288)

$$\text{Roční nárůst předepsaného pojistného} = \frac{\text{předepsané pojistné } T_1 - \text{předepsané pojistné } T_0}{\text{předepsané pojistné } T_0}$$

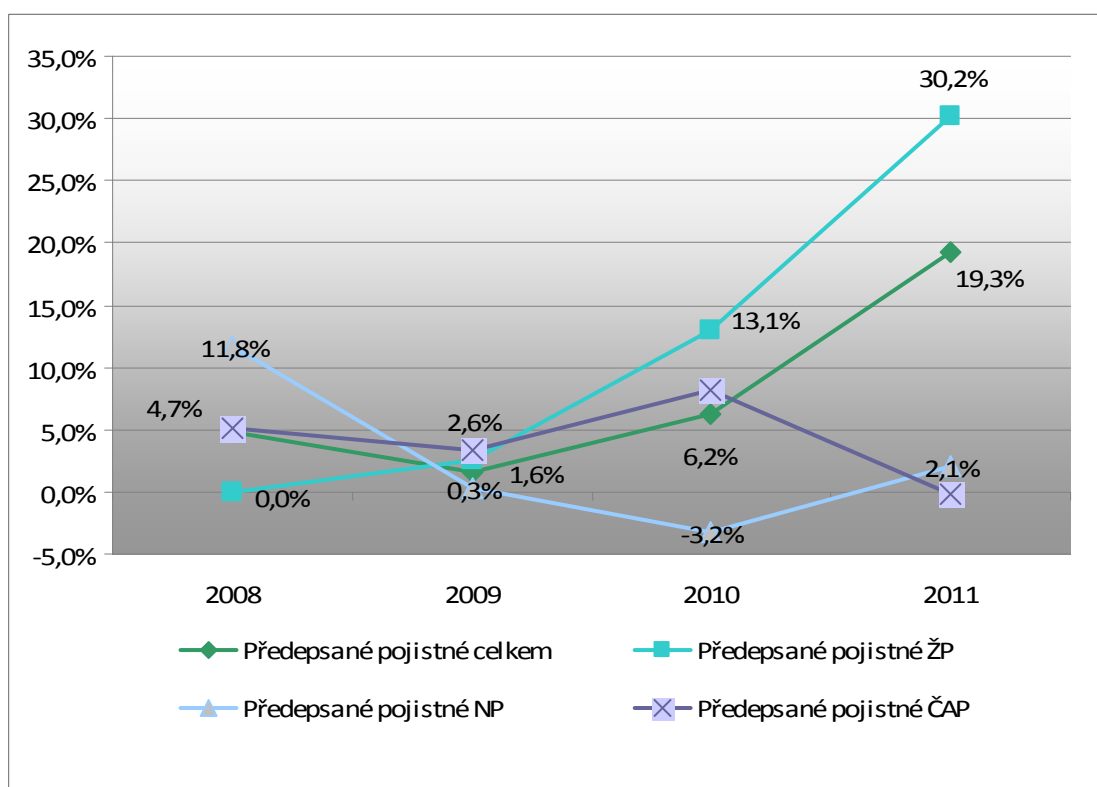
kde: T_1běžné období,

T_0základní období.

Doporučuje se, aby tento ukazatel nabýval hodnot od – 10 % do 30 %. (Majtánová a kol., 2006, s. 288)

Přehled ročního nárůstu předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny a všech členů ČAP za roky 2007–2011 je uveden v příloze E (v tabulce č. 6). Grafické znázornění vývoje tohoto ukazatele v jednotlivých sledovaných letech zachycuje následující obrázek.

Obrázek č. 6 Roční nárůst předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny a všech členů ČAP za roky 2007–2011

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a statistik ČAP (ČAP, 2012b)

Jak je vidět z obrázku č. 6, roční nárůst předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny dosahoval doporučených hodnot, což vypovídá o velmi dobrém vývoji tohoto

ukazatele. Předepsané pojistné celkem neustále rostlo poměrně rychlým tempem, což je velice pozitivní zjištění. Vývoj tohoto ukazatele přibližně kopíroval trend předepsaného pojistného ČAP, kromě loňského roku 2011, kdy předepsané pojistné ČAP zaznamenalo pokles o 0,3 %. Na tuto skutečnost měl největší vliv výrazný pokles předepsaného pojistného u pojištění motorových vozidel, konkrétně u pojištění odpovědnosti z provozu vozidla o více než 8 %. (ČAP, 2012d) Naopak ČSOB Pojišťovna dosáhla v roce 2011 rekordního 19,3% nárůstu pojistného. Největší podíl na tom měl výrazný nárůst předepsaného pojistného životního pojištění, ke kterému přispělo úspěšné odstartování několik tranží jednorázového životního pojištění. (ČSOBPOJ, 2012g)

Jak ukazují dosažené výsledky předepsaného pojištění, ČSOB Pojišťovna si vede na pojistném trhu velice dobře, neboť neustále zvětšuje svůj tržní podíl právě díky zvyšování celkového předepsaného pojistného. Řadí se mezi pojišťovny s největším objemem předepsaného pojistného. Vývoj tohoto ukazatele lze hodnotit za velice příznivý a svědčí o stále lepším postavení ČSOB Pojišťovny na trhu, což potvrdí i následující ukazatel.

3.2.2 Tržní podíl

Pořadí jednotlivých pojišťoven na trhu a jejich tržní podíl na pojistném trhu sestavuje již zmiňovaná Česká asociace pojišťoven. Tržní podíl se určuje jako podíl předepsaného pojistného jednotlivé pojišťovny na celkovém předepsaném pojistném všech členů ČAP. Bohužel statistiky nezahrnují všechny komerční pojišťovny provozující pojišťovací činnost na pojistném trhu České republiky, ale pouze řádné a přidružené členy této asociace (Řezáč, 2009, s. 102). Nutno však podotknout, že podíl členů ČAP na celkovém pojistném na pojistném trhu ČR tvoří 98 %. (ČAP, 2012a)

Následující tabulka zachycuje přehled dosažených tržních podílů ČSOB Pojišťovny za roky 2007 až 2011 podle statistik ČAP.

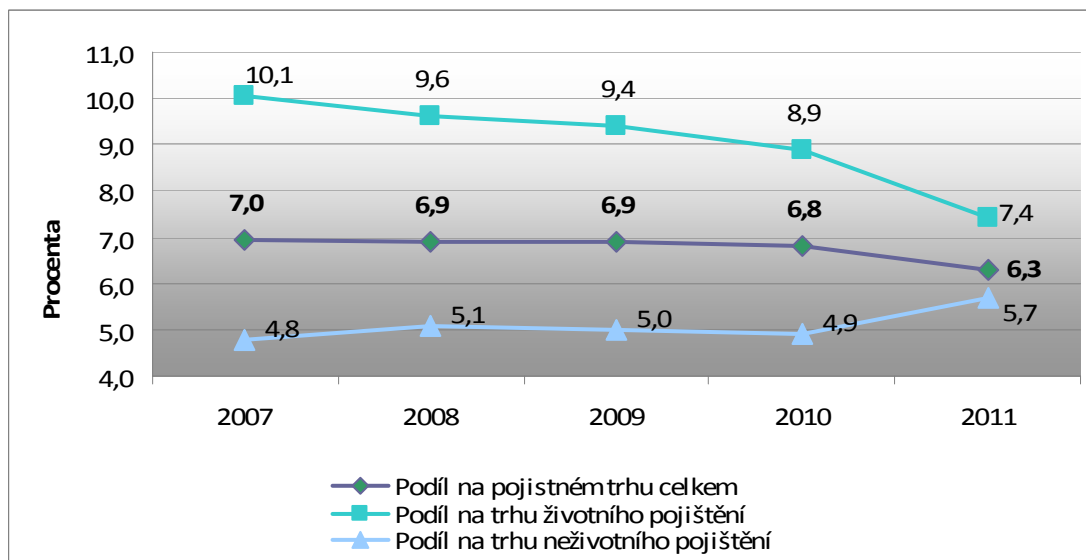
Tabulka č. 8 Tržní podíl ČSOB Pojišťovny (v %)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Podíl na pojistném trhu celkem	7,0	6,9	6,9	6,8	6,3
Podíl na trhu životního pojištění	10,1	9,6	9,4	8,9	7,4
Podíl na trhu neživotního pojištění	4,8	5,1	5,0	4,9	5,7

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle statistik ČAP (ČAP, 2012b)

Vývoj ukazatele tržního podílu ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011 je znázorněn na následujícím obrázku č. 7.

Obrázek č. 7 Tržní podíl ČSOB Pojišťovny (v %) v letech 2007–2011

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a statistik ČAP (ČAP, 2012b)

Celkový tržní podíl ČSOB Pojišťovny si držel v posledních 5 letech přibližně stejnou úroveň. Po většinu let se pohybuje těsně pod úrovní 7 %, pouze v roce 2011 nepatrně klesl na 6,3 %, což ovlivnila nová metodika ČAP pro výpočet předepsaného pojistného, kdy do celkového výsledku zahrnuje pouze desetinu reálně dosaženého předpisu v oblasti jednorázově placeného životního pojištění. Toto takto placené pojištění tvoří v ČSOB Pojišťovně převážnou část předepsaného pojištění v oblasti ŽP, což mělo v důsledku negativní dopad na konečné výsledky. (ČSOBPOJ, 2012g) ČSOB Pojišťovna se řadí mezi nejúspěšnější pojišťovny v ČR, neboť se pravidelně objevuje na předních místech v pořadí pojišťoven podle tržního podílu. V letech 2007–2010 si držela stále 4. místo, v loňském roce obsadila 5. příčku v žebříčku členských pojišťoven ČAP. (ČAP, 2012b) Z výsledků vyplývá, že ČSOB Pojišťovna drží stabilní postavení na pojistném trhu.

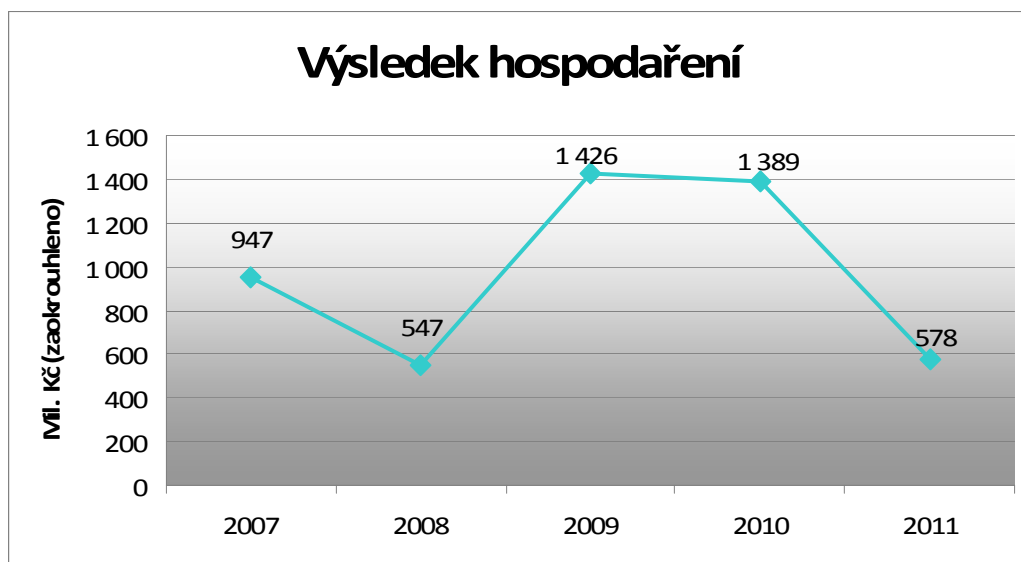
Podíl na trhu životního pojištění se v jednotlivých letech postupně snižoval, nicméně pouze nepatrně v desetinných číslech. Výraznější pokles zaznamenaný v roce 2011 opět s největší pravděpodobností ovlivnil fakt již zmiňovaný v předchozím odstavci. Přičemž po celou sledovanou dobu si ČSOB Pojišťovna držela 5. místo v objemu předepsaného pojistného na ŽP ve srovnání se všemi členy ČAP. (ČAP, 2012b)

Tržní podíl neživotního pojištění dosahoval ve sledovaných letech přibližně stejných hodnot, okolo 5 %. Nepatrný nárůst byl v roce 2011, kdy byl tržní podíl nejvyšší (5,7 %) za sledované období, k čemuž přispěl velký meziroční nárůst majetkového pojištění a skvělý rozjezd retailového produktu Naše auto (ČSOBPOJ, 2012g). Co se týče celkového umístění na pojistném trhu v oblasti NP, v roce 2007 a 2008 obsazovala ČSOB Pojišťovna 5. místo, od roku 2009 se pravidelně objevuje na 6. místě. (ČAP, 2012b)

- **Výsledek hospodaření za účetní období**

Cílem každého podniku je bezpochyby dosažení zisku a snaha o jeho maximalizaci. I u pojišťoven tomu není jinak, proto výsledek hospodaření lze považovat za jeden z nejdůležitějších výkonových ukazatelů, který charakterizuje jejich ekonomickou situaci. „Zisk je absolutním ukazatelem výkonu.“ (Grünwald, 2007, s. 81) Výsledky hospodaření ČSOB Pojišťovny v letech 2007 až 2011 můžete vidět na následujícím obrázku, který zároveň znázorňuje jeho vývoj ve sledovaném období v grafické podobě.

Obrázek č. 8 Grafické znázornění vývoje výsledku hospodaření ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010, a (ČSOBPOJ, 2012g)

ČSOB Pojišťovna za všechny sledované roky vykazuje značný zisk. Z pohledu vývoje výsledku hospodaření docházelo k výraznému kolísání. Nejvyšší zisk po zdanění vykazala ČSOB Pojišťovna v roce 2009, když jeho hodnota dosáhla 1 426 milionů Kč. Tato výše zisku byla historicky nejvyšší od roku 2002. V následujícím roce 2010 přinesl

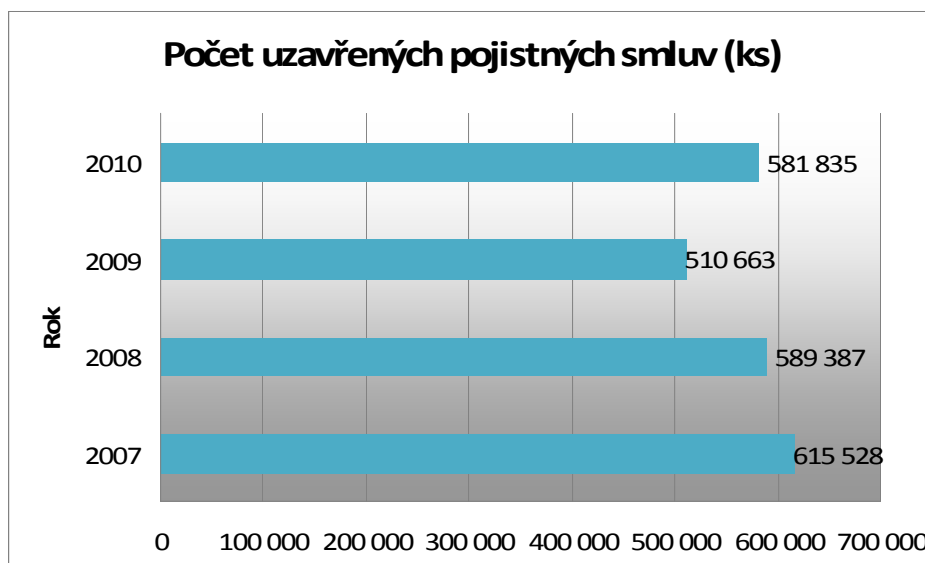
výsledek hospodaření opět zisk velmi podobný roku předchozímu (1 309 mil. Kč). Na tyto vynikající výsledky měl vliv značný nárůst celkového předepsaného pojistného v obou letech (v roce 2010 o 6,2 %, v roce 2011 o 19,3 %) a velmi dobrá výnosnost finančního umístění. Roky 2009 a 2010 lze považovat za nejvydařenější z hlediska dosažených výsledků hospodaření. V porovnání se 2 největšími konkurenti z odvětví, ČSOB Pojišťovna vytváří ve sledovaných letech mnohem větší zisk než Allianz či Generali. S dalšími 2 konkurenty zahrnutých do odvětví nebude hospodářský výsledek srovnáván, neboť mají na trhu nesrovnatelně větší podíl, proto dosahují i značně velkého zisku oproti jiným pojišťovnám. (Výroční zprávy Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010)

3.2.3 Počet uzavřených pojistných smluv

Posledním ukazatelem patřící do skupiny výkonových, který bude podrobněji rozebrán, je počet uzavřených pojistných smluv. Nejprve bude ještě definován pojem pojistná smlouva. Jedná se o: „právní dokument vytvořený písemnou formou, na základě kterého vzniká a trvá konkrétní pojištění. Pojistná smlouva je sjednávána mezi pojistníkem a pojistitelem. Pojistník se zavazuje hradit pojistné, pojistitel poskytnout pojistnou ochranu, tedy v případě vzniku přesně definované pojistné události uhradit vzniklé ztráty.“ (Ducháčková, 2009, s. 218)

Vývoj počtu uzavřených pojistných smluv v ČSOB Pojišťovně bude sledován za roky 2007-2010, neboť za rok 2011 ještě není tento údaj dostupný. Přehled jejich počtu je uveden v tabulce v příloze E této práce. Grafické znázornění těchto údajů zachycuje následující obrázek č. 9.

Obrázek č. 9 Grafické znázornění vývoje počtu uzavřených pojistných smluv v ČSOB Pojišťovně za roky 2007–2010

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Z výše uvedených údajů vyplývá, že ČSOB Pojišťovna uzavře každoročně téměř 600 000 nových pojistných smluv. Udržovala si tedy určitý standard v počtu uzavřených smluv v letech 2007–2010. Nejméně smluv za sledované období uzavřela v roce 2009, a to 510 663, což nejspíše odráželo ještě vliv dopadu světové finanční krize na oblast pojišťovnictví. „V současné době spravuje téměř milion pojistných smluv.“ (ČSOBPOJ, 2012g).

3.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele patří mezi základní metodické nástroje finanční analýzy. Dávají do vzájemných poměrů jednotlivé položky či skupiny položek uvedené v účetních výkazech podniku, které spolu určitým způsobem souvisejí.

Mezi základní poměrové ukazatele lze zařadit (Synek a kol., 2003, s. 356, Hrdý aj., 2009, s. 62):

- ukazatele likvidity (liquidity ratios), které se používají pro měření schopnosti podniku uspokojit své běžné závazky,
- ukazatele aktivity (asset management ratio), nazývané též ukazatele využití aktiv, které měří schopnost podniku využívat svá aktiva,

- ukazatele zadluženosti (financial leverage ratios), které měří rozsah, v jakém je podnik financován cizím kapitálem,
- ukazatele rentability (profitability ratios), též označované jako ukazatele výnosnosti, měřící úspěšnost při dosahování podnikových cílů srovnáváním zisku s jinými veličinami,
- ukazatele kapitálového trhu (market value ratios), které měří cenu akcií a majetek podniku.

Při analýze poměrových ukazatelů ČSOB Pojišťovny bude zaměřena pozornost pouze na vybrané typy ukazatelů, a to:

- ukazatele rentability,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti,
- specifické poměrové ukazatele pro oblast pojišťovnictví.

Jedním z důvodů pro výběr pouze těchto několika poměrových ukazatelů byl fakt, že nebylo možné získat veškeré údaje nezbytné pro jejich výpočet, protože nebyl umožněn přístup ke všem interním materiálům podniku. Proto bude čerpáno především z veřejně přístupných informací. Vypovídací schopnost ukazatelů by proto nebyla adekvátní nebo jejich užití by nebylo vůbec možné kvůli neznalosti některých položek. Dalším důvodem pro vypuštění některých ukazatelů bylo, že se pojišťovny vyznačují určitou specifičností, kdy by výpočet některých ukazatelů neměl žádnou vypovídací hodnotu, neboť se v oblasti pojišťovnictví moc nepoužívají. Jedná se například o ukazatele aktivity měřící schopnost využití jednotlivých složek majetku, jejichž využití v pojišťovnictví je podle Čejkové a kol. (2003, s. 104) minimální, a proto nebudou podrobněji dále charakterizovány a počítány.

Naopak ukazatele likvidity a zadluženosti je možné aplikovat v pojišťovnictví, ovšem s přihlédnutím k určitým specifikům v této oblasti a jejich patřičnou modifikací.

3.3.1 Ukazatele rentability

„Ukazatele rentability patří v praxi k nejsledovanějším ukazatelům.“ (Kislingerová, 2005, s. 31) Rentabilita, neboli výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je

formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. Tyto ukazatele se používají pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti činnosti a výdělečné schopnosti podniku, intenzity využívání podnikového majetku a zhodnocení vloženého kapitálu. Ukazatele rentability se řadí do kategorie tzv. mezivýkazových poměrových ukazatelů, neboť využívají data ze dvou základních účetních výkazů – z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. Obecně se rentabilita definuje jako poměr zisku a vloženého kapitálu. V praxi se nejvíce využívají tyto ukazatele: rentabilita celkového kapitálu neboli rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita tržeb, kterým bude v této práci věnována pozornost. (Valach, 1999, s. 94, Grünwald, 2007, s. 80)

- **Rentabilita celkového kapitálu (ROA)**

Jinak označovaná též rentabilita aktiv (anglicky: return on assets) se považuje za základní měřítko rentability neboli finanční výkonnosti, které poměruje zisk s celkovými aktivy vloženými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů byla financována. Tento ukazatel vyjadřuje celkovou efektivnost podniku. Ve jmenovateli se uvádí celková aktiva, která zahrnují veškerý vložený kapitál, tzn. krátkodobé i dlouhodobé závazky a vlastní kapitál. Do čitatele se dosazuje zisk, který může být v různých podobách, například zisk před zdaněním a úroky, zisk po zdanění a zdaněných úrocích či jen zisk po zdanění. Ukazatel ROA se často používá v jednodušší formě, kdy je v čitateli uvažován pouze čistý zisk, tedy zisk po zdanění. Výsledný poměr čistého zisku k celkovým aktivům se nazývá výnos na aktiva a charakterizuje, jak management podniku využívá celková aktiva k uspokojování vlastníků. Na výpočet právě tohoto ukazatele bude zaměřena pozornost. (Valach, 1999, s.94–100, Grünwald, 2007, s. 80–89, Hrdý aj., 2009, s. 125–126)

$$ROA = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{celková aktiva}}$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)**

Rentabilita vlastního kapitálu (return on equity) měří zhodnocení vlastního kapitálu, který do podniku vložili akcionáři či vlastníci, a to buď přímo, nebo nepřímo prostřednictvím nashromážděním nerozděleného zisku. Tento ukazatel zajímá především akcionáře či vlastníky, neboť díky němu posuzují vytvořený zisk jako výdělek z investovaného kapitálu. Mohou tak zjistit, zda jimi vložený kapitál přináší

dostatečný výnos odpovídající riziku investice. Výsledná hodnota ukazatele by měla být vyšší než alternativní výnos stejně rizikové investice či míra výnosu bezrizikové investice, za kterou lze u nás požadovat investování do cenných papírů garantovaných státem (např. státní dluhopisy, státní pokladniční poukázky). Je to dáno tím, že investoři požadují vzhledem k rizikovější povaze investice vyšší míru zhodnocení, než by tomu bylo v případě méně rizikové investice. Podle Majtánové (2006) by měla doporučená hodnota rentability vlastního kapitálu dosahovat vyšších hodnot než 5 %. Z toho vyplývá, že míra zhodnocení vlastního kapitálu by neměla být nižší než 5 %, protože pak by investoři nedosáhli dostatečného výnosu svých investic vzhledem k tomu, že podstupují vyšší riziko. (Valach, 1999, s. 94–100, Grünwald, 2007, s. 80–89, Hrdý aj., 2009, s. 125–126) Vzorec ukazatele rentability vlastního kapitálu má následující podobu (Hrdý aj., 2009):

$$\text{ROE} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

- **Rentabilita tržeb (ROS)**

Rentabilita tržeb, anglicky return on sales, se také označuje jako ziskovost tržeb nebo ziskové rozpětí. Je dán podílem zisku k tržbám a vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. Udává, kolik Kč zisku dokáže podnik vyprodukovat na 1 Kč tržeb, nejčastěji se však uvádí v procentech – tedy kolik procent zisku připadá na 1 Kč tržeb. Vyjádření zisku v čitateli může být opět různorodé. Pokud se dosadí zisk před úroky a zdaněním, jedná se o tzv. provozní ziskové rozpětí. V případě použití zisku po zdanění do čitatele, je ukazatel označován jako čisté ziskové rozpětí. (Valach, 1999, s. 94–100, Grünwald, 2007, s. 80–89, Hrdý aj., 2009, s. 125–126) Tento druhý ukazatel bude v následujících výpočtech používán. (Hrdý aj., 2009)

$$\text{ROS} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{tržby}}$$

Ovšem tento ukazatel rentability je nutné pro potřeby pojišťovnictví trochu upravit, neboť pojišťovna neuvádí pojmu tržby ve svých výkazech. Nicméně pojišťovna tržby, jako každý klasický podnik, vytváří, jen jejich pojmenování a způsob vyjádření se značně liší. Tržby pojišťovny za dané účetní období představuje zasloužené pojistné

očistěné od zajištění. (Bokšová, 2010, s. 108) Upravený ukazatel rentability tržeb pro potřeby pojišťovny pak vypadá takto (Vávrová aj., 2009, s. 114):

$$ROS = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{zasloužené pojistné očištěné}}$$

Nyní bude provedena analýza rentability ČSOB Pojišťovny za období 2007 až 2010 pomocí výše uvedených poměrových ukazatelů týkající se rentability. Podklady pro výpočet jednotlivých ukazatelů jsou uvedeny v příloze D. Ukazatele rentability odvětví obsahuje tabulka č. 8 uvedená v příloze F. Jedná se o velice důležité ukazatele pro jakýkoliv podnik, tedy i pro ČSOB pojišťovnu, neboť primárním cílem a smyslem podnikání v tržní ekonomice je dosažení zisku.

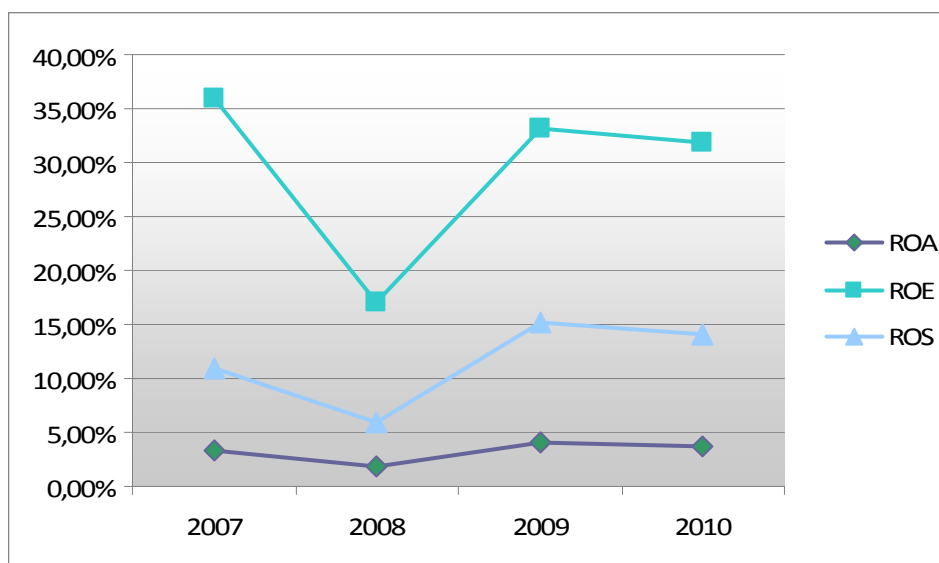
Tabulka č. 9 Ukazatele rentability ČSOB Pojišťovny

Rok	2007	2008	2009	2010
ROA	3,38%	1,77%	4,14%	3,73%
ROE	35,99%	17,07%	33,08%	31,78%
ROS	10,96%	6,00%	15,28%	14,01%

Zdroj: vlastní výpočty, 2012

Z předchozí tabulky č. 9 vyplývá, že nejvyšších hodnot po všechna sledovaná období dosahuje ukazatel rentability vlastního kapitálu. Tento fakt způsobuje již samotný tvar vzorce, neboť ve jmenovateli se uvádí pouze vlastní kapitál, naproti tomu ukazatel ROA zahrnuje celková aktiva, tedy veškerý vložený kapitál do podnikání (cizí i vlastní). Míra výnosu na vlastní kapitál je tedy mnohem vyšší než míra výnosu na celková aktiva. Dále můžeme z tabulky vyzorovat, že jednotlivé ukazatele rentability se v průběhu sledovaných let nijak dramaticky neměnily. Pouze v roce 2008 došlo k mírnému poklesu všech ukazatelů rentability, což způsobilo především dosažení výrazně nižšího zisku oproti všem ostatním obdobím. Za snížení velikosti dosaženého zisku v roce 2008 stála jednak světová finanční krize, která nepříznivě ovlivnila situaci na zahraničních trzích, díky níž poklesly ceny na akciových trzích, jednak zvýšení nákladů na pojistná plnění zapříčiněná 2 kalamitními událostmi (vichřicemi) a větším počtem škod v oblasti pojištění motorových vozidel. Všechny zmiňované okolnosti jsou názorně vidět na následujícím obrázku, který údaje z tabulky znázorňuje graficky.

Obrázek č. 10 Grafické znázornění vývoje ukazatelů rentability

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Ukazatel ROA vyjadřuje výnos na aktiva. Rentabilita celkového kapitálu ČSOB Pojišťovny se ve sledovaných letech pohybovala přibližně ve stejných hodnotách, jak je názorně vidět na obrázku č. 10. V průměru činila výnosnost aktiv okolo 3 %. Nejvyššího zhodnocení aktiv, a to 4,14 %, bylo dosaženo v roce 2009. Pozitivní vliv na tuto skutečnost mělo dosažení nejvyššího zisku ze všech čtyř sledovaných let. Mírný pokles byl zaznamenán v roce 2008, ale o jeho příčinách již pojednával předchozí odstavec. U tohoto ukazatele se doporučená hodnota neuvádí, ale lze konstatovat, že rentabilita celkového kapitálu ČSOB Pojišťovny dosahuje po všechna sledovaná období přibližně stejných čísel jako odvětví, což lze hodnotit kladně. ROA počítaný za odvětví se pohyboval v průměru okolo 5 %, je tedy pouze o 2 % nižší než u ČSOB Pojišťovny.

Měřením rentability vlastního kapitálu se zjišťuje výnosnost kapitálu, který do společnosti vložili akcionáři. Doporučuje se, aby jeho hodnota dosahovala minimálně 5 %. ČSOB Pojišťovna toto kritérium za sledovaná období rozhodně splňuje, navíc její ROE za roky 2007, 2009 a 2010 činí šestinásobku až osminásobku doporučeného minima. Nejvyšší hodnoty, 35,99 %, dosáhla v roce 2007, kdy každá koruna investovaného kapitálu přinesla až 36 haléřů zisku. V tomto roce byl největší poměr mezi ziskem po zdanění a vlastním kapitálem, kdy zisk dosáhl vyšší hodnoty a naopak vlastní kapitál byl ze všech čtyř let nejnižší, což pozitivně ovlivnilo velikost ukazatele ROE. I v ostatních letech, kromě již zmiňovaného roku 2008, se pohybovala rentabilita vlastního kapitálu okolo 30 %, tedy každá koruna investovaného kapitálu byla

zhodnocena přibližně o 30 haléřů. V porovnání s odvětvím dosahuje velmi podobných hodnot, neboť ROE za odvětví se také pohybovala kolem 30%, s výjimkou roku 2008. V roce 2007 a 2009 se ČSOB Pojišťovně podařilo dosáhnout dokonce vyšší rentability VK než odvětví. Celkově lze hodnotit ziskovost vlastního kapitálu ČSOB Pojišťovny za velmi dobrou a její akcionáři musí být se zhodnocením jimi vložených investic spokojeni.

Posledním analyzovaným ukazatelem rentability je výnosnost tržeb. V případě pojišťovny představují tržby za účetní období zasloužené pojistné očištěné od zajištění. Z toho vyplývá, že velikost tržeb pojišťovny závisí na počtu uzavřených pojistných smluv a jejich předepsaným pojistným, které musí pojistník uhradit. Za sledovaná období zasloužené pojistné očištěné se neustále zvyšovalo. Stejným způsobem se vyvíjel i zisk po zdanění pouze s výjimkou v roce 2008, kdy poklesl. Obě tyto skutečnosti měly kladný dopad na rentabilitu tržeb, která vykazovala mírně rostoucí trend od roku 2007 (opět kromě poklesu v roce 2008, kdy dosahovala pouze 6 %). V roce 2007 připadalo na 1 Kč tržeb necelých 11 % zisku, v roce 2009 přinesla 1 Kč tržeb již 15 % zisku, v dalším roce jen nepatrně klesla na 14 %. Ani ukazatel ROS nelze porovnávat s doporučenou hodnotou, neboť se neuvádí. Nicméně lze provést komparaci s odvětvím. Z výsledků je zřejmé, že rentabilita tržeb ČSOB Pojišťovny je za všechny roky je nižší než u odvětví. Rozdíl činí do 5 %, pouze v roce 2010 dosáhl nejvyšší hodnoty, a to 10 %. Rentabilita tržeb ČSOB pojišťovny se pohybuje lehce pod průměrem v porovnání s odvětvím, ale stále nabývá uspokojivých hodnot.

Rentabilitu ČSOB pojišťovny za roky 2007–2010 lze hodnotit dle analýzy výsledků tří ukazatelů rentability jako velice dobrou. Všechny ukazatele dosahovaly po sledované období kladných i poměrně vyšších hodnot.

3.3.2 Ukazatele likvidity

Jednou ze základních podmínek úspěšného fungování podniku v podmínkách tržní ekonomiky je jeho trvalá platební schopnost. Podnik se považuje za platebně schopný, pokud má ke dni splatnosti více pohotových peněžních prostředků, než je splatných závazků. Schopnost podniku včas splatit své závazky a dostat svým finančním povinnostem se zjišťuje právě pomocí ukazatelů likvidity. Likviditou tedy označujeme momentální schopnost podniku přeměnit svůj majetek na prostředky, kterými je možné

uhradit splatné závazky. (Grünwald, 2004, s. 61, Valach, 1999, s. 108, Hrdý aj., 2009, s. 129)

Běžně používané ukazatele likvidity v odborných publikacích zabývající se především finanční analýzou klasických podniků však nelze aplikovat na komerční pojišťovny, protože nezohledňují specifika jejich činnosti a nevyhovují plně potřebám pro provedení finanční analýzy. Proto budou pro analýzu likvidity pojišťovny použity speciálně upravené ukazatele pro oblast pojišťovnictví. Budou uvedeny dva ukazatele, které se týkají likvidity a mají pro pojišťovny určitou vypovídací schopnost.

- **Přiměřenost likvidních prostředků**

Tento specifický ukazatel vyjadřuje přiměřenost likvidních prostředků vzhledem k technicko-pojistným závazkům. Zachycuje podíl technických rezerv a likvidních prostředků. Vypovídá o tom, kolik likvidních prostředků má v daný moment pojišťovna k dispozici. Za likvidní prostředky se považují kapitálové podíly v cizích firmách, jiná finanční umístění zahrnující akcie, dluhopisy i další cenné papíry, depozita u finančních institucí a hotovost v pokladnách či na účtech u finančních institucí. Technické rezervy zde pro účely výpočtu tohoto ukazatele nezahrnují matematické rezervy životního pojištění. Podle doporučené hodnoty by měl být tento ukazatel menší než 100 %. Pokud by dosahoval velmi vysokých hodnot, znamenalo by to pro pojišťovnu, že udržuje technické rezervy v nepřiměřené výši a že nemá dostatek likvidních prostředků na krytí případných nečekaných pojistných plnění, což by mohlo ohrozit její likviditu. Cílem výpočtu tohoto ukazatele je prozkoumat schopnost pojišťovny rychle reagovat na potřebu hotovosti. (Vávrová aj., 2009, s. 109, Čejková a kol., 2003, s. 108, Majtánová a kol., 2006, s. 246, 288)

$$\text{Přiměřenost likvidních prostředků} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{likvidní prostředky}}$$

- **Schopnost hradit závazky**

Další ukazatel likvidity posuzuje schopnost pojišťovny uhradit všechny svoje platební závazky z likvidních prostředků. Vyjadřuje se jako poměr závazků k likvidním prostředkům. Doporučená přesná hodnota pro tento ukazatel se neuvádí, ale obecně se považuje za příznivé, pokud dosahuje spíše nižších hodnot. Čím menší je tento ukazatel, tím více dostatečných likvidních prostředků pojišťovna má na krytí svých závazků.

$$\text{Schopnost hradit závazky} = \frac{\text{závazky}}{\text{likvidní prostředky}}$$

(Vávrová aj., 2009, s. 109, Čejková a kol., 2003, s. 108, Majtánová a kol., 2006, s. 246, 288)

Výsledky analýzy likvidity provedené u ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2010 zachycuje následující tabulka č. 10. Zahrnuje dva upravené poměrové ukazatele, které se používají pro hodnocení likvidity v pojišťovnictví. Podklady pro výpočet těchto ukazatelů jsou uvedeny v příloze D. Ukazatele likvidity odvětví obsahuje tabulka č. 10 v příloze F.

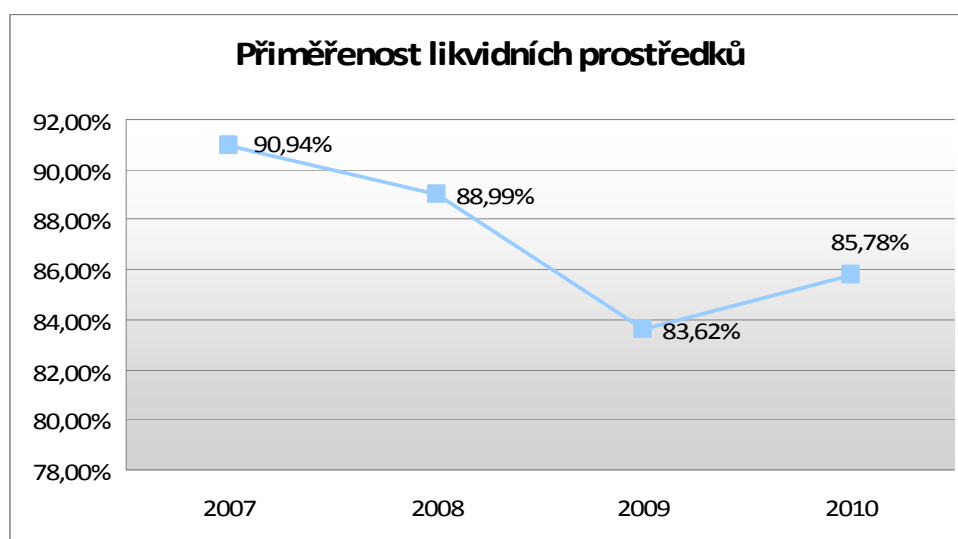
Tabulka č. 10 Ukazatele likvidity ČSOB Pojišťovny

Rok	2007	2008	2009	2010
Přiměřenost likvid. prostředků	90,94%	88,99%	83,62%	85,78%
Schopnost hradit závazky	4,01%	4,84%	4,88%	4,37%

Zdroj: vlastní výpočty, 2012

Nejprve se budeme věnovat podrobněji ukazateli přiměřenosti likvidních prostředků. Jeho vývoj v jednotlivých sledovaných letech je graficky znázorněn na následujícím obrázku.

Obrázek č. 11 Grafické znázornění vývoje přiměřenosti likvidních prostředků

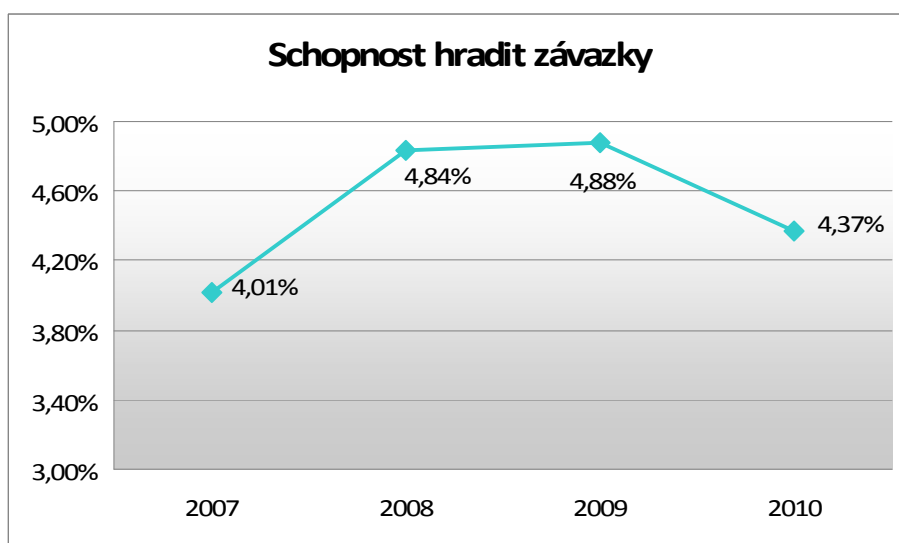
Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Jak si můžete povšimnout z předchozí tabulky a obrázku, ukazatel přiměřenosti likvidních prostředků dosahoval po celou sledovanou dobu hodnot menších než 100 %, čímž naprosto splňuje doporučené hodnoty pro tento ukazatel. Nižší hodnoty pohybující

se pod 100 % svědčí o tom, že ČSOB Pojišťovna udržuje technické rezervy v přiměřené výši a že má dostatek likvidních prostředků na krytí případných nečekaných pojistných událostí. Nejvyšší hodnoty, 90,94 %, dosáhl ukazatel v roce 2007, ale stále nepřekročil doporučený standard. Naopak v následujících letech měl klesající tendenci. Nejnižší hodnoty, 83,62 % bylo dosaženo v roce 2009, což signalizuje nejlepší výsledek ukazatele ze všech sledovaných let. Tento fakt pozitivně ovlivnil nejvyšší stav likvidních prostředků ve srovnání s ostatními roky. V porovnání s odvětvím dosahuje ČSOB Pojišťovna za všechny sledované roky lepších hodnot než odvětví, které dokonce v letech 2007 a 2008 překročilo doporučenou hranici 100 %. Ze zjištěných poznatků vyplývá, ČSOB Pojišťovna je schopna rychle reagovat na potřebu hotovosti.

Druhým ukazatelem likvidity pro oblast pojišťovnictví je ukazatel schopnosti hradit závazky. Jeho vývoj ve sledovaných letech 2007–2010 je zachycen na následujícím obrázku.

Obrázek č. 12 Grafické znázornění vývoje ukazatele schopnosti hradit závazky

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Hodnoty ukazatele se po celé sledované období pohybovaly na úrovni 4 %. Takto nízké hodnoty naznačují, že ČSOB Pojišťovna měla dostatek likvidních prostředků na úhradu všech svých platebních závazků. Konkrétní doporučená hodnota tohoto ukazatele není stanovena, ale považuje se za příznivé, pokud nabývá spíše nižších hodnot, což v případě ČSOB Pojišťovny je splněno. V porovnání s předchozím ukazatelem vychází hodnoty ukazatele schopnosti hradit závazky výrazně nižší, neboť závazky pojišťovny zahrnují především závazky z přímého pojištění a zajištění, které vznikají pojišťovně až okamžikem uznání výše plnění z ohlášené pojistné události (Bokšová, 2010, s. 98).

Výše závazků pojišťovny je proto znatelně nižší než udržované technické rezervy, což se odráží i ve vypočtených ukazatelích likvidity. V rámci schopnosti hradit závazky vykazuje ČSOB Pojišťovna velmi dobré výsledky ve srovnání s odvětvím. Hodnoty ukazatele za odvětví se pohybují v průměru okolo 10 %, ale považuje se za lepší, pokud dosahují spíše nižších hodnot, což je právě příklad ČSOB Pojišťovny. Ta vykazuje nižší hodnoty než odvětví.

Za všechny 4 analyzované roky dosahovaly oba ukazatele likvidity stanovených doporučených hodnot, dokonce i lepších výsledků než odvětví, což pozitivně ovlivňuje hodnocení její likvidity. Kladný dopad na tuto skutečnost mělo to, že objem likvidních prostředků v jednotlivých letech vykazoval rostoucí tendenci. Z hlediska likvidity je ČSOB Pojišťovna hodnocena jako likvidní a nemá problémy s tím, aby dostála svým závazkům včas.

3.3.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti se také označují jako ukazatele struktury kapitálu, neboť poskytují informace o struktuře zdrojů používaných k financování podniku. Pojednávají o určité finanční stabilitě, jejíž podmínkou je rovnováha finanční a majetkové struktury podniku. Zadlužeností se rozumí skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv a činnosti cizí zdroje neboli dluhy. U ukazatelů zadluženosti je velice důležité zohlednit, v jakém oboru či odvětví firma podniká. Existují obory, kde míra zadlužení je relativně vysoká, kam můžeme zařadit právě pojišťovnictví. Proto je nutné, tento fakt brát v úvahu při hodnocení výsledků. Při výpočtech se zaměříme na tři základní ukazatele používané v oblasti zadluženosti. (Čejková a kol., 2003, s.104, Hrdý aj., 2009, s.129–130, Valach, 1999, s. 105–106)

- **Celková zadluženost (debt ratio)**

Mezi základní ukazatele zadluženosti patří ukazatel celkové zadluženosti, nazývaný rovněž ukazatel věřitelského rizika. Poměruje cizí kapitál k celkovým aktivům. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je i riziko věřitelů i akcionářů. (Čejková a kol., 2003, s.104, Hrdý aj., 2009, s.129–130, Valach, 1999, s. 105–106)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

- **Koeficient samofinancování (equity ratio)**

K měření zadluženosti se používá i tento ukazatel vlastnického rizika. Je doplňkovým ukazatelem k předchozímu ukazateli věřitelského rizika (debt ratio) a jejich součet se rovná 1, resp. 100 %. Tvoří ho podíl vlastního kapitálu k celkovým aktivům. Vyjadřuje proporcii, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Je považován za jeden z nejvýznamnějších ukazatelů pro hodnocení celkové finanční situace podniku. (Čejková a kol., 2003, s. 104, Hrdý aj., 2009, s. 129–130, Valach, 1999, s. 105–106)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

- **Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu (debt-equity ratio)**

Jedná se o ukazatel poměřující cizí kapitál k vlastnímu jmění podniku. Velice úzce souvisí s předchozími ukazateli, neboť je jejich kombinací (dává do poměru jejich čitatele). S růstem podílu závazků ve finanční struktuře roste i hodnota tohoto ukazatele. Obecně by jeho hodnota měla být větší než nula.

$$\text{Zadluženost vlastního kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

(Čejková a kol., 2003, s. 104, Hrdý aj., 2009, s. 129–130, Valach, 1999, s. 105–106)

Přehled výsledků jednotlivých ukazatelů zadluženosti ČSOB Pojišťovny zobrazuje následující tabulka, která je opět doplněna i grafickým znázorněním jejich vývoje ve sledovaných letech. Podklady pro výpočet těchto ukazatelů jsou uvedeny v příloze D. Ukazatele zadluženosti vypočtené za odvětví jsou součástí přílohy F (tabulka č. 12).

Tabulka č. 11 Ukazatele zadluženosti ČSOB Pojišťovny

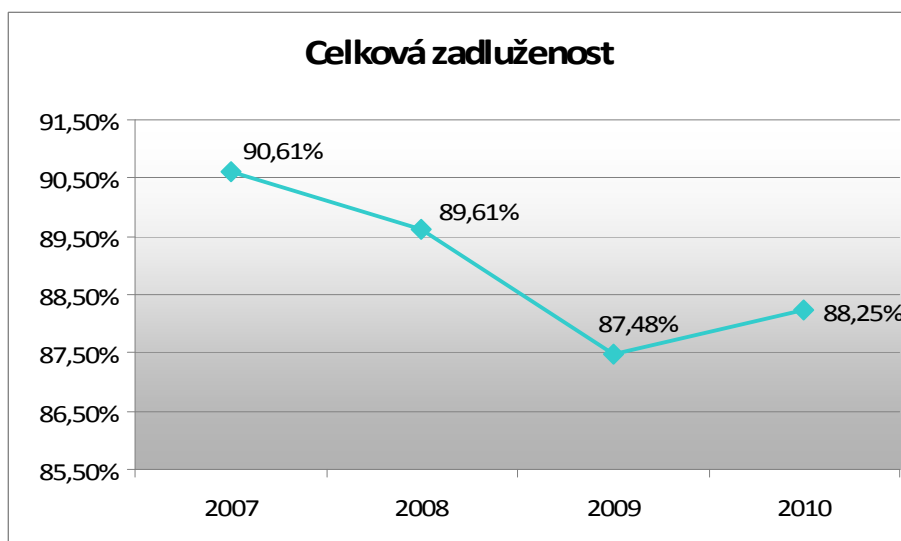
Rok	2007	2008	2009	2010
Celková zadluženost	90,61%	89,61%	87,48%	88,25%
Koeficient samofinancování	9,39%	10,39%	12,52%	11,75%
Zadluženost vlastního kapitálu	964,98%	862,28%	698,98%	751,03%

Zdroj: vlastní výpočty, 2012

Nejprve bude zaměřena pozornost na výsledky ukazatele celkové zadluženosti. Z předchozí tabulky vyplývá, že dosahuje ve všech letech velice vysokých hodnot. Více jak 87 % celkových aktiv tvoří cizí kapitál, což značí vyšší zadluženost a vyšší riziko akcionářů. V běžném podniku by zjištění takto vysokých hodnot znamenalo jisté

znepokojení, především pro jeho věřitele, neboť se doporučuje udržovat tento ukazatel pod úroveň 50 %. (Hrdý aj., 2009, s. 129) V případě ČSOB Pojišťovny však není důvod k obavám, což dokazují i výsledky celkové zadluženosti počítané za odvětví, které se pohybují v průměru kolem 82 %. Vysoké hodnoty ukazatele odráží specifika pojišťovací činnosti, kdy pojišťovny udržují technické rezervy z předepsaného pojistného ve značné výši. Lze je považovat za cizí zdroj sloužící k financování finančního umístění aktiv, což je majetek, kterým pojišťovna ručí za závazky z uzavřených pojistných smluv. (Bokšová, 2010, s. 94) V případě pojistné události dojde k jejímu plnění klientovi právě z těchto prostředků, pokud pojišťovna nemůže využít běžné příjmy na výplaty pojistných plnění v běžném období. (Ducháčková, 2009, s. 66) Vývoj ukazatele celkové zadluženosti v čase zobrazuje následující obrázek č. 13. Z něho je patrné, že hodnoty ukazatele postupně v jednotlivých letech mírně klesaly, s výjimkou roku 2010. Stojí za tím především rostoucí stav vlastního kapitálu, který se od roku 2007 neustále navyšoval (respektive jeho položky nerozdělený zisk z minulých let a výsledek hospodaření běžného období). I hodnoty ukazatele za odvětví se vyvíjely obdobně, v analyzovaných letech mírně klesaly. V porovnání s ním vykazuje ČSOB Pojišťovna jen nepatrně horších hodnot, ale stále se pohybuje velmi blízko průměru odvětví a zároveň je vidět tendence poklesu ukazatele zadluženosti v jednotlivých letech.

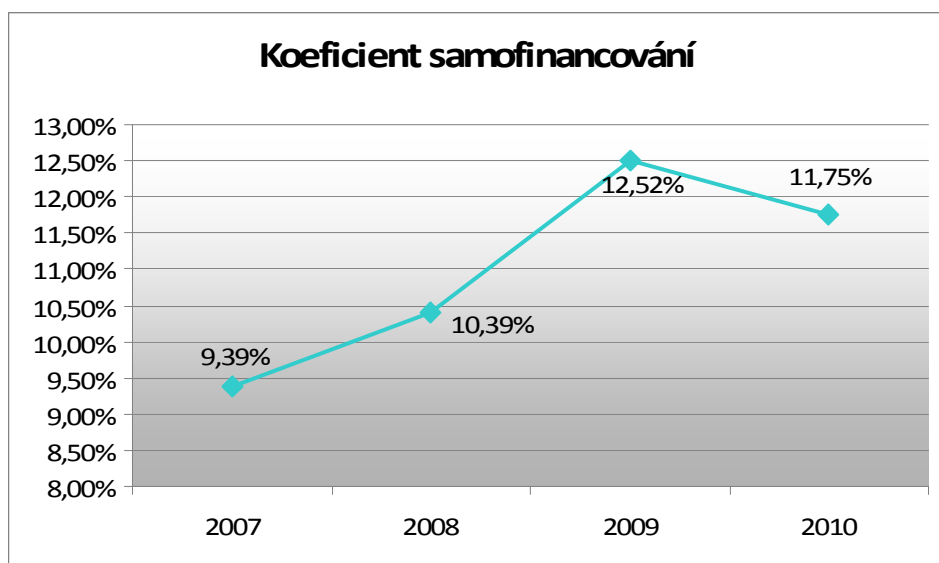
Obrázek č. 13 Grafické znázornění vývoje celkové zadluženosti

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Doplňkovým ukazatelem k předchozímu ukazateli je koeficient samofinancování. Jeho vývoj ve sledovaných letech zachycuje následující obrázek č. 14.

Obrázek č. 14 Grafické znázornění vývoje koeficientu samofinancování

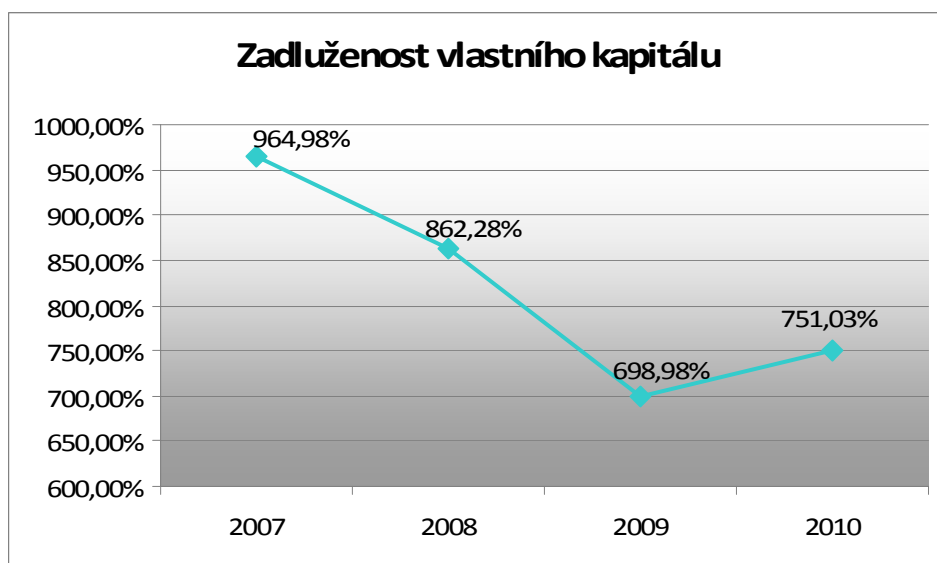

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Vývoj tohoto ukazatele opravdu koresponduje s předchozím. Zatímco celková zadluženost v jednotlivých letech klesala, koeficient samofinancování vykazuje rostoucí trend, což má velice úzkou souvislost s předchozím ukazatelem. Proporce, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů, se v jednotlivých letech pohybuje mezi 9–12 %. Nejnižšího podílu vlastního kapitálu na celkových aktivech (9,39 %) bylo dosaženo v roce 2007. Naopak nejvyšší hodnoty, a to 12,52 %, dosáhla ČSOB Pojišťovna v roce 2009. Vliv na tyto hodnoty měla stejná příčina jako u předchozího ukazatele, proto zde nebude znovu blíže rozebírána. Oproti odvětví vykazuje koeficient samofinancování nižší hodnoty, které jsou v průměru na úrovni 17 %.

Kombinací obou předchozích ukazatelů je ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu. Jeho vývoj za roky 2007–2010 v ČSOB Pojišťovně je vidět na následujícím obrázku č. 15.

Obrázek č. 15 Grafické znázornění vývoje zadluženosti vlastního kapitálu

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Jako kladný jev můžeme hodnotit jeho klesající tendenci. Jeho hodnota klesala v závislosti na vyšším podílu vlastního kapitálu ve finanční struktuře. Nejnižší zadluženosti vlastního kapitálu, a to 698,98 %, dosáhla ČSOB Pojišťovna v roce 2009. Obecně by hodnota tohoto ukazatele měla být vyšší než nula. Toto doporučené kritérium pojišťovna rozhodně splňuje. Co se týče odvětví, jeho výsledky nabývají v analyzovaném období hodnot v rozmezí 552 % až 415 %, což je výrazně méně než u ČSOB Pojišťovny. Stojí za tím nejspíš fakt, že ostatní pojišťovny v odvětví spravují značně vyšší vlastní kapitál.

3.3.4 Specifické poměrové ukazatele pro oblast pojišťovnictví

Jak bylo již v této práci několikrát zmiňováno, pojišťovnictví patří mezi specifickou oblast tržní ekonomiky vyznačující se určitými odlišnostmi od běžných podniků, z čehož vyplývá i potřeba modifikace poměrových ukazatelů, aby vyhovovaly právě požadavkům pojišťoven na finanční analýzu. Následující uvedené ukazatele jsou speciálně upraveny pro oblast pojišťovnictví a zahrnují nejčastěji používané ukazatele. Řadí se mezi ně například ukazatele solventnosti, technických rezerv, podílu technických rezerv na vlastním kapitálu či podíl investic na technických rezervách. Tyto níže uvedené ukazatele využívá i jedna z nejvýznamnějších mezinárodních společností Standard & Poor's, která se zabývá hodnocením ratingu komerčních pojišťoven. Pojišťovací rating vyjadřuje stanovisko, zda finanční kapacita pojišťovny je schopna

pokryt budoucí závazky vůči pojištěním. (Vávrová aj., 2009, s. 109, Majtánová a kol., 2006, s. 234, 288)

Následující blíže popsané specifické poměrové ukazatele pro oblast pojišťovnictví a jejich vzorce vychází z několika zdrojů: Čejková a kol., 2003, s. 108, Vávrová aj., 2009, s. 109–110, Majtánová a kol., 2006, s. 245–246, 288, Mesršmíd, 1998, s. 12.

- **Podíl investic na celkových aktivech**

Tento poměrový ukazatel uvádí, kolik prostředků celkem pojišťovna investovala vzhledem k jejím celkovým aktivům. Výsledek se uvádí v procentech. Doporučená hodnota zde není stanovena.

$$\text{Podíl investic na celkových aktivech} = \frac{\text{investice}}{\text{celková aktiva}}$$

- **Podíl investic na technických rezervách**

Poměruje, jako předchozí ukazatel, investice pojišťovny, ale tentokrát k technickým rezervám. Výsledek se rovněž vyjadřuje v procentech. Doporučená hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat nad 100 %, neboť zdrojem krytí investic jsou právě technické rezervy, ale mohou jimi být i vlastní zdroje pojišťovny (Bokšová, 2010, s. 94).

$$\text{Podíl investic na technických rezervách} = \frac{\text{investice}}{\text{technické rezervy}}$$

- **Podíl technických rezerv na vlastním kapitálu**

Tento poměrový ukazatel napovídá o schopnosti pojišťovny dostát svým závazkům vyplývajícím ze sjednaných pojistných smluv, neboť sleduje, jakou výši technických rezerv pojišťovna udržuje vzhledem k vlastnímu kapitálu. Výsledná hodnota ukazatele by měla být menší než 350 %.

$$\text{Podíl technických rezerv na vlastním kapitálu} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{vlastní kapitál}}$$

- **Asset leverage**

Další z poměrových ukazatelů naznačuje, zda se pojišťovna zaměřuje více na investiční nebo pojišťovací činnost. Pokud se pojišťovna soustřeďuje spíše na investiční činnost, dosahuje tento ukazatel vyšších hodnot a pojišťovna musí mít k dispozici větší množství

likvidních prostředků. Pokud se zaměřuje spíše pojišťovací činnost, ukládá své prostředky do technických rezerv. Doporučuje se však, aby ukazatel dosahoval raději vyšších hodnot. Uvádí se opět v procentech.

$$\text{Asset leverage} = \frac{\text{investice}}{\text{netto zasloužené pojistné}}$$

- **Reserve ratio**

Jedná se o ukazatel technických rezerv, který nám říká, jak vysoké technické rezervy si pojišťovna vytvořila vzhledem k netto zaslouženému pojistnému (zaslouženému pojistnému očištěnému). Vypovídá tedy o adekvátnosti neboli přiměřenosti velikosti technických rezerv. Doporučené hodnoty pro reserve ratio by se měly pohybovat v rozmezí 100–150 %. V případě, že pojišťovna dosahuje vyšších hodnot tohoto ukazatele, naznačuje to, že objem technických rezerv není přiměřený.

$$\text{Reserve ratio} = \frac{\text{technické rezervy}}{\text{netto zasloužené pojistné}}$$

- **Solvency ratio**

Tento ukazatel se někdy označuje také jako solventností poměrový ukazatel. Solventnost komerční pojišťovny je: „schopnost pojišťovny nebo zajišťovny trvale zabezpečit vlastními zdroji úhradu závazků z pojišťovací činnosti.“ (Vávrová aj., 2009, s. 110) Tento ukazatel solventnosti vyjadřuje vlastní kapitálovou vybavenost pojišťovny. Čím vyšší hodnoty dosahuje, tím více „bezpečnostního“ kapitálu má pojišťovna k dispozici, aby bylo možné čelit případným negativním vlivům plynoucích z obchodní činnosti. Pro tento ukazatel se doporučuje, aby se pohyboval v intervalu 30 až 50 %.

$$\text{Solvency ratio} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{netto zasloužené pojistné}}$$

- **Technical coverage ratio**

Jedná se o ukazatel pojistného krytí, který kombinuje předchozí dva ukazatele – reserve ratio a solvency ratio. Jeho cílem je informovat, zda pojišťovna není celkově podkapitalizovaná nebo zda neudrhuje nižší než odpovídající rezervy. Poukazuje na to, jestli má pojišťovna dostatek, jak vlastních i cizích, volných zdrojů na krytí svých závazků vyplývajících z pojištění. Minimální doporučená hodnota ukazatele je 150 %.

$$\text{Technical coverage ratio} = \frac{\text{technické rezervy} + \text{vlastní kapitál}}{\text{netto zasloužené pojistné}}$$

Následně bude provedena analýza těchto výše zmiňovaných specifických poměrových ukazatelů ČSOB Pojišťovny. Vstupní údaje použité při výpočtu jsou přiloženy k této práci (viz příloha D). Přehled všech výše uvedených specifických poměrových ukazatelů za roky 2007–2010 je v následující tabulce č. 12. Přehled těchto ukazatelů spočítaných za odvětví obsahuje tabulka č.14 v příloze F.

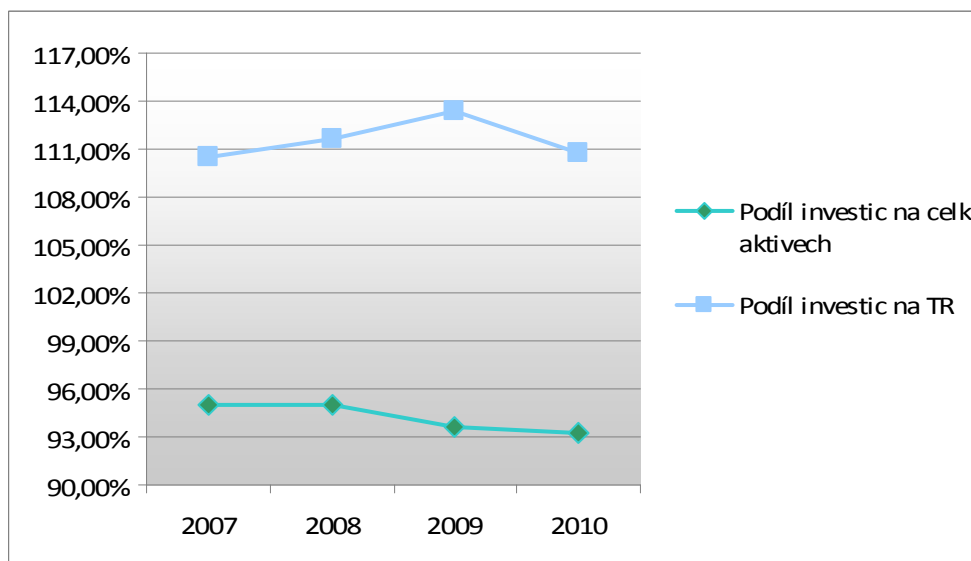
Tabulka č. 12 Specifické poměrové ukazatele ČSOB Pojišťovny

Rok	2007	2008	2009	2010
Podíl investic na celkových aktivech	94,98%	94,97%	93,65%	93,23%
Podíl investic na TR	110,54%	111,69%	113,43%	110,74%
Podíl TR na vlastním kapitálu	915,05%	818,23%	659,65%	716,46%
Asset leverage	308,19%	321,00%	345,47%	349,66%
Reserve ratio	278,80%	287,41%	304,58%	315,75%
Solvency ratio	30,47%	35,13%	46,17%	44,07%
Technical coverage ratio	309,26%	322,54%	350,75%	359,82%

Zdroj: vlastní výpočty, 2012

Nyní bude zaměřena pozornost na jednotlivé poměrové ukazatele z předchozí tabulky, které budou podrobněji analyzovány v následujících odstavcích. Nejprve se podíváme na první dva ukazatele: podíl investic na celkových aktivech a na technických rezervách. Jejich vývoj ve sledovaných letech zachycuje následující obrázek.

Obrázek č. 16 Grafické znázornění vývoje podílu investic

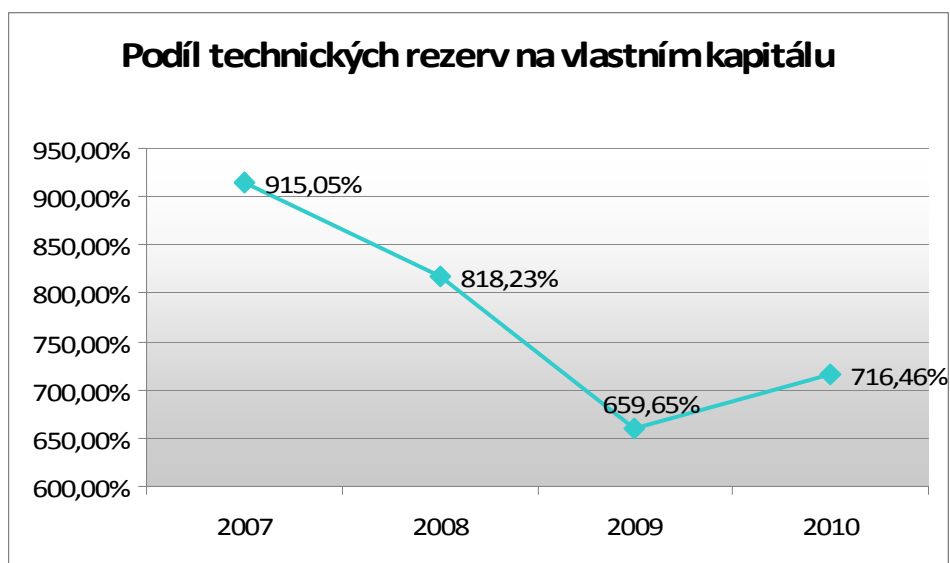
Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Co se týče ukazatele podílu investic na celkových aktivech, ten se v celém sledovaném období nijak výrazně neměnil. Jeho rozmezí se pohybovalo od 93 do téměř 95 %. Vyplývá z toho, že výše investic v porovnání s celkovými aktivy pojišťovny činila přibližně 94 % ve sledovaných letech. Jak je z tohoto ukazatele patrné, drtivou většinu všech aktiv ČSOB Pojišťovny tvoří investice neboli finanční umístění. Je to způsobeno opět specifickou činností pojišťoven, neboť finanční umístění jsou prostředky, kterými pojišťovny ručí za své závazky, které vyplývají z jejich pojišťovací činnosti (Bokšová, 2010, s. 92). Většina jejího majetku je tvořena investicemi, které jsou financovány převážně z cizích zdrojů. Velikost podílu investic na celkových aktivech se s doporučenou hodnotou neporovnává, neboť není stanovena. Lze však vývoj tohoto ukazatele u ČSOB Pojišťovny srovnat s odvětvím. Podíl investic na celkových aktivech v odvětví nabývá hodnot okolo 85 %, což je zhruba o 10 % méně než u ČSOB Pojišťovny. Vyplývá z toho, že ta více investuje než odvětví. Investiční činnost je pro pojišťovny velmi důležitá, proto vyšší úroveň investování není žádným problémem a lze ji ohodnotit stále jako přiměřenou.

Podíl investic na technických rezervách by měl překročit 100 %. Vývoj ukazatele u ČSOB Pojišťovny ve všech sledovaných letech splňuje tuto stanovenou hranici, což je pozitivní signál pro pojišťovnu. Jeho hodnota se pohybovala jen mírně nad 100 %, nejčastěji okolo 110 %. Objem investic tedy převyšuje jen mírně výši technických rezerv. Značí to, že zdrojem krytí investic jsou z velké části právě technické rezervy a pouze zhruba 10 % investic kryjí vlastní zdroje pojišťovny. U odvětví vykazuje podíl investic na TR hodnoty od 115 % do 122 %, což je nepatrně více než u ČSOB Pojišťovny. Opět se potvrzuje, že ČSOB Pojišťovna se nijak výrazně neodlišuje od odvětví a udržuje s ním na podobné úrovni.

Další poměrový ukazatel se zabývá se podílem technických rezerv na vlastním kapitálu. Jeho vývoj v čase je znázorněn na následujícím obrázku č. 17.

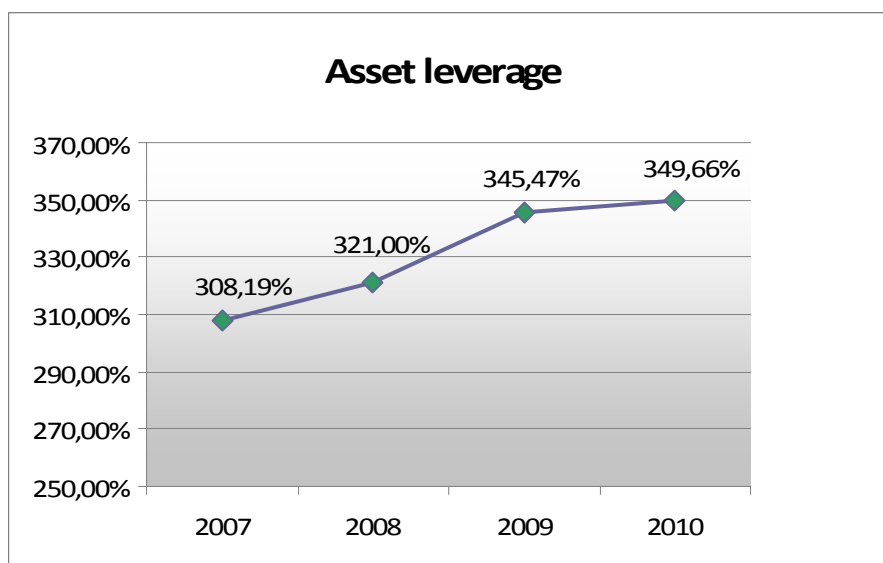
Obrázek č. 17 Grafické znázornění vývoje podílu TR na vlastním kapitálu

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Hodnota poměru technických rezerv k vlastnímu kapitálu by dle doporučeného standardu měla být menší než 350 %. ČSOB Pojišťovna ve všech sledovaných letech však tento limit několikanásobně překračuje. Důvodem je, že vlastní kapitál dosahuje velmi nízkých hodnot v porovnání s velikostí technických rezerv. Tento ukazatel neměří adekvátnost rezerv, ale vyjadřuje přímo citlivost vlastního kapitálu k jakémukoli podcenění rezerv. Poukazuje pouze na relativní rozměr operací společnosti (Mesršmíd, 1998, s. 13). Dosahování vysokých hodnot tohoto ukazatele svědčí o tom, že ČSOB Pojišťovna udržuje velký objem technických rezerv vzhledem k vlastnímu kapitálu. I hodnoty tohoto ukazatele za odvětví překračují doporučený limit, nabývají však nižších hodnot než ČSOB Pojišťovna a během období měly klesající tendenci (od 479 % do 366 %), čímž se přiblížily více mezní hodnotě 350 %.

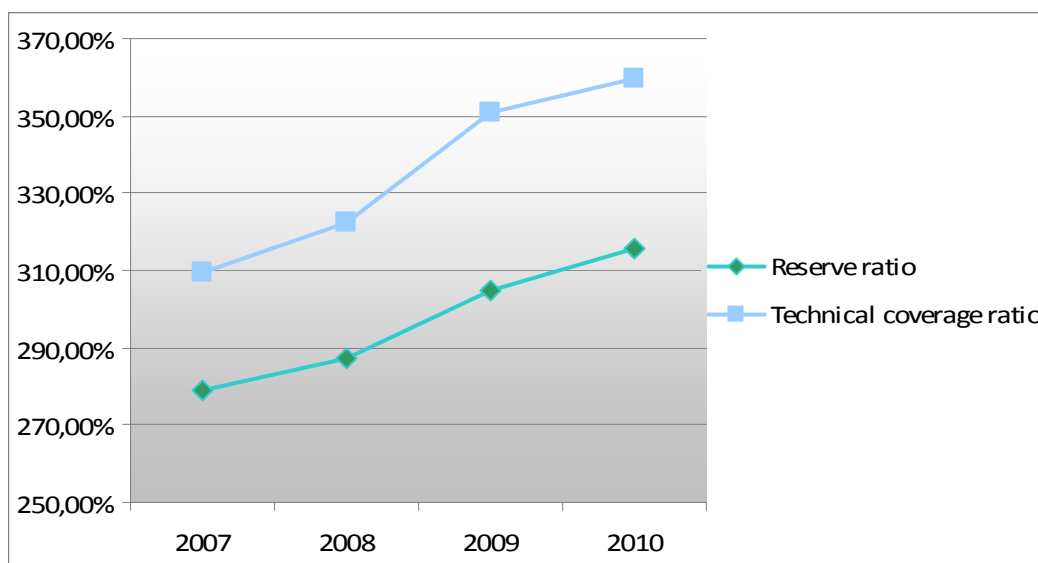
Ukazatel asset leverage naznačuje, zda se pojišťovna zaměřuje spíše na investiční nebo pojišťovací činnost. Vývoj tohoto ukazatele u ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 zachycuje následující obrázek č. 18.

Obrázek č. 18 Grafické znázornění vývoje ukazatele asset leverage

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Jak vyplývá z grafu, ukazatel asset leverage po celou dobu rostl poměrně rychlejším tempem, což značí, že ČSOB Pojišťovna se soustředí více na investiční činnost. Svědčí o tom výrazně vzrůstající objem investic během sledovaného období. Tento fakt souvisí i s ukazatelem přiměřenosti likvidních prostředků, kde hodnoty dosahovaly mírně vyšších hodnot, i když stále byly v souladu s doporučenou hodnotou. Pojišťovna, která se zaměřuje více na investiční činnost, by měla mít k dispozici větší množství likvidních prostředků. Výsledky ukazatele přiměřenosti likvidních prostředků to jen potvrzují. Větší zaměření na investování potvrzuje i ukazatel podílu investic na celkových aktivech, který také poukazoval na vyšší hodnoty investic. Za odvětví vykazuje asset leverage hodnoty pod úrovní 300 %, přičemž jejich vývoj v analyzovaném období měl rostoucí charakter. Doporučuje se, aby hodnoty asset leverage dosahovaly spíše vyšších hodnot, čemuž u ČSOB Pojišťovny tak je. Pro pojišťovny se totiž investování považuje za důležitou a nezbytnou součást jejich činnosti.

Dalším specifickým poměrovým ukazatelem pro pojišťovny je reserve ratio, který informuje o přiměřenosti výše technických rezerv. Jeho vývoj v ČSOB Pojišťovně je vidět na následujícím obrázku č. 19.

Obrázek č. 19 Grafické znázornění vývoje reaseve ratia a technical coverage ratia

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

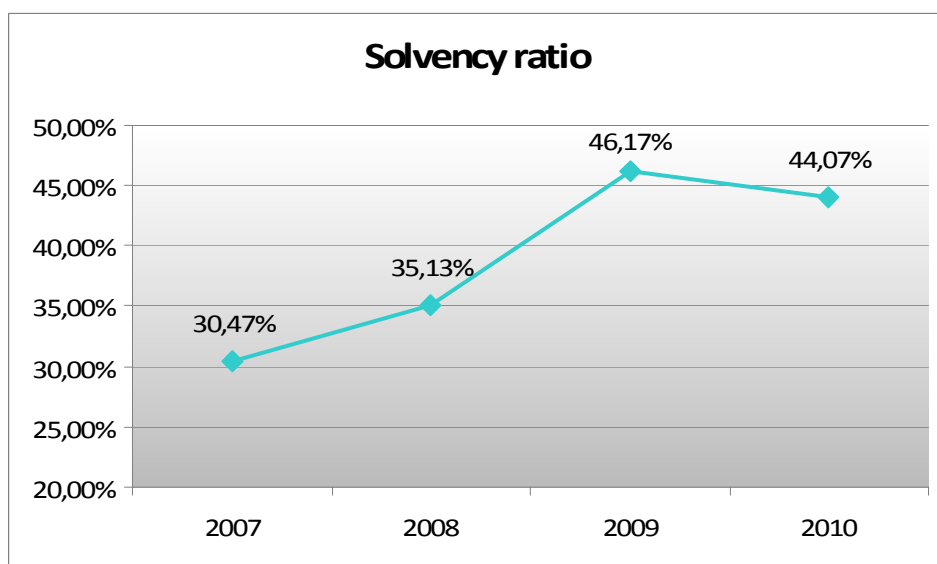
Doporučené rozmezí pro tento ukazatel je 100–150 %. Jak je z grafu patrné, jeho hodnoty u ČSOB Pojišťovny překračují po celou dobu tento stanovený standard, neboť se pohybují okolo 278–316 %. Nejnižší hodnota (278,8 %) byla zjištěna v roce 2007, která měla ale v čase mírně růstovou tendenci, a v roce 2010 se vyšplhala až na 315,75 %. Dosahují tedy více jak dvojnásobných hodnot oproti doporučení. Na základě těchto výsledků lze usuzovat, že výše technických rezerv není zcela správně stanovena a že ČSOB Pojišťovna udržuje vysoké technické rezervy. Situace v odvětví je velmi podobná, neboť hodnoty tohoto ukazatele se pohybují okolo 233 %, což rovněž překračuje doporučený interval. Nicméně z pohledu pojištěných je možné považovat vyšší hodnoty reserve ratia za pozitivní, neboť se nemusejí obávat vyplacení svých pojistných plnění při případném nedostatku likvidity pojišťovny, protože udržuje značné rezervy.

V předchozím obrázku č. 19 byl ještě zachycen vývoj dalšího ukazatele, a to technical coverage ratia neboli ukazatele pojistného krytí. Podle doporučení by měly hodnoty tohoto ukazatele nabývat nad 150 %. Ve sledovaném období vykazuje ČSOB Pojišťovna více než dvojnásobné hodnoty. V roce 2007 činila 309,26 % a v následujících letech dále mírně rostla až do výše 359,82 %, které dosáhla v roce 2010. Tyto zjištěné poznatky jednoznačně svědčí o tom, že ČSOB Pojišťovna má dostatek vlastních i cizích volných zdrojů na krytí svých závazků vyplývajících z pojištění. Pro její klienty jsou tyto výsledky technical coverage ratia velice dobrým

znamením, neboť jim nehrozí žádné riziko nesplacení jejich pohledávek vyplývajících z pojištění. Tento ukazatel příznivě ovlivnil předchozí ukazatel (reserve ratio) poukazující na vysoký objem technických rezerv, neboť přispěl k vyšším hodnotám i technical coverage ratia. Ani v této oblasti ČSOB Pojišťovna nevybočuje z průměru odvětví, neboť hodnoty pojistného krytí dosahují od 275 % do 310 %.

Posledním analyzovaným poměrovým ukazatelem je solvency ratio, který hodnotí kapitálovou vybavenost pojišťovny. Vývoj tohoto ukazatele u ČSOB Pojišťovny ve sledovaných čtyřech letech popisuje následující obrázek č. 20.

Obrázek č. 20 Grafické znázornění vývoje ukazatele solvency ratio

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Hodnoty ukazatele solventnosti by se měly podle doporučení pohybovat v intervalu od 30 do 50 %. Jak je patrné z předchozího obrázku č. 20, solvency ratio ČSOB Pojišťovny nabývá po celé sledované období právě tohoto doporučeného rozmezí, což ukazuje, že je solventní a má velmi dobrou kapitálovou vybavenost. Nejnižší hodnoty (30,47 %) dosáhl ukazatel v roce 2007, kdy se pohyboval na spodní hranici doporučeného intervalu. V letech 2008 a 2009 však jeho velikost dále rostla, až se přiblížila téměř k horní hranici stanoveného intervalu (46,17 %), což způsobilo postupné zvyšování vlastního kapitálu (v roce 2008 zhruba o 0,5 miliardy oproti předchozímu roku a v roce 2009 přibližně o 1 miliardu opět oproti předchozímu roku), přičemž zasloužené očistěné pojistné rostlo pomalejším tempem. V roce 2010 došlo k mírnému poklesu na 44,07 %. Z výše uvedených výsledků vyplývá, že solvency ratio ČSOB Pojišťovny dosahuje spíše vyšších hodnot a přibližuje se v posledních dvou letech více k hornímu limitu

doporučeného standardu, což svědčí o tom, že má k dispozici dostatek vlastních kapitálových zdrojů, aby trvale zabezpečila úhradu závazků z pojišťovací činnosti. Výsledky solvency ratia v odvětví vykazují v roce 2007 a 2008 hodnoty spadající do doporučeného rozsahu, ale v letech 2009 a 2010 dosahují již hodnot vyšších (59 % a 66 %), čímž překračují doporučenou mez narozdíl od ČSOB Pojišťovny, která se po celé období pohybuje v tomto rozmezí.

4 Zhodnocení výsledků finanční analýzy a návrh doporučení pro budoucí vývoj

V této kapitole budou shrnuty výsledky všech provedených analýz, které byly součástí finanční analýzy ČSOB Pojišťovny. Nejprve bude věnována pozornost souhrnu výsledků analýzy výkonových ukazatelů, dále budou shrnuty výsledky analýzy poměrových ukazatelů. Zároveň budou vyzdvihnuty případné nedostatky a navrhnutý doporučení pro jejich zmírnění či odstranění.

Nejprve bude zaměřena pozornost na shrnutí výsledků analýzy výkonových ukazatelů, které vykazovaly pozitivní hodnoty.

Jak vyplynulo z analýzy, ČSOB Pojišťovna ve sledovaných letech neustále zvyšovala celkové předepsané pojistné, které mělo jednoznačně rostoucí tendenci. Tyto výsledky se odráží i na ukazateli ročního nárůstu předepsaného pojistného, který zachycuje meziroční změny. Tento ukazatel se vyvíjel velmi dobře, dokonce dosahoval příznivějších výsledků než výsledky všech členů ČAP. Díky tomu se ČSOB Pojišťovna zařadila mezi 3 pojišťovny (spolu s Pojišťovnou České spořitelny a Allianz), které zaznamenaly největší roční nárůst předepsaného pojistného v roce 2011. (ČAP, 2012d) Nárůst celkového předepsaného pojistného nejvíce ovlivnil rostoucí trend životního pojištění, který zejména v posledních letech zaznamenal velmi výrazný nárůst. Lze očekávat, že i do budoucna bude narůstat předepsané pojistné životního pojištění, neboť lidé o něj projevují stále větší zájem především z důvodu finančního zabezpečení ve stáří. Na tuto situaci mají vliv zejména reformy důchodového systému.

Co se týká podílu na trhu, udržuje si ČSOB Pojišťovna dlouhodobě stabilní pozici na pojistném trhu, neboť v letech 2007–2010 obsadila vždy 4. místo, v loňském roce se umístila na 5. příčce v žebříčku členských pojišťoven ČAP. I v oblasti tržního podílu životního i neživotního pojištění si udržuje ČSOB Pojišťovna určitý standard. Podíly se pohybují stále okolo 5. místa. (ČAP, 2012b) Podle statistik ČNB se ČSOB Pojišťovna řadí již několik let mezi velké pojišťovny na českém pojistném trhu, což poukazuje na její významnou pozici na trhu. (ČNB, 2012b-e)

Z pohledu výsledku hospodaření vykazuje v analyzovaných letech velmi dobré hodnoty, dokonce vytváří vyšší zisk než její 2 největší konkurenti. Její ekonomická situace je velmi příznivá, protože ČSOB Pojišťovna hospodaří efektivně a dosahuje kladného,

relativně vysokého výsledku hospodaření. Její výnosy značně převyšují náklady, a to ve všech sledovaných letech. Za nejvydařenější z hlediska dosažených výsledků hospodaření lze považovat roky 2009 a 2010, neboť ČSOB Pojišťovna vytvořila nejvyšší zisk ve srovnání s ostatními roky.

Nyní budou shrnuty výsledky analýzy poměrových ukazatelů, které celkově poukázaly na dobré výsledky ČSOB Pojišťovny.

Z analýzy rentability vyplývá, že ČSOB Pojišťovna je dobře prosperující podnik a všechny její ukazatele rentability dosahují velmi dobrých výsledků. Nejlepších výsledků dosáhla v oblasti rentability vlastního kapitálu, kdy udržovala tempo s odvětvím, dokonce se jí podařilo v letech 2007 a 2009 odvětví předstihnout a dosáhnout vyšších hodnot ROE než vykazovalo odvětví. Jen v oblasti rentability tržeb se ČSOB Pojišťovna pohybuje lehce pod průměrem v porovnání s odvětvím, nicméně stále ROS nabývá uspokojivých hodnot a je vidět rostoucí trend posledních 2 let oproti předchozím dvěma. V tomto pozitivním trendu by bylo dobré pokračovat i v budoucnu, aby se více přiblížila k hodnotám odvětví. ČSOB Pojišťovna by se měla do budoucna zaměřit na neustálé zvyšování předepsaného pojistného, jak již ve sledovaných letech úspěšně činila, na což poukázal vývoj ukazatele celkového předepsaného pojistného. Rozhodně by měla v rostoucím trendu tohoto ukazatele i nadále pokračovat.

Z hlediska likvidity je ČSOB Pojišťovna hodnocena velmi pozitivně. Všechny ukazatele likvidity se pohybovaly za všechna sledovaná období v doporučených hodnotách. Dokonce dosahovaly i lepších výsledků v porovnání s odvětvím. ČSOB Pojišťovnu můžeme označit jako likvidní, protože nemá problémy s tím, aby dostála svým závazkům včas.

Díky velmi dobrým výsledkům, jak v oblasti rentability i likvidity, lze považovat ČSOB Pojišťovnu za finančně zdravý podnik.

Co se týče ukazatelů zadluženosti, vykazuje ČSOB Pojišťovna celkem uspokojivé výsledky, v porovnání s odvětvím však dosahuje nepatrně horších výsledků. V případě ukazatele celkové zadluženosti dosahuje jen nepatrně vyšších hodnot než odvětví, ale pohybuje se velmi blízko jeho průměru a je vidět tendence poklesu tohoto ukazatele, která by v budoucnu mohla celkovou zadluženost zlepšit, pokud bude tato klesající tendence přetrvávat. V případě zadluženosti vlastního kapitálu vykazuje ČSOB Pojišťovna značně horší výsledky než odvětví, neboť hodnoty tohoto ukazatele dosahují

výrazně vyšších hodnot než v odvětví. Ovlivňuje to fakt, že ostatní pojišťovny v odvětví mají větší objem vlastního kapitálu. ČSOB Pojišťovna by měla věnovat problematice zadluženosti větší pozornost a snažit se o zvyšování vlastního kapitálu, čímž by se snížil podíl zadluženosti VK.

Dalšími analyzovanými poměrovými ukazateli byly specifické ukazatele pro oblast pojišťovnictví. U většiny těchto ukazatelů dosahuje ČSOB Pojišťovna doporučených hodnot a jejich hodnoty nabývají velmi podobných hodnot jako v odvětví, což je velmi pozitivní pro hodnocení její ekonomické situace. Dále budou zmíněny pouze ty ukazatele, které ukazují na drobné nedostatky či naopak poukazují na výborné výsledky i v porovnání s odvětvím.

Z ukazatele podílu technických rezerv na VK vyplývá, že ČSOB Pojišťovna udržuje velký objem technických rezerv vzhledem k vlastnímu kapitálu. Děje se tak i v odvětví, ale výsledné hodnoty dosahují výrazně nižších hodnot než u ČSOB Pojišťovny. Stojí za tím nejspíš opět fakt, že ostatní pojišťovny v odvětví drží větší objem vlastní kapitálu. Bylo by vhodné, aby se ČSOB Pojišťovna snažila VK v budoucnu zvýšit, například ponecháním části zisku běžného období jako nerozdělený zisk do dalších let či zvyšováním ostatních fondů vytvářených ze zisku. První krok k tomuto opatření udělala ČSOB Pojišťovna již v červenci 2011, kdy výrazně navýšila (a to téměř dvojnásobně) svůj základní kapitál.

Co se týče ukazatele asset leverage, dosahují jeho hodnoty v ČSOB Pojišťovně spíše vyšších hodnot i vzhledem k odvětví, což poukazuje, že se zaměřuje více na investiční činnost. Je velmi dobře, že tomu tak je, neboť pro pojišťovny je investování považováno za důležitou a nedílnou součást jejich činnosti. Investování v ČSOB Pojišťovně hraje tedy velkou roli.

Ukazatel solventnosti poukázal na výborné výsledky v této oblasti, které dokonce dosahují lepších hodnot než v odvětví. Toto zjištění svědčí o tom, že ČSOB Pojišťovna má k dispozici dostatek vlastních kapitálových zdrojů, aby trvale zabezpečila úhradu závazků z pojišťovací činnosti, což jednoznačně zvyšuje důvěryhodnost ČSOB Pojišťovny vůči svým současným i budoucím klientům.

Všechny výše zmíněné výsledky finanční analýzy ukazují, že ČSOB Pojišťovna je celkově ve velmi dobré finanční situaci a nemá žádné zásadní problémy v hospodaření či žádné vážné finanční problémy. Můžeme ji považovat za finančně zdravý podnik,

který je v danou chvíli i perspektivně schopen naplňovat smysl své existence, což znamená, že ČSOB pojišťovna je schopna trvale dosahovat takové míry ziskovosti, kterou požadují akcionáři, a zároveň nemá problémy s likviditou. Ani její budoucí vývoj by neměl být z finančního hlediska ohrožen díky dobrým dosahovaným výsledkům.

Do budoucna by měla ČSOB Pojišťovna nadále pokračovat v poměrně rychle rostoucím tempu celkového předepsaného pojistného. Měla by se zaměřit především na neustálé inovace svých produktů, zejména v oblasti životního pojištění, a přizpůsobovat je stále více potřebám klientů. Nicméně i v oblasti neživotního pojištění by bylo vhodné podpořit prodej produktů, například díky inovaci či výhodnějším nabídkám. Jako úspěšný příklad inovace produktu lze považovat povinné ručení Naše auto, kdy ČSOB Pojišťovna od 1. června 2011 zcela změnila určování cen povinného ručení. Na rozdíl od všech dosavadních zvyklostí není až tolik rozhodující, jaké auto se pojišťuje, ale především, kdo ho řídí. ČSOB Pojišťovna jako první zavedla kritéria, která se vážou přímo na řidiče. Tento inovovaný produkt měl velmi dobrý ohlas u klientů a díky němu bylo dosaženo k navýšení kmene v počtech vozidel o více než 43 tisíc. (ČSOBPOJ, 2012g a 2012h) Jako další významný nástroj k podpoře zvýšení předepsaného pojistného u NP se jeví například oslovení některých cestovních kanceláří, které by mohly nabízet produkty cestovního pojištění právě ČSOB Pojišťovny na základě smlouvy mezi ní a cestovní kanceláří. Dále by mohla pomoci i zvýšená reklama, či zvýšení nabídky pojistných produktů i prostřednictvím Československé obchodní banky, a. s., která je čtvrtinovým akcionářem ČSOB Pojišťovny.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit ekonomickou situaci vybraného podniku, kterým byla ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, a posoudit její finanční zdraví. Jako vhodný nástroj pro zhodnocení ekonomické situace byla použita finanční analýza, díky níž lze získat informace podávající obraz o celkovém hospodaření podniku.

Při zpracovávání teoretické části této bakalářské práce jsem narazila na velmi omezené množství odborných publikací zabývajících se oblastí finanční analýzy komerčních pojišťoven. Tato oblast se jeví jako doposud detailněji neprobádaná, neboť jednotlivé odborné knihy o pojišťovnictví se o finanční analýze nezmiňují vůbec, nebo jen velmi okrajově. Vzhledem k tomu, že pojištění a pojišťovnictví hraje v současné době v tržní ekonomice stále větší roli, by bylo vhodné se i problematice finanční analýzy komerčních pojišťoven více věnovat. Neboť pojištění patří k nejvýznamnějším nástrojům, které řeší negativní důsledky nahodilých událostí a kryjí rizika, zvyšuje se i jeho význam v tržní ekonomice.

Finanční analýzu komerčních pojišťoven lze považovat za zvláštní typ finanční analýzy, protože podnikání v pojišťovnictví se vyznačuje řadou zvláštností, které se odráží právě i ve finanční analýze. Mezi základní odlišnosti podnikání v pojišťovnictví patří dlouhodobý charakter podnikání, bariéry vstupu do odvětví, stanovování cen pojištění, aniž jsou známy přesně náklady spojené s poskytnutými službami, vykonávání pojišťovací a investiční činnosti (investování dočasně volných finančních prostředků technických rezerv), která plyne z časového nesouladu mezi příjmem předepsaného pojistného a pojistným plněním, značné rozdíly v účetnictví pojišťoven (např. tvorba technických rezerv), převaha cizích zdrojů v rozvaze a státem regulovaný dohled nad pojistným trhem.

Finanční analýza ČSOB Pojišťovny, a. s., člena holdingu ČSOB byla vypracována především za roky 2007 až 2010. Loňský rok 2011 byl zahrnutý do analýzy jen částečně (konkrétně v oblasti výkonových ukazatelů), neboť v době zpracovávání této práce ještě nebyly k dispozici všechny potřebné údaje a účetní výkazy pro tento rok. Byla provedena externí finanční analýza, při které se vychází z veřejně dostupných zdrojů a je prováděna externími uživateli zvnějšku podniku. Hlavním důvodem pro zaměření

na externí analýzu bylo, že nebyly k dispozici veškeré údaje z interních zdrojů podniku potřebné pro analýzu.

Z finanční analýzy vyplynulo, že ČSOB Pojišťovna vykazuje velmi dobré výsledky především v oblasti výkonových ukazatelů, konkrétně u předepsaného pojistného, tržního podílu a výsledku hospodaření. Pohybuje se na předních místech ve statistikách zpracovávaných ČAP. Výborných výsledků dosahuje i v oblasti rentability a likvidity. Díky tomu lze považovat ČSOB Pojišťovnu za finančně zdravý podnik. Nepatrně horších výsledků dosahuje v oblasti zadluženosti, především co se týče zadluženosti vlastního kapitálu. Hodnoty tohoto ukazatele dosahují výrazně vyšších hodnot než v odvětví. Ovlivňuje to fakt, že ostatní pojišťovny v odvětví mají větší objem vlastní kapitálu. ČSOB Pojišťovna by měla věnovat problematice zadluženosti větší pozornost a snažit se o zvyšování vlastního kapitálu, čímž by se snížil podíl zadluženosti VK.

Závěrem lze konstatovat, že ČSOB Pojišťovna je celkově ve velmi dobré finanční situaci a nemá žádné zásadní problémy v hospodaření. Ani její budoucí vývoj by neměl být z finančního hlediska ohrožen díky jejím dosavadním dobrým výsledkům. ČSOB Pojišťovna působí na trhu již 20 let a dlouhodobě si udržuje stabilní postavení na pojistném trhu. Řadí se mezi největší pojišťovny v České republice. Do budoucna by měla ČSOB Pojišťovna nadále pokračovat v poměrně rychle rostoucím tempu celkového předepsaného pojistného, které by jí mohlo zajistit ještě lepší postavení na trhu.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Předepsané smluvní pojistné podle pojišťoven za rok 2011	16 -
Tabulka č. 2 Rozvaha pojišťovny v základním členění.....	22 -
Tabulka č. 3 Výkaz zisku a ztráty pojišťovny	23 -
Tabulka č. 4 Horizontální analýza vybraných položek rozvahy za roky 2007–2010.-	32 -
Tabulka č. 5 Horizontální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty za roky 2007–2010.....	35 -
Tabulka č. 6 Vertikální analýza vybraných položek rozvahy za roky 2007–2010.....	36 -
Tabulka č. 7 Předepsané pojistné ČSOB Pojišťovny (v mil. Kč).....	40 -
Tabulka č. 8 Tržní podíl ČSOB Pojišťovny (v %)......	43 -
Tabulka č. 9 Ukazatele rentability ČSOB Pojišťovny	51 -
Tabulka č. 10 Ukazatele likvidity ČSOB Pojišťovny	55 -
Tabulka č. 11 Ukazatele zadluženosti ČSOB Pojišťovny	58 -
Tabulka č. 12 Specifické poměrové ukazatele ČSOB Pojišťovny	64 -

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Logo společnosti.....	- 9 -
Obrázek č. 2 Vývoj počtu zaměstnanců ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2010.....	- 13 -
Obrázek č. 3 Grafické znázornění tržního podílu pojišťoven podle objemu předepsaného pojištění za rok 2011.....	- 17 -
Obrázek č. 4 Předepsané pojistné na ŽP a NP ČSOB Pojišťovny (v mil. Kč).....	- 40 -
Obrázek č. 5 Grafické znázornění vývoje předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011	- 41 -
Obrázek č. 6 Roční nárůst předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny a všech členů ČAP za roky 2007–2011.....	- 42 -
Obrázek č. 7 Tržní podíl ČSOB Pojišťovny (v %) v letech 2007–2011.....	- 44 -
Obrázek č. 8 Grafické znázornění vývoje výsledku hospodaření ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011	- 45 -
Obrázek č. 9 Grafické znázornění vývoje počtu uzavřených pojistných smluv v ČSOB Pojišťovně za roky 2007–2010.....	- 47 -
Obrázek č. 10 Grafické znázornění vývoje ukazatelů rentability.....	- 52 -
Obrázek č. 11 Grafické znázornění vývoje přiměřenosti likvidních prostředků	- 55 -
Obrázek č. 12 Grafické znázornění vývoje ukazatele schopnosti hradit závazky	- 56 -
Obrázek č. 13 Grafické znázornění vývoje celkové zadluženosti	- 59 -
Obrázek č. 14 Grafické znázornění vývoje koeficientu samofinancování	- 60 -
Obrázek č. 15 Grafické znázornění vývoje zadluženosti vlastního kapitálu	- 61 -
Obrázek č. 16 Grafické znázornění vývoje podílu investic	- 64 -
Obrázek č. 17 Grafické znázornění vývoje podílu TR na vlastním kapitálu	- 66 -
Obrázek č. 18 Grafické znázornění vývoje ukazatele asset leverage	- 67 -
Obrázek č. 19 Grafické znázornění vývoje reseve ratia a technical coverage ratia....	- 68 -
Obrázek č. 20 Grafické znázornění vývoje ukazatele solvency ratio	- 69 -

Seznam použitých zkratk

Allianz.....	Allianz pojišťovna, a. s.
CP.....	cenné papíry
ČAP.....	Česká asociace pojišťoven
ČNB.....	Česká národní banka
ČP.....	Česká pojišťovna a. s.
ČSOBPOJ.....	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
ČSOB Pojišťovna.....	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB
DHM.....	dlouhodobý hmotný majetek
Generali.....	Generali Pojišťovna a. s.
KOOP.....	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
mil. Kč.....	milion Korun českých
mld. Kč.....	miliarda Korun českých
MSp ČR.....	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
NP.....	neživotní pojištění
ROA.....	rentabilita celkového kapitálu
ROE.....	rentabilita vlastního kapitálu
ROS.....	rentabilita tržeb
tis. Kč.....	tisíc Korun českých
TR.....	technické rezervy
VH.....	výsledek hospodaření
VK.....	vlastní kapitál
ŽP.....	životní pojištění

Seznam použité literatury

Odborné publikace

BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetnictví komerčních pojišťoven – specifika v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 380 s. ISBN 978-80-7357-521-2.

ČEJKOVÁ, Viktória., NEČAS, Svatopluk. ŘEZÁČ, František. *Pojistná ekonomika*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003. 145 s. ISBN 80-210-32-88-X.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. přepracované vydání, Praha: Ekopress, s. r. o., 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

GRÜNWARD, Rolf., HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, s. r. o., 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.

GRÜNWARD, Rolf., HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684X.

HRDÝ, Milan., HOROVÁ, Michaela. *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 180 s. ISBN 978-7357492-5.

KISLINGEROVÁ, Eva. a kol. *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80-7179-802-9.

KISLINGEROVÁ, Eva., HNILICA, Jiří. *Finanční analýza: krok za krokem*. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.

MACEK, Jan., KOPEK, Rudolf., KRÁLOVÁ, Jitka. *Ekonomická analýza podniku*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2006. 158 s. ISBN 80-7043-446-5.

MAJTÁNOVÁ, Anna., DAŇHEL, Jaroslav., DUCHÁČKOVÁ, Eva. aj. *Pojišťovnictví – Teorie a praxe* [Poišťovnictvo – Teória a prax]. Praha: Ekopress, s. r. o., 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.

ŘEZÁČ, František., OŠKRDALOVÁ, Gabriela., ŘEZÁČ, Martin. aj. *Marketingové řízení komerční pojišťovny*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2009. 202 s. ISBN 978-80-210-4799-0.

SYNEK, Miroslav. a kol. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 2003. 472 s. ISBN 80-247-0515-X.

SYNEK, Miroslav. a kol. *Podniková ekonomika*. 3. přepracované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2002. 479 s. ISBN 80-7179-736-7.

VALACH, Josef. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání, Praha: Ekopress, s. r. o., 1999. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.

VÁVROVÁ, Eva., HOMOLOVÁ, Pavlína. *Vybrané kapitoly z ekonomiky komerčních pojišťoven*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2009. 134 s. ISBN 978-80-7375-276-7.

Internetové zdroje

ČAP [Česká asociace pojišťoven], 2012a. O nás. *Česká asociace pojišťoven*. [online]. ČAP, 2010 [cit. 8.2.2012]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/Folder.aspx?folder=Lists%2fMenu%2fO+n%c3%a1s>

ČAP, 2012b. Statistiky – Vývoj pojistného trhu. *Česká asociace pojišťoven*. [online]. ČAP, 2010 [cit. 7.2.2012]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/statistics.aspx>

ČAP, 2012c. Členové. *Česká asociace pojišťoven*. [online]. ČAP, 2010. [cit. 7.2.2012]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/Folder.aspx?folder=Lists%2fMenu%2fO+n%c3%a1s%2f%c4%8cLenov%c3%a9>

ČAP, 2012d. Aktuality. *Česká asociace pojišťoven*. [online]. ČAP, 2010. [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.cap.cz/news.aspx?aktualita=71&list=vweb/Aktuality>

ČNB [Česká národní banka], 2012a. Základní ukazatele o sektoru pojišťoven. *Česká národní banka*. [online]. Česká národní banka, 2003-2012. Aktualizace 19.12.2011. [cit. 8.2.2012] Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/pojistovny/index.html

ČNB, 2012b. Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2010. *Česká národní banka*. [online]. Česká národní banka, 2003-2012. [cit. 28.3.2012] Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2010_cz.pdf

ČNB, 2012c. Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2009. *Česká národní banka*. [online]. Česká národní banka, 2003-2012. [cit. 13.4.2012] Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2009_cz.pdf

ČNB, 2012d. Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2008. *Česká národní banka*. [online]. Česká národní banka, 2003-2012. [cit. 13.4.2012] Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2008_cz.pdf

ČNB, 2012e. Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2007. *Česká národní banka*. [online]. Česká národní banka, 2003-2012. [cit. 13.4.2012] Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2007_cz.pdf

ČSOBPOJ [ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB], 2012a. Fotografie a loga. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. [cit. 4.2.2012] Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/Stranky/fotografie-a-loga.aspx>

ČSOBPOJ, 2012b. O ČSOB Pojišťovně. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. [cit. 4.2.2012]. Dostupné z: http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Documents/Informace%20o%20pojistovne%20jejich%20akcionarich%20a%20o%20financni%20skupine_30_09_2011.doc

ČSOBPOJ, 2012c. O ČSOB Pojišťovně. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. [cit. 5.2.2012]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/o-spolecnosti.aspx>

ČSOBPOJ, 2012d. Úvod. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. [cit. 6.2.2012]. Dostupné z: http://www.csobpoj.cz/cs/Stranky/CSOB_Pojistovna.aspx

ČSOBPOJ, 2012e. ČSOB Pojišťovna vyhrála WetTop100. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. Praha: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2011 [cit. 7.2.2012]. Dostupné z: http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/Documents/2011_10_26%20TZ%20ČSOB%20Pojišťovna%20vyhrála%20WebTOP100.doc

ČSOBPOJ, 2012f. ČSOB Pojišťovna generálním partnerem pardubického hokeje. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. Praha: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB,

2011 [cit. 7.2.2012]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/tiskove->

[zpravy/Documents/2011_06_08%20TZ%20ČSOB%20Pojišťovna%20opět%20generálním%20partnerem%20pardubického%20hokeje.doc](http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/Documents/2011_06_08%20TZ%20ČSOB%20Pojišťovna%20opět%20generálním%20partnerem%20pardubického%20hokeje.doc)

ČSOBPOJ, 2012g. ČSOB Pojišťovna loni vytvořila zisk přes 578 milionů korun. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. Praha: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2012 [cit. 28.3.2012]. Dostupné z: http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/Documents/2012_02_09_TZ%20Zisk%20578%20mil%20%20Kč%20-%20výsledek%20ČSOBP%202011.pdf

ČSOBPOJ, 2012h. Nové pojištění vozidel Naše auto. *ČSOB Pojišťovna, a. s.* [online]. Praha: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2012. [cit. 18.4.2012]. Dostupné z: http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/tiskove-zpravy/Documents/2011_05_31%20TZ%20Naše%20auto.doc

MSp ČR [Ministerstvo spravedlnosti České republiky], 2012. *Obchodní rejstřík a Sběrka listin. MSp ČR – výsledky výběru* [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2012. Aktualizace 1.3.2012. [cit. 1.3.2012] Dostupné z: <http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/report?sysinf.vypis.CEK=132069&sysinf.vypis.rozsah=uplny&sysinf.@typ=transformace&sysinf.@strana=report&sysinf.vypis.typ=XHTML&sysinf.vypis.klic=7fa5c8cec13f15369e590f33122afacf&sysinf.spis.@oddil=B&sysinf.spis.@vlozka=567&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soudem%20v%20Hradci%20Kr%E1lov%E9&sysinf.platnost=01.03.2012>

Články z odborných časopisů

MESRŠMÍD, Jaroslav, KELLER, Josef. Finanční analýza v pojišťovnictví. *Pojistné rozpravy*. 1998, **1998**(3), 5-14. ISSN 0862-6162.

Výroční zprávy

Výroční zpráva 2007: Allianz pojišťovna, a. s. Praha: Allianz pojišťovna, a. s., 2008. 68 s.

Výroční zpráva 2007: Česká pojišťovna a. s. Praha: Česká pojišťovna a. s., 2008. 261 s.

Výroční zpráva 2007: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Pardubice: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2008. 58 s.

- Výroční zpráva 2007: Generali Pojišťovna a. s. Praha: Generali Pojišťovna a. s., 2008. 102 s.
- Výroční zpráva 2007: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2008. 84 s.
- Výroční zpráva 2008: Allianz pojišťovna, a. s. Praha: Allianz pojišťovna, a. s., 2009. 60 s.
- Výroční zpráva 2008: Česká pojišťovna a. s. Praha: Česká pojišťovna a. s., 2009. 247 s.
- Výroční zpráva 2008: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Pardubice: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2009. 62 s.
- Výroční zpráva 2008: Generali Pojišťovna a. s. Praha: Generali Pojišťovna a. s., 2009. 102 s.
- Výroční zpráva 2008: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2009. 119 s.
- Výroční zpráva 2009: Allianz pojišťovna, a. s. Praha: Allianz pojišťovna, a. s., 2010. 120 s.
- Výroční zpráva 2009: Česká asociace pojišťoven. Praha: Česká asociace pojišťoven, 2010. 79 s.
- Výroční zpráva 2009: Česká pojišťovna a. s. Praha: Česká pojišťovna a. s., 2010. 248 s.
- Výroční zpráva 2009: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Pardubice: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2010. 65 s.
- Výroční zpráva 2009: Generali Pojišťovna a. s. Praha: Generali Pojišťovna a. s., 2010. 106 s.
- Výroční zpráva 2009: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2010. 106 s.
- Výroční zpráva 2010: Allianz pojišťovna, a. s. Praha: Allianz pojišťovna, a. s., 2011. 88 s.
- Výroční zpráva 2010: Česká asociace pojišťoven. Praha: Česká asociace pojišťoven, 2011. 84 s.
- Výroční zpráva 2010: Česká pojišťovna a. s. Praha: Česká pojišťovna a. s., 2011. 249 s.

Výroční zpráva 2010: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB. Pardubice: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, 2011. 64 s.

Výroční zpráva 2010: Generali Pojišťovna a. s. Praha: Generali Pojišťovna a. s., 2011. 129 s.

Výroční zpráva 2010: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2011. 105 s. Výroční zpráva České asociace pojišťoven za rok 2010

Seznam příloh

Příloha A: Schéma organizační struktury ČSOB Pojišťovny k 1. 10. 2011

Příloha B: Rozvaha ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 (zahrnující pouze vybrané významné položky)

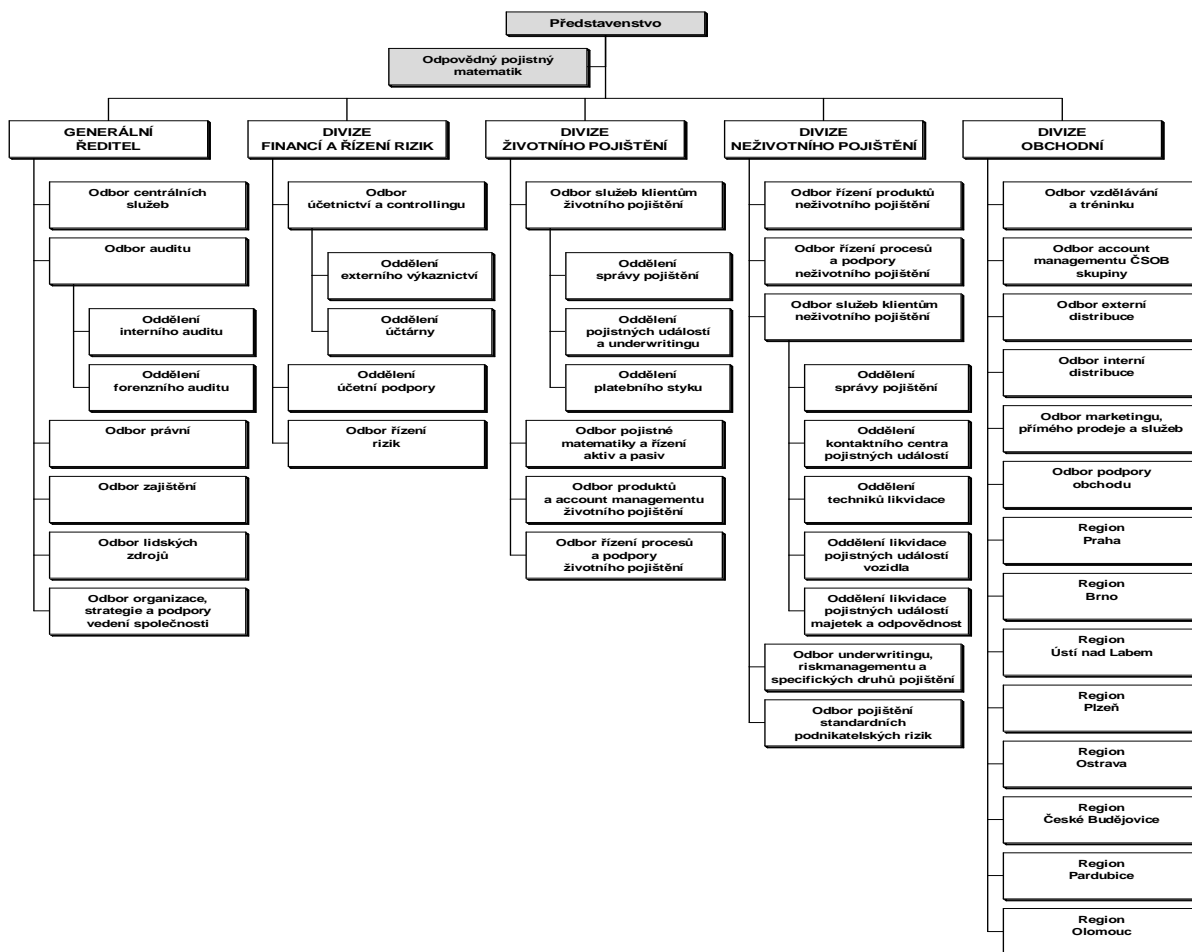
Příloha C: Výkaz zisku a ztráty ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2011 (zahrnující pouze vybrané významné položky)

Příloha D: Podklady pro výpočet poměrových ukazatelů ČSOB Pojišťovny

Příloha E: Podklady pro analýzu výkonových ukazatelů ČSOB Pojišťovny

Příloha F: Poměrové ukazatele odvětví a podklady pro jejich výpočet

Příloha A: Schéma organizační struktury ČSOB Pojišťovny k 1.10. 2011

Zdroj: ČSOBPOJ, 2012b

Příloha B: Rozvaha ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 (zahrnující pouze vybrané významné položky)

ROZVAHA (v tis. Kč)				
	2007	2008	2009	2010
AKTIVA CELKEM	28 037 181	30 824 036	34 445 651	37 200 110
A. Dlouhodobý nehmotný majetek	36 935	79 203	120 752	218 920
B. Finanční umístění (investice)	21 575 234	22 571 489	22 998 389	22 953 041
I. Pozemky a stavby (nemovitosti)	665 642	673 400	616 617	620 535
II. Finanční umístění v podnikatelských seskupeních	376	463	617	645
III. Jiná finanční umístění	20 909 216	21 897 626	22 381 155	22 331 861
1. Akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem, ostatní podíly	922 431	1 297 181	490 410	320 377
2. Dluhové cenné papíry	19 109 517	18 810 955	21 015 177	20 640 083
3. Depozita u finančních institucí	844 527	1 771 703	846 881	1 358 663
C. Finanční umístění životního pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	5 054 879	6 701 326	9 259 200	11 727 876
D. Dlužníci	903 648	953 521	1 131 904	908 631
I. Pohledávky z operací přímého pojištění	518 308	535 550	622 295	500 494
E. Ostatní aktiva	135 268	114 650	615 076	541 213
I. Dlouhodobý hmotný majetek, jiný než pozemky a stavby (nemovitosti)	113 790	89 942	61 252	37 506
II. Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně	21 478	24 708	553 824	503 707
F. Přejícné účty aktiv	331 217	403 847	320 330	850 429
PASIVA CELKEM	28 037 181	30 824 036	34 445 651	37 200 110
A. Vlastní kapitál	2 632 646	3 203 245	4 311 225	4 371 163
I. Základní kapitál	1 536 400	1 536 400	1 536 400	1 536 400
II. Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	122 934	172 791	199 435	270 530
III. Zisk nebo ztráta běžného účetního období	973 312	494 054	575 390	564 233
B. Technické rezervy	19 035 114	19 508 625	19 179 845	19 589 727
C. Technická rezerva životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník	5 054 879	6 701 326	9 259 200	11 727 876
D. Rezervy na ostatní rizika a ztráty	297 967	189 394	365 453	271 059
E. Věřitelé	840 009	1 060 060	1 118 942	998 763
I. Závazky z operací přímého pojištění	719 022	803 025	884 036	878 009
II. Závazky z operací zajištění	50 250	75 641	73 391	61 504
III. Ostatní závazky	70 737	181 394	161 515	59 250
F. Přejícné účty pasiv	176 566	161 386	210 986	241 522

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2011 (zahrnující pouze vybrané významné položky)

VYKAZ ZISKU A ZTRATY (v tis. Kč)				
I. TECHNICKÝ ÚČET K NEŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ	2007	2008	2009	2010
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění:	3 232 762	3 706 074	3 777 210	3 636 736
2. Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	2 100 225	2 210 246	2 154 863	2 214 913
3. Čistá výše provozních nákladů	1 032 797	1 179 154	1 235 013	1 210 709
4. Zůstatek (výsledek) Technického účtu k neživotnímu pojištění	123 472	485 606	486 594	647 442
II. TECHNICKÝ ÚČET K ŽIVOTNÍMU POJIŠTĚNÍ				
1. Zasloužené pojistné, očištěné od zajištění	5 407 991	5 413 179	5 559 968	6 281 722
2. Výnosy z finančního umístění	1 101 652	1 615 820	1 019 799	1 011 907
3. Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění	2 142 145	2 641 513	2 769 030	3 417 530
4. Čistá výše provozních nákladů	691 952	755 671	679 704	749 793
5. Náklady na finanční umístění (investice)	199 118	306 733	170 528	82 389
6. Zůstatek (výsledek) Technického účtu k životnímu pojištění	1 121 621	289 298	1 217 064	1 035 199
III. NETECHNICKÝ ÚČET				
1. Výsledek Technického účtu k neživotnímu pojištění	123 472	485 606	486 594	647 442
2. Výsledek Technického účtu k životnímu pojištění	1 121 621	289 298	1 217 064	1 035 199
3. Výnosy z finančního umístění (investic)	0	22 000	9 990	0
4. Náklady na finanční umístění (investice)	0	31 092	35 137	0
5. Daň z příjmů z běžné činnosti	308 180	226 267	264 358	333 340
6. Zisk nebo ztráta z běžné činnosti po zdanění	942 064	543 973	1 422 736	1 389 550
7. Zisk nebo ztráta za účetní období	947 405	546 917	1 426 284	1 389 192

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Příloha D: Podklady pro výpočet poměrových ukazatelů ČSOB Pojišťovny

Tabulka č. 13 Podklady pro výpočet ukazatelů rentability (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	28 037 181	30 824 036	34 445 651	37 200 110
Vlastní kapitál	2 632 646	3 203 245	4 311 225	4 371 163
Zasloužené pojistné očištěné	8 640 753	9 119 253	9 337 178	9 918 458
Zisk po zdanění	947 405	546 917	1 426 284	1 389 192

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Tabulka č. 14 Podklady pro výpočet ukazatelů likvidity (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Likvidní prostředky	20 931 070	21 922 797	22 935 596	22 836 213
Technické rezervy	19 035 114	19 508 625	19 179 845	19 589 727
Závazky	840 009	1 060 060	1 118 942	998 763

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Tabulka č. 15 Podklady pro výpočet ukazatelů zadluženosti (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	28 037 181	30 824 036	34 445 651	37 200 110
Cizí kapitál	25 404 535	27 620 791	30 134 426	32 828 947
Vlastní kapitál	2632646	3203245	4311225	4371163

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Tabulka č. 16 Podklady pro výpočet specifických poměrových ukazatelů pro pojišťovnictví (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	28 037 181	30 824 036	34 445 651	37 200 110
Investice	26 630 113	29 272 815	32 257 589	34 680 917
Netto zasloužené pojistné	8 640 753	9 119 253	9 337 178	9 918 458
Technické rezervy	24 089 993	26 209 951	28 439 045	31 317 603
Vlastní kapitál	2 632 646	3 203 245	4 311 225	4 371 163

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Příloha E: Podklady pro analýzu výkonových ukazatelů ČSOB Pojišťovny

Tabulka č. 17 Podíl předepsaného pojištění ŽP a NP na celkovém předepsaném pojistném ČSOB Pojišťovny v letech 2007–2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Podíl předepsaného pojištění ŽP	59,86%	57,16%	57,73%	61,47%	67,05%
Podíl předepsaného pojištění NP	40,14%	42,84%	42,27%	38,53%	32,97%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010 a podle ČSOBPOJ, 2012g

Tabulka č. 18 Roční nárůst předepsaného pojistného ČSOB Pojišťovny a ČAP v letech 2007–2011

Rok	2008	2009	2010	2011
Předepsané pojistné celkem	4,7%	1,6%	6,2%	19,3%
Předepsané pojistné ŽP	0,0%	2,6%	13,1%	30,2%
Předepsané pojistné NP	11,8%	0,3%	-3,2%	2,1%
Předepsané pojistné ČAP	5,2%	3,3%	8,2%	-0,1%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny a ČAP za roky 2007–2010, statistických údajů ČAP (ČAP, 2012b)

Tabulka č. 19 Počet uzavřených pojistných smluv ČSOB Pojišťovny v jednotlivých letech 2007–2010

Rok	2007	2008	2009	2010
Počet uzavřených pojistných smluv (ks)	615 528	589 387	510 663	581 835

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 dle Výročních zpráv ČSOB Pojišťovny za roky 2007–2010

Příloha F: Poměrové ukazatele odvětví a podklady pro jejich výpočet

Tabulka č. 20 Ukazatele rentability odvětví

Rok	2007	2008	2009	2010
ROA	4,59%	3,72%	5,32%	7,11%
ROE	29,90%	23,42%	29,26%	36,63%
ROS	14,25%	11,93%	17,40%	24,39%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 21 Podklady pro výpočet ukazatelů rentability odvětví (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	203 566 620	217 632 352	226 870 806	232 893 842
Vlastní kapitál	31 221 059	34 589 903	41 272 108	45 192 833
Zasloužené pojistné netto	65 490 300	67 886 593	69 428 479	67 881 915
Zisk po zdanění	9 334 816	8 101 398	12 077 386	16 556 117

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 22 Ukazatele likvidity odvětví

Rok	2007	2008	2009	2010
Přiměřenost likvid. prostředků	148,24%	118,43%	98,17%	99,19%
Schopnost hradit závazky	13,63%	10,79%	9,84%	8,25%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 23 Podklady pro výpočet ukazatelů likvidity odvětví (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Likvidní prostředky	96 983 538	126 835 507	152 908 261	149 929 862
Technické rezervy	143 766 002	150 209 377	150 105 051	148 710 206
Závazky	13 220 056	13 679 652	15 042 843	12 374 771

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 24 Ukazatele zadluženosti odvětví

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková zadluženost	84,66%	84,11%	81,81%	80,60%
Koeficient samofinancování	15,34%	15,89%	18,19%	19,40%
Zadluženost vlastního kapitálu	552,02%	529,18%	449,70%	415,33%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 25 Podklady pro výpočet ukazatelů zadluženosti odvětví (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	203 566 620	217 632 352	226 870 806	232 893 842
Cizí kapitál	172 345 561	183 042 449	185 598 698	187 701 009
Vlastní kapitál	31 221 059	34 589 903	41 272 108	45 192 833

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 26 Specifické poměrové ukazatele odvětví

Rok	2007	2008	2009	2010
Podíl investic na celk. aktivech	84,60%	84,60%	86,99%	85,11%
Podíl investic na TR	115,23%	117,45%	122,60%	119,60%
Podíl TR na vlastním kapitálu	478,74%	453,18%	390,02%	366,74%
Asset leverage	262,98%	271,20%	284,24%	292,01%
Reserve ratio	228,23%	230,91%	231,85%	244,16%
Solvency ratio	47,67%	50,95%	59,45%	66,58%
Technical coverage ratio	275,90%	281,86%	291,29%	310,73%

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Tabulka č. 27 Podklady pro výpočet specifických poměrových ukazatelů odvětví (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva	203 566 620	217 632 352	226 870 806	232 893 842
Investice	172 225 632	184 108 272	197 345 097	198 224 370
Netto zasloužené pojistné	65 490 300	67 886 593	69 428 479	67 881 915
Technické rezervy	149 466 869	156 755 964	160 968 025	165 738 829
Vlastní kapitál	31 221 059	34 589 903	41 272 108	45 192 833

Zdroj: vlastní zpracování, 2012 podle Výročních zpráv Allianz, Generali, ČP a KOOP za roky 2007–2010

Abstrakt

PIVOŇKOVÁ, Z. *Zhodnocení ekonomické situace podniku*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 86 s., 2012

Klíčová slova: finanční analýza, komerční pojišťovna, horizontální a vertikální analýza, výkonové ukazatele, poměrové ukazatele

Tato bakalářská práce je zaměřena na zhodnocení ekonomické situace vybraného podniku, kterým je komerční pojišťovna. Jako vhodný nástroj pro hodnocení ekonomické situace podniku byla použita finanční analýza. První kapitola představuje zvolenou komerční pojišťovnu. Druhá kapitola se věnuje především teoretické charakteristice finanční analýzy, jejích cílů, metod, zdrojů a jejím uživatelům. Vyzdvihuje také specifika finanční analýzy komerční pojišťovny. Další kapitola aplikuje teoretické poznatky v praxi na příkladě finanční analýzy konkrétní komerční pojišťovny, která zahrnuje horizontální a vertikální analýzu, analýzu výkonových a poměrových ukazatelů, včetně specifických poměrových ukazatelů pro oblast pojišťovnictví. V závěru práce jsou shrnuty a zhodnoceny výsledky provedené finanční analýzy a navrhuta doporučení pro budoucí vývoj.

Abstract

PIVOŇKOVÁ, Z. *Evaluation of the company's economic situation*. Bachelor work. Pilsen: Faculty of Economics ZČU in Pilsen, 86 p., 2012

Key words: financial analysis, insurance company, horizontal and vertical analysis, performance indicators, financial ratios

This bachelor work is concentrated on the evaluation of the economic situation of the selected company, which is a commercial insurance company. It was used a financial analysis as an appropriate implement for evaluation company's economic situation. The first chapter introduces selected insurance company. The second chapter is focused primarily on the theoretical aspects of financial analysis, its objectives, methods, sources and its users. It also underlines the specifics of financial analysis of insurance company. The next chapter applies the theoretical aspects in practice example of financial analysis of a particular insurance company. This financial analysis includes horizontal and vertical analysis, analysis of performance indicators and financial ratios, including specific financial ratios for the insurance company. There are summarized and evaluated the findings of financial analysis and suggested recommendations for future development at the end of this work.